

GASUM TALOUDELLINEN KATSAUS

2018

"Kuluneena vuonna kaasun tunnistettiin yhä keskeisemmäksi keinoksi vähentää hiilidioksidipäästöjä."

VAHVISTUVA POHJOISMAINEN KAASUEKOSYSTEEMI LUO KESTÄVÄÄ KASVUA

Vuosi 2018 merkitsi käännettä energia- ja ilmastokeskustelussa. Askelia kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa on otettava entistä määrätietoisemmin saavuttaaksemme Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet.

Kuluneena vuonna kaasun tunnistettiin yhä keskeisemmäksi keinoksi vähentää hiilidioksidipäästöjä. Tämä näkyi Suomessa muun muassa energiaverotuksen muutoksena, joka paransi energiatehokkaan maakaasun kilpailukykyä kivihiileen verrattuna. Saimme myös merkittävää tukea kaasutankkausinfrastruktuurin kehittämiseen Ruotsin valtiolta ja Euroopan unionilta.

Taloudellisesti vuosi oli Gasumille onnistunut. Liikevaihtomme kasvoi edellisvuodesta 27 prosenttia ja liikevoittonamme oli 124,2 miljoonaa euroa. Jatkoimme pitkäjänteisesti strategiaamme toteuttamista ja vahvistimme kehittyvää kaasuekosysteemiä Pohjoismaissa.

2018 maakaasun volyymi kääntyi selkeään kasvuun Suomessa, ja kaasun käyttö lisääntyi etenkin yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa. Kasvavan kysynnän oloissa vahvistimme energiakaupan osaamistamme ostamalla Enegian energiamaarkkinapalveluiden liiketoiminnan. Enegia-kaupan myötä tuomme uuden, kokonaisvaltaisen vaihtoehdon palvelupalettiimme: jatkossa asiakkaidemme on mahdollista hankkia meiltä niin tarvittava kaasun kuin sähköenergia.

Vuoden aikana LNG-markkina kehittyi suotuisasti niin maalla kuin merellä. 2018 kasvatimme omistussuutemme Skangasista 100 prosenttiin. Manga LNG -terminaalien valmistuminen 2019 Tornion Röntään tuo energiategokkaan kaasun yhä laajemman asiakaskunnan saataville.

Raskaan liikenteen LNG-käyttöisten ajoneuvojen määrän kasvu osoittaa, että nesteytetty kaasun on keskeinen keino vähentää kuljetussektorin päästöjä. Haemme kestävästi kasvua pitkäjänteisellä investoinnilla: avaamme 50 uutta raskaan liikenteen kaasutankkausasemaa Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa 2020-luvun alkuun mennessä.

Kaasun luoma silta hiilineutraaliin yhteiskuntaan täydentyy biokaasulla. Yhdessä kumppanimme kanssa tehdyt kiertotalousnavaatit ovat luoneet uniikkeja, suljettuun kiertoon pohjautuvia liiketoimintamalleja. Vuoden aikana käynnistimme useita kumppanuuksia, joiden keskiössä on yhteistyökumppanin omista jätteistä tuotettu biokaasu.

Ruotsissa Stora Enso ja Gasum aloittivat yhteistyön, jossa Gasum tuottaa Nymöllan paperitehtaan jätevesistä nesteytettyä biokaasua liikenteen polttoaineeksi. Suomessa Valio otti käyttöönsä pääkaupunkiseudun jakeluliikenteessä biokaasulla toimivan jakeluauton, jonka polttoainetta raaka-ainetta Valio toimittaa tehtaaltaan Gasumin biokaasulaitokselle. Lidl puolestaan vähentää kuljetustoimintansa päästöjä uudella rekalla, johon tankataan Lidl-myymlöiden biohajajista jätteistä tuotettua nesteytettyä biokaasua.

Maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinat avautuvat kilpailulle vuoden 2020 alussa. Haluaisin kiittää kaikkia avaintoimijoita hyvästä yhteistyöstä markkinasääntöjen luomisessa. Gasum on valmistautunut muutokseen hyvin ja suunnitellusti. Osana siirtoverkon eriyttämisen valmistelua toteutimme Balticconnector-yhdysputkihankkeen integroimisen konserniin.

Viime vuosina olemme ottaneet useita kehitysaskelia, ja Gasum on uudistunut määrätietoisesti. Sekä asiakkaidemme että henkilökuntamme tyytyväisyys on selkeässä kasvussa. Olemme onnistuneet tarjoamaan asiakkaillemme joustavia ratkaisuja, jotka ovat tuoneet sekä liiketoimintahyötyjä että päästövähennyksiä.

Iso kiitos tästä työstä kuuluu ammattitaitoiselle henkilöstöllemme, joka on ollut menestyksemme kivijalka. Vuonna 2019 olemme entistäkin tarmokkaammin puhtaan energiatulevaisuuden matkassa mukana.

Johanna Lamminen
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Maakaasun osuus Euroopan kokonaisenergiankäytöstä on yli 20 prosenttia. Kaasun kysynnän on arvioitu kasvavan arviolta 30 prosenttia seuraavan 20 vuoden aikana.

Öljyn hinnan nousu ja kasvava epävarmuus hinnan kehityksestä ovat lisänneet mielenkiintoa kaasun käyttöä kohtaan. Sähkön hinta on ollut Pohjoismaissa korkealla tasolla johtuen Norjan ja Ruotsin alhaisista vesivarannoista kuivan kesän jälkeen. Tämä on myös lisännyt kaasun kysyntää niillä asiakkailla, joilla sähköä ja kaasua käytetään rinnakkain. Konsernin toimintaympäristössä on käynnissä lukuisia hankkeita kaasun tuotannon, varastoinnin ja kuljetuksen ympärillä. Nämä hankkeet lisäävät kilpailua sekä rakentavat luottamusta maakaasun saatavuudesta ja markkinaehtoisesta hinnoittelusta.

Vuoden 2019 alussa astuu voimaan muutos kotimaisessa energiaverotuksessa, jossa yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon hiilidioksidiveron puolittuksesta luovutaan ja se korvataan alentamalla yhdistetyssä tuotannossa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöveroa 7,63 eurolla megawattitunnilta. Muutos kiristää kivihiilen verotusta yhdistetyssä tuotannossa noin kolmella eurolla megawattitunnilta ja lieventää samalla maakaasun verotusta noin 0,70 eurolla megawattitunnilta.

Nesteytetty maakaasu (LNG) sekä nesteytetty biokaasu (LBG) tarjoavat kilpailukykyisen vaihtoehdon saavuttaa Euroopan komission vuonna 2018 julkaisemat tavoitteet, joiden mukaan raskaan liikenteen päästöjä on vähennettävä 15 prosentilla vuoteen 2025 mennessä ja 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä – vuoden 2019 tasoon verrattuna.

Maantieliikenteessä kaasuautojen määrä on kasvanut Suomessa vuonna 2018. Vuoden 2018 aikana kaasuautoja ensirekisteröitiin yli 1 200 kappaletta ja tämän lisäksi käytettyjä kaasuautoja tuotiin yli 1 400 kappaletta. Edellisen vuoden lopussa kaasuautoja oli Suomessa noin 3 400 kappaletta, joten nousua oli lähes 80 prosenttia. Suomessa kaasuautojen määrällinen tavoite vuoteen 2030 mennessä on 50 000, ja tämä tavoite on nykyvauhdilla saavutettavissa.

Ruotsi on asettanut tavoitteeksi lopettaa fossiilisten polttoaineiden käytön vuoteen 2045 mennessä. Maantieliikenteessä tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 70 prosentilla vuoden 2010 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Ruotsin kansallinen kuljetusalan strategia asettaa alalle kuljetusjärjestelmän energiatehokkuuden jatkuvaa parantamista ja fossiilisista polttoaineista riippuvuuden vähentämistä koskevat tavoitteet, joiden tarkoitus on pienentää ilmastovaikutuksia. Ruotsin hallitus on varannut 'Klimatklivet'-hankkeeseen lähes kaksi miljardia Ruotsin kruunua (n. 200 miljoonaa euroa). Hanke kohdistuu kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtääviin paikallisiin investointeihin. Kansallisia investointitukia on myönnetty biokaasutuotantoon, tank-

kausinfrastruktuuriin ja vähäpäästöisten ajoneuvojen hankintaan.

Norjassa tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 40 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ja olla vuoteen 2050 mennessä vähäpäästöinen yhteiskunta, jonka kasvihuonekaasupäästöt ovat 80–95 prosenttia pienemmät kuin referenssivuonna 1990. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarjotaan kansallista rahoitustukea hankkeille, jotka auttavat vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä ja kehittämään uutta energia- ja ilmastotekniikkaa.

EU:n kiertotaloustavoitteet ohjaavat yhä enenevässä määrin lietteitä ja biojätteitä käsittelymuotoihin, jossa sivuvirroista saadaan suurin hyöty irti. Näiden tavoitteiden mukaan yhdyskuntien jätteistä 65 prosenttia tulee kierrättää vuoteen 2030 mennessä. Nykyisin vastaava taso on Suomessa keskimäärin 30–35 %.

GASUMIN STRATEGIA ON LAAJENTAA KAASUMARKKINAA

Gasum edisti vuoden aikana strategiaansa Pohjoismaissa, joka on laajentaa kaasumarkkinaa maalla ja merellä. Uudistuminen on keskeinen osa yhtiön strategiaa. Yhtiön missio on 'Puhtaampaa energiaa' ja visio on 'Johtaa pohjoismaista kaasuekosysteemiä'. Yhtiön strategian seuraavat osa-alueet ovat yhtiön liiketoiminnan kivijalka: edistämme kestävästä kehitystä, lisäämme arvoa asiakkaillamme, rakennamme älykästä kaasuekosysteemiä ja kehitämme yhdessä Gasumia.

Strategisesti tärkeät yrityskaupat Enegian Energiamarkkinapalvelut -liiketoiminnasta ja omistussuuden kasvattaminen tytäryhtiö Skangas AS:stä (nyk. Gasum AS) 70 prosentista 100 prosenttiin toteutettiin vuonna 2018. Molemmat hankinnat olivat osa Gasumin strategiaa, jonka ytimessä on kehittää pohjoismaista kaasumarkkinaa ja LNG-infrastruktuuria. Energiamarkkinapalvelut yrityskauppa mahdollistaa lisäksi palveluiden laajentamisen energian tukkumarkkinoilla.

Gasum on sitoutunut panostamaan vähäpäästöisen liikennekaasumarkkinan kehittämiseen Pohjoismaissa. Yhtiö kasvattaa kaasutankkausasemaverkostoa vastaamaan kaasuautoilun nopeasti kasvavaan kysyntään. Yhtiö julkaisi tilikaudella 50 raskaan liikenteen LNG-tankkausaseman investointiohjelman Suomeen, Ruotsiin ja Norjaan vuoteen 2020-alkuun mennessä. Lisäksi nesteytetty biokaasu tarjoaa vaihtoehdon päästötavoitteiden saavuttamisessa myös teollisuudessa ja meriliikenteessä, joissa yhtiö solmikin useita uusia sopimuksia raportointikauden aikana.

Turvallisuus on Gasumin strategian ja vastuullisuuden keskiössä ja siihen panostetaan jatkuvasti. Yhtiön tapaturmien määrä on kehittynyt positiiviseen suuntaan ja on nyt pienimmillään 10 vuoteen.

TUNNUSLUVUT

1 000 €	2018	2017	Muutos
Liikevaihto	1 177 448	924 987	27,3 %
Liikevoitto	124 169	114 170	8,8 %
Liikevoitto-%	10,5 %	12,3 %	
Omavaraisuusaste-%	43,7 %	41,6 %	
Oman pääoman tuotto-%	13,3 %	13,7 %	
Sijoitetun pääoman tuotto-%	9,2 %	9,1 %	
Taseen loppusumma	1 526 550	1 421 201	7,4 %
Korolliset nettovelat	562 715	585 872	-4,0 %
Nettovelkaantumisaste-%	84,7 %	99,2 %	
Nettovelat / käyttökate	2,9	3,2	
Henkilöstön määrä kauden lopussa	434	409	6,1 %

LIIKETOIMINNAN KEHITYS VUONNA 2018

Gasum-konsernin liikevaihto oli päättyneellä tilikaudella 1 177,4 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 27 % edelliseen vuoteen verrattuna (2017: 925,0 milj. eur). Liikevaihto kasvoi erityisesti maakaasu- ja LNG-liiketoimintayksiköissä. Konsernin liikevoitto oli 124,2 miljoonaa euroa (114,2 milj. euroa). Konsernin liikevoitto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 9 %, ja kaikki konsernin liiketoimintayksiköt tekivät ennustettua paremman tuloksen. Liikevoittoprosentti oli hieman edellistä vuotta alemmalla tasolla ollen 11 % (12 %). Liikevoittoprosentin lievään laskuun vaikutti osaltaan 11,1 miljoonan euron kertaluonteinen alaskirjaus Porvoon LNG-nesteytyslaitoksesta.

LIIVEVAIHTO JA TALOUDELLINEN KEHITYS LIIKETOIMINTAYKSIKÖITTÄIN

Maakaasuliiketoiminta

Maakaasun pitkään jatkunut volyymien lasku on saatu taitumaan ja vuonna 2018 myyntivolyymit kasvoivat selvästi

edellistä vuotta korkeammalle tasolle ollen 24,7 TWh. Nousua oli edelliseen vuoteen verrattuna 11 prosenttia (2017: 22,3 TWh). Kaasua käytettiin edellisvuotta enemmän erityisesti yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa. Tähän vaikutti osaltaan sekä kylmä alkuvuosi että kuivan kesän nostattama korkeampi sähkön markkinahinta. Maakaasun toimitusvarmuus on pysynyt erinomaisella tasolla vuonna 2018.

Maakaasuliiketoimintayksikön liikevaihto kasvoi 29 prosenttia vuonna 2018 edelliseen vuoteen verrattuna ollen 874,9 miljoonaa euroa (678,7 milj. euroa). Liikevaihdon merkittävään kasvuun vaikuttivat kaasun kasvanut kulutus, maakaasun hintakehitys sekä elokuussa tapahtunut Enegian energiemarkkinapalveluiden liiketoiminnan hankinta.

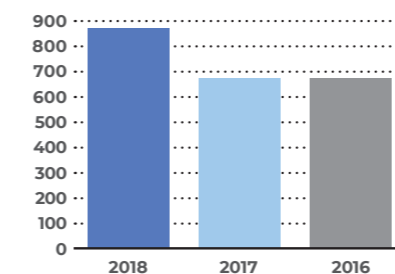
Gasum osti suomalaisen energia-alan asiantuntijayrityksen Enegian energiemarkkinapalveluiden liiketoiminnan elokuussa 2018. Enegia Consulting Oy, Enegia Portfolio Services Oy ja Intstream Oy siirtyivät osaksi Gasumin maakaasuliiketoimintaa. Yrityskauppa vahvistaa Gasumin Pohjoismaista strategiaa mahdollistamalla palveluiden laajentamisen energian tukkumarkkinoilla. Kyky toimia laajemmin energiamaarkkinoilla vahvistaa Gasumin asemaa tulevaisuuden energia-yhtiönä.

Uusi maakaasumarkkinalaki astui voimaan vuoden 2018 alussa. Markkinasäännöt on julkaistu syyskuussa ja valmistautuminen avoimeen markkinaan etenee suunnitellusti. Vuonna 2020 voimaan tulevat kaasun siirron tariffit julkaitaan alkuvuodesta 2019 ja niiden kuuleminen järjestetään Energiaviraston toimesta, jos joulukuussa 2018 valtioneuvoston eduskunnalle jättämä maakaasumarkkinalain muutosesitys hyväksytään alkuvuodesta. Lakimuutoksen tullessa voimaan ennen 30.4.2019 siirtotariffi vuodelle 2020 julkaitaan 30.6.2019 mennessä.

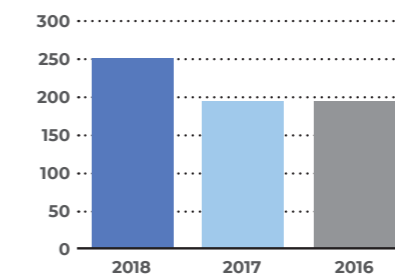
Yhtiön siirtoliiketoiminta tullaan eriyttämään 1.1.2020 mennessä maakaasumarkkinalain edellyttämällä tavalla. Osana tätä valmistautumista Gasum on perustanut uuden tytäryhtiön, Suomen Kaasusiirtopalvelut Oy:n, jonka tehtävänä on suunnitella siirtoverkkoliiketoiminnan kehittämistoimia eriyttämisen jälkeiselle ajalle. Vuoden 2018 lopussa kaasuyhdysputkea Suomen ja Viron välille rakentava Baltic Connector Oy on siirtynyt Suomen valtiolta Gasum-konserniin.

Liikevaihto ja taloudellinen kehitys liiketoimintayksiköittäin

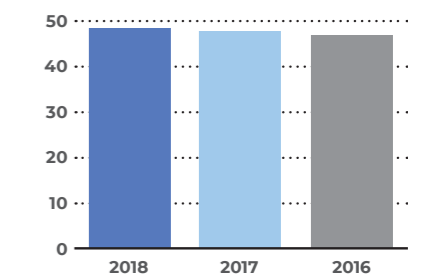
MAAKAASU milj. euroa

LNG milj. euroa

BIOKAASU milj. euroa

LNG-liiketoiminta

LNG-liiketoiminnan myyntivolyymit vuonna 2018 olivat 6,3 TWh, jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 4,1 prosenttia (2017: 6,1 TWh). Kiinnostus nesteytetyn maakaasun (LNG) käyttöön ottoon on kasvanut vuoden aikana erityisesti meriliikenteessä ja teollisuudessa.

LNG-liiketoimintayksikön liikevaihto vuonna 2018 oli yhteensä 252,0 miljoonaa euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 29 prosenttia (195,2 milj. euroa). Liikevaihdon kasvuun on vaikuttanut LNG:n hintakehitys ja sen parantunut kilpailukyky, joka on seurausta öljyn hinnan noususta. Bunkrauskäyttöön tarkoitetun Coralius-laivan myötä laivasta laivaan bunkrausten (ship-to-ship) määrä on kasvanut vuoden 2018 aikana. Laiva otettiin käyttöön loppuvuodesta 2017 ja se on vahvistanut Gasumin asemaa johtavana small-scale-toimijana LNG-markkinassa.

Gasum kasvatti omistussuuttaan tytäryhtiö Skangas AS:stä (nyk. Gasum AS) 70 prosentista 100 prosenttiin lokakuussa 2018. Hankinta oli osa Gasumin strategiaa, jonka ytimessä on kehittää pohjoismaista kaasumarkkinää ja LNG-infrastruktuuria. Gasum toimii jatkossa saman vahvan brändin alla kaikissa Pohjoismaissa.

LNG:n toimitusvarmuus on ollut 100-prosenttinen vuonna 2018. Toimitusvarmuutta on vahvistanut vuoden 2018 alussa käyttöön otettu maailman ensimmäinen 1A Super -jääloukan LNG-säiliöalus. Coral Energy -aluksen avulla toimitukset voidaan toteuttaa häiriöttä kaikissa sääolosuhteissa.

Liiketoimintayksikkö toimitti tilikauden aikana myös nesteytettyä biokaasua (LBC) teollisuuden ja meriliikenteen käyttöön. LBC:n etuna kaasumaisessa muodossa olevaan biokaasuun nähden on se, että sitä voidaan hyödyntää samoissa kohteissa ja prosesseissa kuin LNG:ta.

Yhteishanke Manga LNG Oy:n kanssa kaasun tuontiterminaalin rakentamiseksi Tornion Röttän satamassa on edennyt tilikaudella ja terminaalin ennakoitua olevan valmis kaupalliseen käyttöön vuoden 2019 aikana. Gasum on hankkeessa mukana Outokumpu Oy:n, SSAB Europe Oy:n ja EPV Energia Oy:n kanssa.

Biokaasuliiketoiminta

Biokaasuliiketoiminnan myyntivolyymit vuonna 2018 olivat 517,7 GWh (2017: 536,6), määrä vastaa yli 50 000 auton kulutusta vuodessa. Biokaasumarkkinan kehittäminen, kaasun liikennekäytön lisääminen ja biokaasun tuotantokapasiteetin kasvattaminen ovat keskeinen osa Gasumin strategiaa.

Biokaasuliiketoimintayksikön liikevaihto vuonna 2018 oli 48,7 miljoonaa euroa (47,9). Liikevaihdon kasvuun vaikutti kaasujoneuvojen määrän kasvu Suomessa sekä lisääntynyt kysyntä kiertotalousratkaisuille ja biomassan käsittelypalveluille. Gasum myi biokaasun jakelumyntisopimukset tilikauden aikana Suomen Kaasuenergia Oy:lle.

Biokaasuliiketoiminta on voimakkaassa kehitysvaiheessa. Gasum julkisti vuonna 2018 investointiohjelman 50 raskaan liikenteen kaasutankkausaseman rakentamiseksi Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa 2020-luvun alkuun mennessä. Lisäksi yhtiö jatkoi uusien, kevyempää liikennettä palvelevien tankkausasemien rakentamista Suomessa avaten uudet kaasutankkausasemat Espoossa, Salossa ja Vantaalla.

EU- sekä kansalliset tavoitteet ohjaavat voimakkaasti nopeaan liikennepäästöjen vähentämiseen. Ruotsin valtio ja EU ovat myöntäneet Gasumille investointitukia yhteensä 19,2 miljoonaa euroa kaasutankkausasemien rakentamiselle tulevina vuosina. Tuetuista asemista 24 sijaitsee eri puolilla Ruotsia logistiikkatoimintojen kannalta keskeisissä solmukohtissa palvelien pääosin raskasta liikennettä ja 14 asemaa Suomessa kansainvälisen TEN-T-ydinverkon alueella palvelien niin henkilö-, jakelu- ja raskasta liikennettä.

Gasum investoi vuonna 2018 biokaasulaitostensa toiminnan tehostamiseen ja orgaanisten ravinnetuotteiden valmistamiseen. Ruotsissa biokaasulaitoksilla biokaasutuotannon raaka-ainepohjaa laajennetaan maatalouden sivuvirroista biojätteisiin. Gasum käyttää jätevedenpuhdistamoiden liettettä Suomessa noin 200 000 tonnia vuodessa biokaasun ja lannoitteiden tuotannossa. Biojätteiden lisäksi puhdistamolietteenä ovat merkittävä biokaasun ja kierrätysravinteiden raaka-aine. Yhtiö on lisännyt yhteistyössä kumppaneiden kanssa biokaasun tuotannossa syntyvien orgaanisten ravinnetuotteiden käyttöä uusissa käyttökohteissa.

Gasum ja Stora Enso allekirjoittivat vuonna 2018 sopimuksen biokaasulaitoksen rakentamisesta Stora Enson Nymöllan paperitehtaalle Ruotsiin. Laitos, jonka rakentamisesta ja käytämisestä Gasum vastaa, muuttaa tehtaan jätevedet uusiutuvaksi energiaksi. Laitoksen odotetaan tuottavan 220 MWh nesteytettyä biokaasua päivässä. Laitoksen käyttöönoton arvioidaan tapahtuvan vuoden 2020 aikana. Ruotsin valtio on myöntänyt hankkeelle 12,7 miljoonaa euroa tukea.

Gasumin Turun Topinojan biokaasulaitoksen modernisointi ja ravinnekierätykseen liittyvä osaprojekti valmistui vuonna 2018. Turun biokaasulaitokseen perustuvan kiertotalousratkaisun kehittäminen on yksi hallituksen energiakärkitukihankkeista. Turun laitoksen on määrä valmistua kokonaisuudessaan tuotannolliseen käyttöön vuoden 2019 kolmannen kvartaalin aikana.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) myönsi Gasumille biokaasun tuotantokapasiteetin kasvattamiseen 'Biotalous ja puhtaat ratkaisut' -kärkihanketukea 7,83 miljoonaa euroa. Yhtiö on tarkastellut mahdollisuutta rakentaa biokaasulaitos Lohjalle. Biokaasulaitoshankkeen tarkemmat suunnittelutyöt käynnistyivät vuonna 2018.

Biokaasun toimitusvarmuus on ollut erinomainen ja se pysyi erinomaisella tasolla myös vuonna 2018.

TASE JA RAHOITUSASEMA

Konsernin taseen loppusumma 31.12.2018 oli 1 526,6 miljoonaa euroa (31.12.2017: 1 421,2 milj. euroa). Suurimpana yksittäisenä taseen kasvuun vaikuttavana tekijänä on ollut tilikauden aikana käyttöön otettu Coral Energy -alus, joka käsitellään rahoitusleasing eränä. Konsernin rahoitusasema vahvistui entisestään hyvän tuloksen ansiosta tilikaudella 2018 omavaraisuusasteen ollessa 43,7 % (41,6 %). Konsernilla oli korollisia velkoja tilinpäätöshetkellä yhteensä 580,6 miljoonaa euroa (588,5 milj. euroa) sisältäen rahalaitoslainat sekä rahoitusleasingvelat.

INVESTOINNIT JA YRITYSKAUPAT

Gasum-konsernin investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin vuonna 2018 olivat yhteensä 48,0 miljoonaa euroa (2017: 22,9 milj. euroa) ja ne kohdistuivat pääosin biokaasulaitosten laajennusinvestointeihin ja uusien tankkausasemien rakentamiseen. Vuoden aikana tehty investoinnit tukevat ja edistävät yhtiön strategian toteuttamista, jonka yhtenä keskeisenä osana on biokaasumarkkinan kehittäminen ja tuotantokapasiteetin kasvattaminen.

Gasum on saanut tilikauden aikana yhteensä 20,6 miljoonaa euroa investointitukia (2017: 11,7 milj. euroa), jotka kohdistuvat sekä meneillään oleviin että tuleviin investointeihin Suomessa ja Ruotsissa.

Gasum Oy ja Enegia Group Oy saivat päätökseen yrityskaupan 31. elokuuta 2018. Gasum hankki Enegian Energiämarkkinapalvelut liiketoiminnan, joka sisältää Enegia Consulting Oy:n, Enegia Portfolio Services Oy:n ja Intstream Oy:n osakkeita. Kaupan jälkeen Enegia Consulting Oy:n nimi muutettiin Gasum Consulting Oy:ksi ja Enegia Portfolio Services Oy:n nimi muutettiin Gasum Portfolio Services Oy:ksi.

Gasum toteutti lokakuussa 2018 osto-option, jolla se osti 30 prosenttia Skangas AS:n osakkeista. Kaupan myötä Gasumin omistusosuus yhtiöstä nousi 100 prosenttiin. Loppuvuodesta Skangas AS:n ja sen tytäryhtiöiden nimet muutettiin Gasum-brändin mukaisiksi.

LAATU, YMPÄRISTÖ, TURVALLISUUS JA VASTUULLISUUS

Gasumissa ei ole ollut vuoden 2018 aikana yhtään merkittäviä ympäristöpoikkeamia ja ympäristöasioiden tila on pysynyt korkealla. Yhtiön laatu- ja ympäristöjärjestelmät on uudelleen sertifioitu. Energiähallintajärjestelmiä on auditoitu ulkoisesti ja toimittaja-auditointiprosessia on kehitetty. Tämän lisäksi toimintajärjestelmä on auditoitu marraskuussa menestyksekkäästi.

Konsernin tapaturmataajuus on kehittynyt hyvin vuoden 2018 aikana ja on pienimmillään 10 vuoteen. Työtaturmia oli vuonna 2018 yhteensä 6 kpl (2017: 10), joista 4 johti vähintään yhden päivän poissaoloon.

Turvallisuus on Gasumin strategian ja vastuullisuuden keskiössä. Työturvallisuuden parantamiseksi on toteutettu vuoden aikana useita toimenpiteitä ja yhtiössä onkin otettu käyttöön työturvallisuuden uudet verkkokurssit. Liiketoimintot raportoivat turvallisuuden toteutumista ja ympäristövaiikutuksia liiketoimintakohtaisissa raporteissa kuukausittain. Vuoden aikana toteutettiin turvallisuuskampanja aiheena turvallisuuskulttuurin muutos. Gasum järjesti yhdessä Kuopion pelastusopiston kanssa kaasukuljetuksia käsittävän onnettomuusharjoituksen.

Nolla tapaturmaa -foorumia myönsi Gasumille työturvallisuuden II-tasoluokituksen vuodelle 2017, kohti maailman kärkeä, panostamisesta työturvallisuuden jatkuvaan parantamiseen.

Yhtiö toteutti laajan sidosryhmäkyselyn Pohjoismaissa vastuullisuuteen liittyen. Vastuullisuus on tärkeä osa yhtiön strategiaa. Kyselyn tuloksia hyödynnetään vastuullisuusraportoinnin kehittämisessä.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Vuoden aikana konsernin tutkimus- ja tuotekehityksen painopisteet keskittyivät biokaasuliiketoiminnan kehitystoimintaan Suomessa ja Ruotsissa. Biokaasuliiketoiminnan liiketoiminnan kehittämiseen liittyvät kulut vuonna 2018 olivat 6,4 miljoonaa euroa. Erityisesti kiertotalous- ja kierrätysravinteet ovat vahvasti tutkimuksen ja tuotekehityksen keskiössä. Yhtiö on kehitellyt uusia mädätysjäätännöksen käsittelyratkaisuja ja ravinnejäätännöksen käyttömahdollisuuksia tuotekehityksessä yhteistyökumppaneidensa kanssa. Tavoitteena on jalostaa biokaasun tuotannossa syntyvää ravinnejäätännöstä mm. teollisuuden prosessien tarpeisiin.

Yhtiö tukee kaasualan tutkimusta ja kehitystä kaasurahastonsa avulla. Tekniikan edistysjärjestön (TES) hallinnoimasta Gasumin kaasurahastosta jaettiin vuonna 2018 tutkimuksen apurahoja 7 kappaletta, arvoltaan yhteensä 40 800 euroa (2017: 81 000).

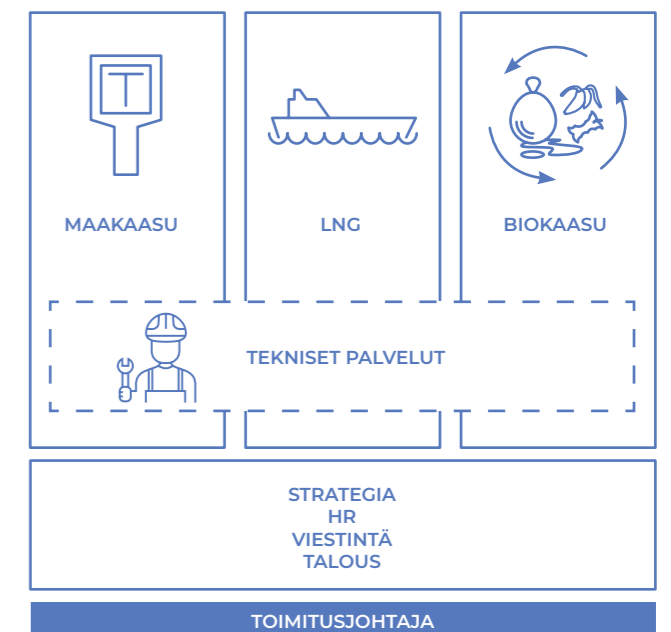
HENKILÖSTÖ JA ORGANISAATIO

Gasum-konsernissa työskenteli 31.12.2018 yhteensä 434 henkilöä (31.12.2017: 409). Heistä 61 henkilöä työskenteli Ruotsissa LNG- ja biokaasuliiketoiminnossa ja 56 henkilöä Norjassa LNG-liiketoiminnassa. Loput 317 henkilöä työskentelivät Suomessa. Gasum työllisti yli 30 nuorta osaajaa kesätöihin monipuolisiin tehtäviin.

Uudistuminen on keskeinen osa yhtiön strategiaa. Yhtiö panostaa henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja on julkaisut vuonna 2018 turvallisuuteen liittyviä Gasum Academyn verkkokoulutuksia. Yhtiö panostaa myös henkilöstön työhyvinvointiin, hyvään johtamiseen ja turvallisuuden kehittämiseen yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Yhtiössä on kolme liiketoimintayksikköä: maakaasu, LNG ja biokaasu. Tekniset palvelut -sisäinen palvelufunktio tuottaa muiden liiketoimintojen ja myös muiden kaasualan toimijoiden tarvitsemia kunnossapitopalveluita.

GASUM-KONSERNIN ORGANISAATIO:

YHTIÖN OMISTUSRAKENNE JA HALLINTO

Gasum on 100-prosenttisesti Suomen valtion omistama yhtiö. Osakkeista 73,5 prosenttia on valtion omistamalla Gasonia Oy:llä ja 26,5 prosenttia suoraan Suomen valtiolla. Osakeomistuksessa ei vuoden aikana ole tapahtunut muutoksia.

Gasum Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 13.4.2018 Helsingissä. Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin yhteensä 7 jäsentä. Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Stein Dale, Elina Engman, Timo Koponen, Päivi Pesola, Juha Rantanen ja Jarmo Väisänen. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Elisabet Salander Björklund. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Juha Rantanen. Hallituksen työtä tukevat tarkastusvaliokunta ja HR-valiokunta.

YRITYSTOIMINNAN RISKIT JA RISKINHALLINTA

Gasumin liiketoimintaan kohdistuu strategisia, poliittisia, operatiivisia sekä markkina- ja rahoitusriskejä.

Markkinat

Tärkein Gasumin liiketoiminnan tulokseen vaikuttava tekijä on energiahyödykkeiden hinta maailmanlaajuisesti ja pohjoismaisilla markkinoilla. Yhtiö suojaa myymiensä energiahyödykkeiden avoimet positiot riskipolitiikkansa mukaisesti käyttämällä yleisiä instrumentteja, ja samoin suojataan liiketoimintaan liittyvät valuuttariskit. Maakaasun myyntiin sisältyvä markkinahintariskiä on rajoitettu niin, että myyntihinta perustuu oston hinnoitteluun. Nesteytetyn maakaasun (LNG) hinnoittelu loppuasiakkaille seuraa kansainvälisiä kaasunteerauksia ja LNG:n hankintaa. Strukturoidumpien kauppasopimusten yhteydessä avoin positio suojataan ulkoisia johdannaismarkkinoita käyttäen.

Strategiset ja poliittiset riskit

Gasumin strategiaan kuuluu Pohjoismaiden kaasumarkkinoiden kasvattaminen. Yhtiö tähtää vahvaan kasvuun lähivuosina. Kaasuekosysteemin laajentaminen edellyttää investointeja kaasuinfrastruktuuriin sekä kumppanuuksiin pohjoismaissa.

Strategiset riskit liittyvät toimintaympäristön, teknologian, asiakkaiden ja markkinoiden muutoksiin sekä kilpailuan osuamisesta ja pätevydestä. Strategisia riskejä hallitaan osana konsernin strategiasuunnittelukehystä yhtiön strategiakellon mukaisesti riskien arvioinnissa ja hallinnassa.

Yhtiön eri liiketoimintoihin liittyvä poliittinen riski kohdistuu pääosin muutokseen EU:n ja kansallisen tason regulaatiossa, ja etenkin verotuksessa. Yhtiö varautuu näihin riskeihin seuraamalla ja osallistumalla aktiivisesti toimintaympäristöstään käytävään keskusteluun. Lisäksi Gasum pyrkii päätöksenteon eri tasoilla tuomaan kattavasti esille omia näkökulmiaan ehdotettujen regulaatio- tai veromuutosten vaikutuksista kannaltamme keskeisen toimintaympäristön kehitykseen.

Rahoitus- ja sääntelyriski

Rahoitusriskit voidaan jakaa valuutta- ja korkoriskeihin, luottoriskeihin sekä vero- ja sääntelyriskeihin. Yhtiö käyttää standardeja suojausinstrumentteja niin valuutta- kuin korkoriskien suojaamiseksi. Yhtiö aloitti keväällä 2018 syvennetyn yhteistyön Konserniverokeskuksen kanssa, mikä tukee yhtiön ve-

rostrategiaa ja tahtotilaa olla vastuullinen veronmaksaja. Yhtiön tavoitteena on osallistua jatkuvasti verolainsäädännön ja verotuksen toimintatapojen kehittämiseen sekä olla mukana kehittämässä oikeudenmukaista, selkeää ja johdonmukaista verojärjestelmää.

Operatiiviset riskit

Liiketoimintansa luonteen vuoksi Gasum altistuu operatiivisille riskeille. Yhtiö toimittaa kaasua kaasuputken tai säiliöiden avulla. Koska yhtiön logistiset operaatiot tapahtuvat sekä maissa että merellä, yhtiö altistuu asiakkaan energiatoimistusten katkeamisen aiheuttamalle operatiiviselle riskille. Yhtiö seuraa toimintojaan, tuotantoaan ja logistiikkaansa päivittäin ja varmistaa ympäristölupaehtojen noudattamisen. Henkilöstö toimii kentällä, joten työterveys ja työturvallisuus ovat ykkösprioriteetti alennettaessa operatiivisia riskejä. Kaasun toimitushäiriöihin on varauduttu varapolttoainejärjestelyillä.

TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Gasum Oy on allekirjoittanut tammikuun 17. päivä sopimuksen, jolla se myy tytäryhtiönsä Gasum Tekniikka Oy:n osakkeet kunnossapitopalveluihin erikoistuneelle Viafin Service Oy:lle. Kaupan odotetaan toteutuvan helmikuun loppuun mennessä. Gasum Tekniikka Oy jatkaa palveluidensa tuottamista nykyisille ja uusille asiakkaille.

Yhtiö uudisti organisaatorakenteensa tammikuusta 2019 alkaen paremmin tukemaan yhtiön strategian toteuttamista Pohjoismaissa. Yhtiön liiketoimintayksiköt ovat Maakaasu ja LNG, Portfolio Management ja Trading, Biokaasu ja Traffic.

Maakaasu ja LNG -liiketoimintayksikkö myy maakaasua ja nesteytettyä maakaasua (LNG) sekä tuottaa LNG:tä teollisuuteen, energiantuotantoon sekä meriliikenteeseen. Liiketoimintayksikköä johtaa (DI) Kimmo Rahkamo.

Portfolio Management ja Trading -liiketoimintayksikkö vastaa yhtiön maakaasun, LNG:n, biokaasun, sähkön ja muiden hyödykkeiden hankinnasta sekä hankinta- ja myyntisopimusten hinta- ja volyyimiriskien hallinnasta. Liiketoimintayksikkö tarjoaa myös portfolion hallinta- ja asiantuntijapalveluita. Liiketoimintayksikköä johtaa (DI) Jouni Haikarainen.

Biokaasu-liiketoimintayksikkö vastaa kiertotalouden edistämistä, biokaasun tuotantokapasiteetin kasvattamisesta ja kierrätysravinteiden sekä biokaasun myymisestä. Tällä hetkellä liiketoimintayksikkö raportoi toimitusjohtaja Johanna Lammiselle.

Traffic-liiketoimintayksikkö kehittää tankkausasemaverkostoa ja myy paineistettua ja nesteytettyä maa- ja biokaasua maantiiliikenteelle. Liiketoimintayksikköä johtaa (DI) Jukka Metsälä.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Kaasu vähäpäästöisenä polttoaineena tulee kasvattamaan rooliaan ennen kaikkea merenkulussa sekä raskaassa liikenteessä. Kaasu tarjoaa myös teollisuudelle erinomaisen vaihtoehdon omien päästötavoitteiden saavuttamisessa.

Yhtiön investoinnit pohjoismaiseen kaasuekosysteemiin auttavat kasvua. Gasumin uudet liiketoiminnat (LNG ja bio-

kaasu) ovat saaneet markkinoilla jo hyvän aseman ja ne tulevat kasvamaan merkittävästi tulevaisuudessa. Maakaasun pitkään jatkunut volyymien lasku on saatu taittumaan ja mahdolliset veromuutokset voivat vaikuttaa kaasun kysynnän kasvuun myös kaasuverkoston alueella. Kyky toimia laajemmin energiemarkkinoilla vahvistaa Gasumin asemaa tulevaisuuden energiayhtiönä.

Kaasun kokonaisyntivolyyymien ennustetaan kasvavan, joka myös varmistaa yhtiön liikevaihdon ja kannattavuuden positiivisen kehityksen.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2018 oli 369 134 999,74 euroa, johon sisältyy tilikauden tulos 110 622 969,72 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan päättyneen tilikauden tuloksesta 0,6208 euroa osakkeelta eli yhteensä 32 902 400,62 euroa. Loput tilikauden tuloksesta siirretään voittovaroihin.

GASUM-KONSERNI

Revontulenpuisto 2 C, PL 21
02100 Espoo, puh. 020 44 71
www.gasum.com

KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €

	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevaihto	2.1	1 177 448	924 987
Liiketoiminnan muut tuotot	2.2	12 931	23 348
Materiaalit ja palvelut	2.3	-909 114	-678 530
Henkilöstökulut	2.4	-40 117	-38 452
Poistot ja arvonalentumiset	2.5	-69 819	-68 059
Liiketoiminnan muut kulut	2.6	-47 303	-48 985
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta		143	-139
Liikevoitto		124 169	114 170
Rahoitustuotot		4 551	13 897
Rahoituskulut		-28 165	-28 183
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2.8	-23 614	-14 286
Voitto ennen veroja		100 554	99 884
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	2.9	-31 399	-32 110
Laskennallisten verojen muutos	2.9	14 094	13 426
Tilikauden voitto		83 250	81 199
Tilikauden voiton jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		87 605	86 199
Määräysvallattomille omistajille		-4 355	-5 000

LAAJA KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €

	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Tilikauden voitto		83 250	81 199
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Eläkeveloitteiden uudelleenmäärittäminen	3.11	385	-89
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		-77	18
Yhteensä		308	-71
Erät, jotka saatetaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerot		-1 042	-6 188
Rahavirran suojaukset		-2 684	0
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		537	0
Yhteensä		-3 189	-6 188
Tilikauden laaja tulos yhteensä		80 369	74 940
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		84 724	79 941
Määräysvallattomille omistajille		-4 355	-5 000

KONSERNITASE

1 000 €

	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	3.1	226 271	216 790
Aineelliset hyödykkeet	3.2	1 013 036	949 783
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset	3.3	10 530	10 510
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset		56	50
Johdannaisinstrumentit	4.3	1 123	1 502
Muut pitkäaikaiset saamiset		307	411
Pitkäaikaiset varat yhteensä		1 251 322	1 179 045
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	3.5	24 186	98 654
Johdannaisinstrumentit	4.3	6 403	816
Myyntisaamiset ja muut saamiset	3.4	223 152	139 878
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		289	146
Myytäväinä olevat omaisuuserät	3.7	3 348	0
Rahavarat	3.8	17 850	2 662
Lyhytaikaiset varat yhteensä		275 228	242 156
Varat yhteensä		1 526 550	1 421 201

KONSERNITASE

1 000 €

	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Osakepääoma	4.4	178 279	178 279
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		26 280	0
Arvonmuutosrahasto		-2 147	0
Kertyneet voittovarot		379 659	292 727
Tilikauden voitto (tappio)		87 605	86 199
Muuntoerot		-5 400	-4 358
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma		664 275	552 848
Määräysvallattomien omistajien osuus		206	38 023
Oma pääoma		664 481	590 871
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Lainat	4.5	415 111	409 641
Muut pitkäaikaiset velat	4.6	143 493	127 208
Johdannaisinstrumentit	4.3	5 487	5 382
Laskennalliset verovelat	3.9	63 936	76 922
Varaukset	3.10	10 049	9 959
Eläkevelvoitteet	3.11	6 742	7 369
Pitkäaikaiset velat yhteensä		644 817	636 482
Lyhytaikaiset velat			
Lainat		19 808	29 724
Johdannaisinstrumentit	4.3	9 677	2 826
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	3.6	175 514	143 854
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		12 253	17 444
Lyhytaikaiset velat yhteensä		217 252	193 848
Velat yhteensä		862 069	830 330
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 526 550	1 421 201

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 €

	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Kertyneet voittovarot	Muunto- erot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	178 279	0	0	378 927	-4 358	552 848	38 023	590 871
Tilikauden tulos				87 605		87 605	-4 355	83 250
Muut laajan tulokset erät								
Eläkevelvoitteiden uudelleenarvostus				308		308		308
Muuntoerot					-1 042	-1 042		-1 042
Rahavirran suojaukset			-2 147			-2 147		-2 147
Tilikauden laaja tulos			-2 147	87 913	-1 042	84 724	-4 355	80 369
Tapahtumat omistajien kanssa								
Voitonjako				-32 902		-32 902		-32 902
Muut muutokset*		26 280		33 326		59 606	-33 462	26 143
Oma pääoma 31.12.2018	178 279	26 280	-2 147	467 263	-5 400	664 275	206	664 481

*Muutos sijoitetun vapaan oman pääoman rahastossa liittyy Baltic Connector Oy:n osakkeiden siirtymiseen Suomen valtiolta Gasum konserniin. Muu muutos emoyhtiön omistajille kuuluvan oman pääoman ja määräysvallattomien omistajien osuuden välillä koostuu pääosin omistusosuuden kasvattamisesta Gasum AS:ssä (ent. Skangas AS) 100 %:iin, aiemmasta 70 %:sta. Yhtiöstä on ollut jo aiemmin määräysvalta. Lisätietoja kohdassa 5.1 Yrityshankinnat ja -myynnit.

1 000 €

	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Kertyneet voittovarot	Muunto- erot	Yhteensä	Määräysval- lattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	178 279	0	0	370 327	1 829	550 435	45 443	595 879
Tilikauden tulos				86 199		86 199	-5 000	81 199
Muut laajan tulokset erät								
Eläkevelvoitteiden uudelleenarvostus				-71		-71		-71
Muuntoerot					-6 188	-6 188		-6 188
Tilikauden laaja tulos				86 128	-6 188	79 941	-5 000	74 940
Tapahtumat omistajien kanssa								
Voitonjako				-50 000		-50 000		-50 000
Muut muutokset*				-27 528		-27 528	-2 420	-29 948
Oma pääoma 31.12.2017	178 279	0	0	378 927	-4 358	552 848	38 023	590 871

*Muu muutos emoyhtiön omistajille kuuluvan oman pääoman ja määräysvallattomien omistajien osuuden välillä koostuu omistusosuuden kasvattamisesta Gasum AS:ssä 70 %:iin sekä jäljellä olevaan 30 %:n osuuteen liittyvän osto-option kirjaamisesta. Yhtiöstä on ollut jo aiemmin määräysvalta. Lisätietoja kohdassa 5.1 Yrityshankinnat ja -myynnit.

KONSERNIN RAHAVIRTUALASKELMA

1 000 €

	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen veroja		100 554	99 884
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	2.5	69 819	68 059
Rahoituserät – netto	2.8	23 614	14 286
Realisoitumattomat arvostusvoitot/-tappiot		-2 378	3 895
Muut oikaisut		2 087	-14 198
Käyttöpääoman muutokset		33 979	46 015
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja		227 675	217 941
Maksetut korot, leasingkorot ja muut rahoituserät		-17 113	-12 499
Saadut rahoitustuotot		876	981
Maksetut verot		-36 788	-28 919
Rahoituserien ja verojen rahavirta		-53 026	-40 437
Liiketoiminnan nettorahavirta		174 649	177 504
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-46 090	-21 788
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-1 898	-1 071
Saadut investointiavustukset		20 605	11 718
Aineellisten hyödykkeiden myyntitulot		392	223
Yrityshankinnat- ja myynnit nettona		-3 568	4 807
Pitkäaikaisten saamisten muutos		0	130
Investointien nettorahavirta		-30 559	-5 981
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		0	1 945
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut*		-38 735	-124 070
Lyhytaikaisten lainojen nostot		0	21 327
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-53 158	-40 497
Rahoitusleasingvelkojen muutokset		-4 107	-991
Maksetut osingot		-32 902	-50 000
Rahoituksen nettorahavirta		-128 903	-192 286
Rahavarojen muutos			
		15 188	-20 763
Rahavarat tilikauden alussa (31.12.)		2 662	23 425
Rahavarat tilikauden lopussa	3.8	17 850	2 662

*Sisältää mm. Gasum AS:n (ent. Skangas AS) 30,0 %:n osto-option toteuttamisen (vertailuvuonna 2017 Gasum AS:n 15,6 %:n osto-option toteuttaminen).

Nettovelkojen täsmäytyslaskelma on esitetty kohdassa 4.1 Pääoman hallinta.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 Yleiset laadintaperiaatteet

1.1 Perustiedot

Gasum Oy on suomalainen osakeyhtiö ja Gasum-konsernin ("Gasum", "konserni" tai "yhtiö", jollei asiayhteydestä muuta johdu) emoyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröidyn toimipaikan osoite Revontulenpuisto 2 C, PL 21, 02151 Espoo.

Energiayhtiö Gasum on pohjoismaainen kaasualan ja energiemarkkinoiden asiantuntija, joka kumppaniensa kanssa rakentaa siltaa kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa maalla ja merellä. Yhtiö tuo Suomeen maakaasua ja edistää kiertotaloutta käsittelemällä jätteitä sekä tuottamalla biokaasua ja kierrätysravinteita Suomessa ja Ruotsissa. Yhtiö tarjoaa energiaa sähkön- ja lämmöntuotantoon, teollisuudelle sekä maa- ja meriliikenteelle. Gasum on Pohjoismaiden johtava biokaasun tarjoaja. Yhtiöllä on kaasutankkausasemaverkosto, joka palvelee myös raskasta kalustoa. Gasum on myös nesteytetyn maakaasun (LNG) Pohjoismaiden markkinoiden johtava toimija. Yhtiö jatkaa LNG:n aseman ja infrastruktuurin vahvistamista ja toimittaa LNG:tä merenkulun, teollisuuden ja raskaan liikenteen tarpeeseen Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Gasum tarjoaa myös energiemarkkinoiden kattavimmat asiantuntijapalvelut ja ratkaisut.

Gasum Oy:n omistaa 100-prosenttisesti Suomen valtio sekä suoraan että Gasonia Oy:n kautta. Konsernitilinpäätöksen kopiot ovat saatavissa yhtiön pääkonttorista osoitteesta Revontulenpuisto 2 C, 02151 Espoo tai ladattavissa yhtiön verkkosivuilta www.gasum.com suomeksi ja englanniksi. Gasum-konsernin konsernitilinpäätös on ylin taso, johon Gasum Oy ja sen tytäryhtiöt yhdistellään.

Gasum Oy:n hallitus on kokouksessaan 8.3.2019 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

1.2. Laatimisperusta

Gasum Oy:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2018 voimassaolevia standardeja ja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksessä ei ole sovellettu tilinpäätösstandardeja ennen niiden voimaantuloa. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilinpäätöksen pääasiallinen arvostusperusta on alkuperäisen hankintameno, jollei toisin ole erikseen mainittu. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöksessä olevat luvut esitetään tuhansina euroina, jollei toisin ole erikseen mainittu.

1.3. Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa emo-

yhtiöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Gasumilla on määräysvalta yrityksessä, jos se altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yritystä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä lukien, jona konserni saa niihin määräysvallan, ja päättyy, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryritykset yhdistellään tilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike sisältää luovutetut varat, syntyneet velat aiemmille omistajille sekä konsernin liikkeeseenlaskemat oman pääoman ehtoiset osuudet, kaikki arvostettuna hankintahetken käypiin arvoihin. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat arvotetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Jäljelle jäävä osuus vastikkeen ja hankitun omaisuuden erotuksesta on liikearvoa. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä sisäisistä liiketoimista johtuvat realisoitumattomat voitot eliminoidaan. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan. Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina – toisin sanoen liiketoimina omistajien kanssa näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa. Maksetun vastikkeen käyvän arvon ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Määräysvallattomien omistajien osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta esitetään erillään emoyhtiön omistajien osuudesta. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus määritetään hankintahetkellä määräysvallattomien omistajien suhteellisenä osuutena hankittujen omaisuusosien nettoarvosta. Hankinnan jälkeen määräysvallattomien omistajien osuus on hankinnassa määritetty osuus lisätyn kyseisille omistajille kuuluvalla osuudella oman pääoman muutoksista.

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla on 20–50 prosentin omistusosuus tai jossa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Yhteisyritys on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen, sopimukseen perustuva määräysvalta. Yhteinen määräysvalta vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksyntää.

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätöstiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yritysosuudet kirjataan alun perin hankintameno määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Jos konsernin osuus yhteis- tai osakkuusyhtiön tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteis- tai osakkuusyhtiöstä, konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista veloitetta eikä se ole suorittanut maksuja yhteisyhtiön puolesta.

Konsernin ja sen osakkuus- ja yhteisyritysten välisistä liiketapahtumista aiheutuvat realisoitumattomat voitot elimi-

noidaan konsernin omistussuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä luovutetun omaisuuserän arvon alentumisesta. Yhteis- ja osakkuusyristysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Konserniin on yhdistelty yhtiö, joka on siirtynyt Gasumiin vastikkeettomana sijoituksena. Kyseinen kokonaisuus muodostuu varoista ja veloista, jotka muodostavat liiketoiminnan, mutta sitä ei käsitellä liiketoimintahankintana. Yhtiö yhdistellään konserniin IFRS:n mukaisella menetelmällä (Predecessor value), jonka mukaisesti konserniin yhdistellään tasearvot IFRS-standardien mukaisin kirjanpitoarvoin. Yhtiö noudattaa jatkossa Predecessor value -menetelmää vastaaviin saman määräysvallan alaisiin transaktioihin.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (toimintavaluutta). Toimintavaluutan määrittäminen edellyttää johdolta jonkin verran harkintaa, mutta usein taloudellisen ympäristön valuutta on kuitenkin melko selkeästi määritettävissä. Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämismuuttua.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Ulkomaanrahan määräiset monetaariset erät muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ei-monetaariset erät arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosaikateisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liiketuloksen yläpuolelle. Rahoituksen kurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskipäivän mukaan ja taseet tilinpäätöspäivän kurssin mukaan. Tästä aiheutunut muuntoero sekä tytäryhtiön oman pääoman muuntamisesta aiheutuneet muut muuntoerot on kirjattu muihin laajan tuloslaskelman eriin. Muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä.

Konsernissa on myös Norjassa ja Ruotsissa toimivia yhtiöitä, joiden toimintavaluutaksi on määritelty euro.

1.4. Sovelletut uudet ja uudistetut standardit

Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laadintaperiaatteita kuin vuonna 2017, lukuun ottamatta seuraavia uusia standardeja, tulkintoja ja muutoksia olemassa oleviin standardeihin, joita konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen.

IFRS 15

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista. Standardissa käsitellään tulouttamista sekä määritetään periaatteet, joiden mukaan tilinpäätöksessä esitetään käyttäjien kannalta hyödyllistä tietoa asiakassopimuksiin perustuvien myyntituotto-

jen luonteesta, määrästä ja epävarmuudesta sekä myyntituottoihin liittyvistä rahavirroista. Uuden standardin perusperiaatteena on, että myyntituotot kirjataan, kun tavaraa tai palvelua koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle, sillä hinnalla, johon yhtiö odottaa olevansa oikeutettu.

Konserni on ryhtynyt soveltamaan IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista 1.1.2018 lähtien, minkä johdosta tilinpäätöksen laadintaperiaatteet muuttuivat. Uudet säännöt on otettu IFRS 15:n siirtymäsääntöjen mukaisesti käyttöön takautuvasti niin, että ensi kertaa tapahtuvasta soveltamisesta aiheutuva vaikutus on valittu kirjattavaksi kertyneiden voittovarojen alkusaldon oikaisuksi. Standardin käyttöönotolla ei ole kuitenkaan ollut merkittävää vaikutusta Gasumin tilinpäätökseen eikä alkusaldoihin tullut oikaisuja. Liitetiedot on päivitetty uuden standardin vaatimuksien mukaisesti.

IFRS 9

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista ja se korvaa IAS 39 -standardin. Standardin tuomia muutoksia on tullut mm. rahoitusvarojen luokitteluun kolmeen pääryhmään, sijoitusten oman pääoman ehtoisten instrumenttien arvostamiseen, arvonalentumisten malliin (odotettavissa olevat luottotappiot), rahoitusvelkojen arvostamiseen sekä suojausten tehokkuuteen liittyviin vaatimuksiin.

Uuden arvonalentumismallin mukaan on kirjattava arvonalentumista koskeva vähennyserä, joka perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin, ei pelkästään toteutuneisiin luottotappioihin kuten IAS 39:n mukaan. Standardi sisältää uusia suojauslaskentaa koskevia vaatimuksia, jotka Gasum on ottanut liitetiedoissaan huomioon suojauslaskennan käyttöönoton jälkeen.

Gasum on soveltanut standardia 1.1.2018 lähtien, ja käyttöönotosta aiheutui laadintaperiaatteiden ja luokittelujen muutoksia. Luokittelumuutosten tärkeimmät vaikutukset on esitetty taulukossa liitetiedossa 4.3 Rahoitusinstrumentit. Oikaisuja lukuihin tai kertyneisiin voittovaroihin standardin käyttöönotto ei aiheuttanut. Rahoitusinstrumentteja koskevat liitetiedot on laajennettu vastaamaan uuden standardin vaatimuksia. Standardi on otettu takautuvasti käyttöön, mutta vertailutietoja ei oikaista. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumilla epäolennaisen pieniä, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

Gasum on tilikaudella ottanut käyttöön suojauslaskennan. Suojauslaskentaa sovelletaan prospektiivisesti, jonka johdosta suojauslaskennan piirissä olevien johdannaisten tulosvolatiliteetti pienenee tulevaisuudessa. Suojauslaskennan soveltaminen on vielä vähäistä.

MYÖHEMMIN VOIMAAN TULEVAT IFRS-STANDARDIT, TULKINNAT JA MUUTOKSET

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2018 alkaneella tilikaudella, eikä niitä ole sovellettu tätä tilinpäätöstä laadittaessa. Seuraavilla oletetaan olevan vaikutuksia Gasumin tilinpäätökseen.

IFRS 16 Vuokrasopimukset. Standardi käsittelee vuokrasopimusten luokittelua ja tulee laajentamaan vaatimuksia sekä

vuokralle ottajan että vuokralle antajan puolella vuokrasopimusten luokittelusta. Sen seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään taseeseen vuokralle ottajan puolella, sillä operatiivisia vuokrasopimuksia ja rahoitusleasingsopimuksia ei enää erotella. Uuden standardin mukaan kirjataan omaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka. Ainoita poikkeuksia ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset.

Standardia ryhdytään soveltamaan 1.1.2019 ja siirtyminen toteutetaan soveltaen yksinkertaistettua menettelytapaa, jonka mukaisesti käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ei oikaista. Siirtyminen tulee vaikuttamaan taseeseen ja tuloksen muodostumiseen, tosin merkittävimmät vuokrasopimukset on konsernissa luokiteltu rahoitusleasingsopimuksiksi jo IAS 17:ta perusteella. Gasum on tehnyt analyysin standardin käyttöönoton vaikutuksista ja sen perusteella taseen loppusumma tulee kasvamaan käyttöönoton myötä 55–60 miljoonaa euroa. Standardin käyttöönotolla tulee olemaan vaikutusta myös rahavirtalaskelmaan sekä tuloslaskelman erien välillä. Liiketoiminnan rahavirrat kasvavat ja rahoituksen rahavirrat pienenevät, koska vuokrasopimusvelan lyhenysten osuus luokitellaan rahoituksen rahavirroiksi.

IAS 19 Työsuhde-etuudet. Standardia tullaan muuttamaan tarkoituksena selvittää etuuspoijaisten järjestelyjen muuttamisen ja supistamisen ja veloitteen täyttämisen kirjanpitokäsittelyä. Muutoksella saattaa olla pieniä vaikutuksia konsernin etuuspoijaisten eläkkeiden käsittelyyn.

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus. Tulkinta tulee täsmentämään ja selittämään laskennallisten ja kauden verotettavaan tuloon perustuvien verosaamisten ja -velkojen kirjaamista ja arvostamista silloin, kun verokäsittelyssä on epävarmuutta.

Muilla 1.1.2018 voimaan tulleilla tulkinnoilla ja muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta.

1.5. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä sekä johdon harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Konsernissa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia. Niiden pohjalta tehtävät kirjanpidolliset arviot vastaavat lähtökohtaisesti vain harvoin tosiasiallisia tuloksia. Seuraavassa käsitellään keskeisimpiä arvioita ja oletuksia sekä harkinnanvaraisia eriä.

ELÄKE-ETUUKSET

Eläkevelvoitteiden nykyarvo riippuu useista eri tekijöistä, jotka määritetään vakuutusmatemaattisesti useita oletuksia käyttäen. Diskonttauskorko on yksi keskeisistä eläkkeistä aiheuttuvia nettomenoja (tai -tuloja) määritettäessä käytettävistä

oletuksista. Oletuksissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat nettoeläkevelvoitteiden kirjanpitoarvoon.

LIIKEARVO JA ARVONALENTUMISTESTAUS

Gasumin taseessa oli 31.12.2018 liikearvoa 117,4 miljoonaa euroa (2017: 115,1 miljoonaa euroa), liikearvo testataan vuosittain tai aina kun arvon alentumisesta on viitteitä. Liikearvon arvonalennustestauksessa käytetyt oletukset edellyttävät johdon harkintaa. Merkittävimmät harkinnanvaraiset oletukset liittyvät terminaalivuoden kasvuvauhtiin sekä käytettyyn diskonttokorkoon. Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 3.1 Aineettomat hyödykkeet.

Konserniin merkittävien käyttöomaisuushyödykkeiden ja sellaisten aineettomien hyödykkeiden, joilla on rajoittamaton taloudellinen pitoaika (ml. Liikearvo), kirjanpitoarvoja testataan arvonalentumisen varalta aina kun on viitteitä arvon alentumisesta, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Sellaiset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvo on alentunut.

Arvioiden luonne riippuu siitä, mihin liiketoimintaan esitettävät omaisuuserät liittyvät. Kaasun siirtoliiketoiminta on säänneltyä ja kansallisten viranomaisten valvoma ja kassavirtaennusteisiin sisältyy arvioita säätelyn tulevasta kehityksestä. Myyntiliiketoiminnan osalta merkittävimmät arviot liittyvät tuleviin kassavirtoihin ja diskonttauskorkoon.

VEROT

Konserniyhtiöt ovat tuloverotuksen kohteena Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Verotuksellisten tappioiden hyödyntäminen vaatii johdolta harkintaa ja vaikuttaa siihen, mihin määrään asti laskennallisia verosaamisia näistä kirjataan. Konsernin taseeseen 31.12.2018 sisältyy vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista 16,4 miljoonaa euroa (2017: 9,1 miljoonaa euroa). Lisätietoa veroista esitetään liitetiedoissa kohdissa 2.9 Tuloverot sekä 3.9 Laskennalliset verot.

Konsernilla on Risavikassa sijaitsevan LNG:n nesteytyslaitoksen energiankulutusveroon liittyvä 6,8 miljoonan euron suuruinen näkemysero paikallisten viranomaisten kanssa. Lisätietoja on annettu myös liitetiedossa 3.4 Myyntisaamiset ja muut saamiset. Johto on käyttänyt harkintaa muodostaessaan näkemystään siitä, että tilastoviranomaisen luokitus, joka koskee sellaisia toimijoita, jotka mm. nesteyttävät maakaasua olisi oikeampi kuin nyt annettu yhtiölle tehty luokitus, joka koskee toimijoita, jotka esimerkiksi myyvät kaasua liikenteelle. Näin ollen yhtiön näkemyksen mukaan sen kuuluisi maksaa energiankulutusveroja alemman luokituksen mukaisesti, eikä tästä johtuen vuosilta 2014–2018 veloitetuja korkeamman luokituksen veroja ole kirjattu kuluksi. Yhtiön näkemystä tukee myös Norjan valtion budjetti vuodelle 2019, jonka mukaisesti 1.1.2019 alkaen veroa tullaan keräämään alemman luokittelun mukaisesti kaikilta toimijoilta, jotka harjoittavat maakaasun nesteytystä riippumatta tilastollisesta luokituksesta. Veroluokituksen näkemyserosta on aloitettu oikeusprosessi, lisätietoja kohdassa 5.5 Oikeudenkäynnit ja vaateet.

2 Tuloslaskelman liitetiedot

2.1. Liikevaihto

Laadintaperiaatteet

Tuloutusperiaatteet

Myyntituotot kirjataan perustuen IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardiin. Liikevaihtona esitetään myyntituotot asiakassopimuksista oikaistuna alennuksilla ja välillisillä veroilla. Yhtiö käyttää IFRS 15-standardin mukaista viisivaiheista tuloutusmallia, kun se määrittelee myyntituottojen tuloutuksen. Suoritevelvoitteet tunnistetaan sopimuksittain ja myyntituotot kirjataan, kun tavaroiden tai palveluiden määräysvalta siirtyy asiakkaalle. Tuotot siis kirjataan pääsääntöisesti kaasun luovutushetkellä toimitusehtojen mukaisesti. Alempana on kuvattu tarkemmin eri suoritevelvoitteiden tuloutusta. Alennukset sisällytetään myyntihintaan ja mahdolliset muuttuvat vastikkeet määritetään tuloutusajankohdan mukaisesti. Kaasun myynnissä tyypillistä on sitoa muuttuva vastike erilaisiin indekseihin, jolloin muuttuva vastike määrityy kulloinkin voimassa olevien indeksien perusteella ja on siten tiedossa tuloutushetkellä.

Yhtiöllä ei ole asiakassopimuksissaan merkittäviä rahoituskomponentteja tai palautusoikeuksia. Yhtiöllä ei myöskään ole tavanomaisesta poikkeavia maksuehtoja.

Maakaasun myynti

Maakaasu toimitetaan siirtoverkon kautta ja laskutetaan asiakailta kuukausittain todellisen kulutuksen mukaisesti. Tuloutus tapahtuu perustuen mittauslaitteistojen osoittamiin toimitusmääriin ja kunakin hetkenä voimassa oleviin tariffeihin (Maakaasun hinnoittelujärjestelmä).

Myyntituotot kirjataan kuukausittain perustuen toteutuneisiin laskutettaviin yksikkömääriin. Vaihtuvaan vastikkeeseen liittyvä epävarmuus selvitetään joka kuukausi, kun Gasum kirjaa kuukausittaisen liikevaihdon esimerkiksi perustuen hintaindeksiin sekä volyymiin tai palveluiden tai toimitettujen yksiköiden määrään.

Siirtomyynti

Gasum on Suomessa maakaasumarkkinain mukainen siirtoverkon haltija, jolla on verkoston ylläpito- ja kehittämisvelvoite. Siirtopalveluilla tarkoitetaan Gasum Oy:n tukkukaasun siirtopalveluja, joiden osalta kyse on palvelujen tuottamisesta. Tuotot siirtopalveluista kirjataan volyymipohjaisesti ajan kulumisen perusteella, koska kaasun siirtoon liittyvät palvelut siirtyvät asiakkaille jatkuvasti. Siirtoliiketoiminta on reguloitua toimintaa ja sen tuottotaso perustuu siirtoverkon nykykäyttöarvoon. Energiavirasto laskee sallitun tuoton vuosittain. Yhtiö pyrkii keräämään sallitun tuoton ennustettuihin siirtovolymeihin perustuvilla tariffeilla. Mikäli tilikauden tuotto poikkeaa sallitusta tuotosta, syntyy yli-/alituottoa, jota tasataan hinnoittelua muuttamalla meneillään olevan tai seuraavan neljävuotisen valvontajakson aikana. Meneillään oleva valvontajakso päättyy vuoteen 2019.

IFRS 15-standardin mukaisesti maakaasun siirto ei ole erotettavissa maakaasun myynnistä, vaikka ne ovatkin tunnistettuja suoritevelvoitteita. Asiakas ei voi hankkia vain toista suoritevelvoitetta ilman toista, joten ne käsitelläänkin tuloutuksessa yhtenä suoritevelvoitteena.

Nesteytetyn maakaasun (LNG) myynti Nesteytetty maakaasu (LNG) laskutetaan asiakailta toimituksien mukaisesti ja tuotot kirjataan luovutushetken perusteella. Luovutushetki vaihtelee asiakaskohtaisesti yleisten toimitusehtojen perusteella sopimuksittain. LNG:n myynti saattaa kaasun lisäksi sisältää muita suoritevelvoitteita, mm. terminaali- ja kuljetuspalveluja. Terminaalipalvelut tuloutetaan ajan kuluessa ja kuljetuspalvelut tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

Nesteytetyn maakaasun (LNG) myynti

Take-or-Pay-lausekkeellisten sopimusten myyntituottoja ei kirjata ennen kuin asiakas toteuttaa jäljellä olevat oikeutensa toimittamattomien määrien osalta. Myyntituotot kirjataan kuitenkin siinä vaiheessa, kun käy erittäin epätodennäköiseksi, että asiakas käyttää jäljellä olevat oikeutensa. Mikäli Gasum odottaa olevansa oikeutettu sopimussakkoon, odotetun sopimussakon määrä tuloutetaan suhteessa asiakkaan toteuttamiin oikeuksiin.

Biokaasun myynti Biokaasua toimitetaan siirtoverkon kautta ja laskutetaan asiakailta toteutuneen kulutuksen perusteella kuukausittain. Biokaasun myynti tuloutetaan mittarointijärjestelmien ilmoittamien toimitusmäärien perusteella. Transaktiohintaa on kiinteä kuukausilaskutuksen hetkellä, kun muuttuvat vastikkeet määrittyvät indeksien perusteella.

Jätteenkäsittely Jätteenkäsittelypalvelun hinta sisältää muuttuvia vastikkeita, joita ovat esimerkiksi kuivan aineksen osuus jätteestä sekä vuosittaiset kannustimet. Hinta on kuukausittaisen laskutuksen hetkellä kuitenkin kiinteä. Vuosittaisten kannustimien vaikutus myyntituottoihin varmistuu vuoden kuluessa. Kannustimien vaikutusta ei ole ennakoitu myyntituottojen tuloutuksessa, ja vaikutukset ovat epäolennaisen pieniä.

Biokaasun myynti

Jätteenkäsittely Jätteenkäsittelypalveluissa asiakas vastaanottaa ja kuluttaa samanaikaisesti Gasumin tarjoaman palvelun hyötyjä. Jätteenkäsittelypalvelua tuloutetaan ajan kuluessa ja koska ajoitusero ei ole merkittävä, myyntituotot kirjataan jätteen vastaanottohetkellä.

Jätteenkäsittely

Biokaasun myynti Biokaasua toimitetaan siirtoverkon kautta ja laskutetaan asiakailta toteutuneen kulutuksen perusteella kuukausittain. Biokaasun myynti tuloutetaan mittarointijärjestelmien ilmoittamien toimitusmäärien perusteella. Transaktiohintaa on kiinteä kuukausilaskutuksen hetkellä, kun muuttuvat vastikkeet määrittyvät indeksien perusteella.

Jätteenkäsittely Jätteenkäsittelypalveluissa asiakas vastaanottaa ja kuluttaa samanaikaisesti Gasumin tarjoaman palvelun hyötyjä. Jätteenkäsittelypalvelua tuloutetaan ajan kuluessa ja koska ajoitusero ei ole merkittävä, myyntituotot kirjataan jätteen vastaanottohetkellä.

Energiamarkkinapalvelut

Energiamarkkinapalvelut kattavat sähkömarkkinoiden salkunhallinta- ja meklarointipalvelut, markkina-analyysit, tasehallintapalvelut fyysisen sähkön tukkumarkkinoilla, valvomopalvelut sähkötaseeseen riskien hallintaan, kysyntäjousto-palvelut sähkön kulutuksen optimointiin, energiamarkkinoiden ohjelmistoratkaisut, sähkön alkuperätakuut sekä päästökaupan asiantuntijapalvelut.

Asiakas voi valita, mitkä palvelut edellä mainituista ostaa, joten ne käsitellään erillisinä suoritevelvoitteina. Koska Gasumilla on määräysvalta suoritevelvoitteisiin niiden luovuttamiseen saakka, se toimii IFRS 15 -standardin mukaisesti päämiehenä ja tulouttaa suoritevelvoitteet bruttoperiaatteella.

Teknisten palveluiden myynti

Tuotot huolto- ja kunnossapitopalveluista tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu ja taloudellisen hyödyn saaminen palvelusuoritteesta on todennäköistä.

Osallistumis- ja liittymismaksut

Siirtoverkkoon liittyessä Gasumin asiakkaat maksavat osallistumis- ja liittymismaksuja. Osallistumismaksut tuloutetaan kokemuksesta arvioitun asiakassuhteen keston aikana. Liittymismaksut tuloutetaan heti kun Gasumilla on kohtuullinen varmuus siitä, että niihin liittyvä taloudellinen hyöty koituu Gasumin hyväksi.

Myyntituottoihin liittyvät myyntisaamiset on esitetty liitetiedossa 3.4 Myyntisaamiset ja muut saamiset. Sopimukseen perustuvat velat on esitetty liitetiedossa 3.6 Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

1 000 €

Liikevaihto liiketoiminnoittain

	2018	2017
Maakaasuliiketoimintayksikkö*	874 887	678 743
LNG-liiketoimintayksikkö	251 984	195 186
Biokaasuliiketoimintayksikkö	48 697	47 937
Muut	1 880	3 121
Yhteensä	1 177 448	924 987

* Verolliseen käyttöön luovutetun kaasun myyntihintaan sisältyvä valmistevero 66,8 miljoonaa euroa (2017: 59,5 miljoonaa euroa) on kirjattu liikevaihtoon. Maakaasuliiketoimintayksikön liikevaihto sisältää myös tilikauden aikana hankitun energiamarkkinapalveluiden liikevaihdon.

1 000 €

Liikevaihdon maantieteellinen jakauma

	2018	2017
Suomi	926 226	724 620
Muu Eurooppa	251 222	200 367
Yhteensä	1 177 448	924 987

2.2. Liiketoiminnan muut tuotot

Laadintaperiaatteet

Saadut vakuutuskorvaukset

Saadut vakuutuskorvaukset kirjataan silloin kun on riittävä varmuus siitä, että korvaus saadaan. Vakuutuskorvaukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin vastaavat kulut syntyvät.

Julkiset avustukset

Saadut valtion avustukset kirjataan käypään arvoon, kun on riittävä varmuus siitä, että avustus saadaan ja että konserni tulee noudattamaan kaikkia avustukseen liittyviä ehtoja. Kuluihin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin vastaavat kulut syntyvät.

Avustukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin samalla tilikaudella kuin saatuun avustukseen kohdistuvat kulut syntyvät. Aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut avustukset vähennetään hyödykkeen hankintamenosta ja kirjataan tuloslaskelmaan vähentämään kyseisen omaisuuserän poistoja. Keskeneräisiin investointeihin liittyvät investointiavustukset (joita ei ole vielä saatu) kirjataan siltä osin kun on kohtuullisen varmaa, että tuet saadaan ja vastaavat kustannukset ovat kertyneet. Avustukset kirjataan lyhyt- tai pitkäaikaisiksi saamisiksi sekä keskeneräisen investoinnin vähennykseksi.

1 000 €

Liiketoiminnan muut tuotot	2018	2017
Vuokratuotot	323	359
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	445	509
Johdannaissopimusten voitot	4 861	2 726
Muut tuotot	7 302	19 754
Yhteensä	12 931	23 348

Muut tuotot sisältävät biokaasulaitosten tuotantotukia sekä saatuja vakuutuskorvauksia. Vertailuvuoden muut tuotot sisältävät muun muassa paikallisjakeluverkon kaasun myyntiliiketoiminnan myynnistä saadun myyntivoiton.

2.3. Materiaalit ja palvelut

1 000 €

Materiaalit ja palvelut	2018	2017
Materiaalit ja tarvikkeet*	894 764	663 219
Ulkopuoliset palvelut	14 350	15 311
Yhteensä	909 114	678 530

*Verolliseen käyttöön luovutetun kaasun ostohintaan sisältyvä valmistevero 68,9 miljoonaa euroa (2017: 61,0 miljoonaa euroa) on kirjattu ostoihin.

2.4. Henkilöstö

1 000 €

Henkilöstökulut	2018	2017
Palkat ja palkkiot	32 224	30 657
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	4 552	4 405
Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	445	454
Lakisääteiset henkilösivukulut	2 896	2 935
Yhteensä	40 117	38 452

1 000 €

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	2018	2017
Toimitusjohtaja	582	508
Hallituksen jäsenet	220	196
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet yhteensä	802	704

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

Henkilöstö keskimäärin	2018	2017
Toimihenkilöitä	331	277
Työntekijöitä	115	118
Henkilöstön määrä keskimäärin	446	395

HENKILÖSTÖ KAUDEN LOPUSSA

Henkilöstö kauden lopussa	2018	2017
Toimihenkilöitä	325	284
Työntekijöitä	109	125
Henkilöstön määrä kauden lopussa	434	409

2.5. Poistot ja arvonalentumiset

Laadintaperiaatteet

Poistot ja arvonalentumiset

Hyödykkeistä tehdään tasapoistoja arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat:

- Ohjelmistot 3–5 vuotta
- Asiakassuhteet 10–25 vuotta
- Maakaasun siirtoverkko 40–65 vuotta

- Terminaaleihin liittyvät putkistot 25 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät rakennukset ja rakennelmat 40–52 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät säiliöt 40 vuotta
- Muut rakennukset ja rakennelmat 30–40 vuotta
- Tankkausasemat 15–25 vuotta
- Tuotantolaitosten koneet ja kalusto 25 vuotta
- Muut koneet ja kalusto 3–25 vuotta

1 000 €

Poistot ja arvonalentumiset	2018	2017
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	23 305	24 782
Poistot koneista ja laitteista	24 361	21 331
Poistot muista aineellisista hyödykkeistä	3 388	1 969
Poistot aineellisista hyödykkeistä	51 053	48 083
Poistot aineettomista hyödykkeistä	7 017	6 880
Arvonalentumiset*	11 748	13 097
Yhteensä	69 819	68 059

*Arvonalentumiset tilikaudella 2018 koostuvat pääosin Porvoossa sijaitsevan LNG-nesteytyslaitoksen alaskirjauksesta.

2.6. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 €

Liiketoiminnan muut kulut	2018	2017
Vuokrat	5 854	6 179
Kunnossapitokulut	6 549	6 247
Palveluostot	15 691	12 405
Johdannaissopimusten tappiot	2 947	8 672
Muut	16 262	15 482
Yhteensä	47 303	48 985

Erä Muut sisältää tavanomaisia liiketoiminnan muita kuluja.

2.7. Tilintarkastajan palkkiot

1 000 €

Tilintarkastajan palkkiot	2018	2017
Lakisääteinen tilintarkastus	264	288
Tilintarkastajien lausunnot	20	21
Veropalvelut	104	97
Muut palvelut	18	171
Yhteensä	406	577

2.8. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €

Rahoitustuotot	2018	2017
Valuuttakurssivoitot	3 487	4 528
Korkojohdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tulokset	210	965
Muut rahoitustuotot*	854	8 404
Yhteensä	4 551	13 897

*Gasum hankki tilikaudella 2017 lisäosuuden Gasum AS:n osakkeista ja tähän liittyvän optiovelan purkamisesta aiheutui 7,4 miljoonan euron rahoitustuotto.

1 000 €

Rahoituskulut	2018	2017
Rahoituslaintojen korkokulut	3 844	5 091
Valuuttakurssitappiot	7 843	16 981
Rahoitusleasingkorot	10 507	4 825
Korkojohdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tulokset	3 004	109
Muut rahoituskulut	2 967	1 177
Yhteensä	28 165	28 183
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-23 614	-14 286

2.9. Tuloverot

Laadintaperiaatteet

Tuloverot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva

vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan mukaan.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa poistoeroista, varauksista, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä sekä vahvistetuista tappioista.

1 000 €

Verot	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	30 970	31 933
Edellisten tilikausien verot	429	177
Laskennallisten verojen muutos	-14 094	-13 426
Yhteensä	17 305	18 685

Konsernin tuloslaskelmaan kirjattujen tuloverojen erot suomalaisen yhteisöverokannan mukaan laskettuun tuloveroon on esitetty seuraavassa taulukossa.

1 000 €

Verot	2018	2017
Voitto ennen veroja	100 554	99 884
Suomen yhteisöverokannan mukainen tulovero	20 111	19 977
Ulkomaisten tytäryritysten eriävien verokantojen vaikutus	225	485
Verovapaat tuotot	-21	-1 414
Vähennyskeltottomat kulut	236	552
Aiemmin kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	-4 882	0
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	1 680	1 916
Verot edellisiltä tilikausilta	429	177
Verokannan muutoksen vaikutus (Norja)	-1 038	-1 217
Pysyvät erot	-202	-226
Toiminnallisen valuutan aiheuttamat erot veropohjassa	156	-1 806
Muut erät	609	242
Yhteensä	17 305	18 685
Efektiiivinen veroaste	17,2 %	18,7 %

Norjan hallitus on hyväksynyt verokannan muutoksen 23 %:sta 22 %:iin vuodelle 2019. Taseessa olevat laskennalliset verot on laskettu uuden verokannan mukaisesti.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvien verojen vaikutukset on esitetty alla:

1 000 €

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	Ennen veroja	2018 Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	2017 Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Etuuspohjaisten eläkevelvoitteiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	385	-77	308	-89	18	-71
Rahavirran suojaukset	-2 684	537	-2 147	0	0	0
Muut laajan tuloksen erät	-2 299	460	-1 839	-89	18	-71

3 Sidottu pääoma

3.1. Aineettomat hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet sisältävät pääasiassa lisenssejä sekä asiakas-suhteille kohdistettua arvoa liiketoimintojen yhdistämisestä. Muut pitkävaikutteiset menot sisältävät muun muassa maanomistajille suoritettuja haittakorvauksia liittyen pysyvän käyttöoikeuden lunastamiseen maakaasuputken pitämistä varten, ja maakaasuputkistosta aiheutuvista rajoituksista maankäytölle.

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen hankintamenoona siinä tapauksessa, että hankintameno on luotettavasti määriteltävissä ja on todennäköistä, että hyödykkeestä odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Hyödykkeet poistetaan arvioidun taloudellisen vaikutusajan aikana. Omaisuuserän jäennösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia. Maanomistajille suoritettavat haittakorvaukset käsitellään tilinpäätöksessä aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Niistä ei tehdä poistoja ja ne ovat arvonalentumistestauksen kohteena vuosittain.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat:

- Ohjelmistot 3–5 vuotta
- Asiakassuhteet 10–25 vuotta

Arvonalentumiset

Sellaiset aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvon on alentunut. Kertyttävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Kertyttävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kertyttävissä oleva rahamäärä. Muusta omaisuuserästä kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kertyttävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti.

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN TÄSMÄTYSTAUUKKO

1 000 €

2018	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	115 119	103 789	32 901	251 809
Lisäykset	0	6	1 881	1 887
Vähennykset	0	-10	-1 669	-1 679
Hankitut liiketoiminnot	2 479	10 019	1 116	13 614
Siirrot ryhmien välillä	0	51	1 511	1 562
Kurssierot	-193	-90	0	-283
Hankintameno 31.12.	117 405	113 765	35 740	266 910
Kertyneet poistot 1.1.	0	16 148	18 871	35 019
Poistot	0	4 769	2 248	7 017
Arvonalentumiset	0	0	281	281
Vähennykset	0	-10	-1 669	-1 678
Siirrot ryhmien välillä	0	30	-30	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	20 937	19 702	40 639
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	115 119	87 641	14 029	216 790
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	117 405	92 828	16 038	226 271

1 000 €

2017	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	116 596	101 295	32 246	250 137
Lisäykset	0	42	1 029	1 071
Vähennykset	0	-29	-590	-620
Hankitut liiketoiminnot	0	2 560	0	2 559
Myydyt liiketoiminnot	0	0	-203	-203
Siirrot ryhmien välillä	0	0	420	420
Kurssierot	-1 477	-78	0	-1 555
Hankintameno 31.12.	115 119	103 789	32 901	251 809
Kertyneet poistot 1.1.	0	11 589	17 125	28 714
Poistot	0	4 564	2 316	6 879
Vähennykset	0	-29	-539	-568
Siirrot ryhmien välillä	0	31	-31	0
Kurssierot	0	-7	0	-7
Kertyneet poistot 31.12.	0	16 148	18 871	35 019
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	116 596	89 706	15 121	221 423
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	115 119	87 641	14 029	216 790

LIKEARVO

Laadintaperiaatteet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmän mukaan. Liikearvoksi kirjataan määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryhtiön yksilöitävissä olevien nettovarojen käyvää arvosta hankintahetkellä. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisten varalta sekä aina kun on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Arvonalentumisten testaamista varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Mahdollinen negatiivinen liikearvo tuloutetaan välittömästi. Liikearvosta mahdollisesti kirjattu arvonalentumisia ei palauteta.

LIKEARVON KOHDISTAMINEN

Gasumin johtamisjärjestelmän perusteella alin taso, mitä johto seuraa, on liiketoimintayksikkö. Liikearvo kohdistetaan Gasum-konsernissa rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU), jotka Gasum-konsernissa vastaavat liiketoimintayksiköitä.

1 000 €

Liikearvo	2018	2017
CGU: LNG-liiketoimintayksikkö	114 926	115 119
CGU: Maakaasu-liiketoimintayksikkö	2 479	-
Yhteensä	117 405	115 119

Gasum toteutti elokuussa yrityskaupan, jolla se osti Gasum Consulting Oy:n, Gasum Portfolio Services Oy:n ja Intstream Oy:n osakkeet. Ne ovat osa Energiamarkeinapalvelu-liiketoimintaa, joka Gasumin organisaatorakenteessa toimii Maakaasuliiketoimintayksikössä. Hankittujen yhtiöiden luvut on yhdistelty Gasum-konserniin syyskuun alusta alkaen. Kauppahinta-allokaatioissa käytetyt luvut ovat alustavia ja kirjanpitokäsittely ja liikearvon määrä saattaa tarkentua 12 kuukauden tarkastelujakson aikana hankintapäivästä lukien. Kauppaan liittyvä lopullinen liikearvo tullaan testaamaan ensimmäisen kerran tilikauden 2019 aikana.

LIKEARVON TÄSMÄYTSLASKELMA

1 000 €

Liikearvon täsmäytyslaskelma	2018	2017
Tasearvo kauden alussa	115 119	116 596
Lisäykset	2 479	0
Kurssierot	-193	-1 477
Tasearvo kauden lopussa	117 405	115 119

ARVONALENTUMISTESTAUS

Liikearvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina kun on viitteitä siitä, että arvo saattaa olla alentunut, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää.

Kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat johdon arvioihin tulevaisuuden rahavirroista (rahavirtaa kerryttävien yksiköiden (CGU) tasolla), ja niistä laadittuihin kassavirtaennusteisiin. Kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin (omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa). Laskelman ennustejakso on viisi vuotta, joista viimeisen avulla on määritetty terminaaliarvo. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu käyttäen 2 %:n pitkän aikavälin kasvuvauhtia, jonka konsernissa arvioidaan olevan soveltuva kasvavaan LNG-liiketoimintaan Pohjoismaissa. Ennustetut liiketoimintavolyymit perustuvat nykyiseen rakenteeseen, jo aloitetut investoinnit mukaan lukien.

Tulevaisuuden kassavirrat on diskontattu käyttäen pääoman keskimääräistä kustannusta (Weighted Average Cost of Capital), joka heijastaa markkinoiden käsitystä rahan aika-arvosta sekä toimialaan liittyvistä riskeistä. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroja määritettyä korkoa. Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt parametrit (riskiton korko, riskiero, riskipremio ja pääomarakenne) perustuvat vastaavaa tai kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavien öljy- ja kaasualan yritysten vastaaviin tekijöihin sekä vuoden 2018 lopussa vallineisiin markkinaolosuhteisiin.

Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta. Tilikausien 2018 ja 2017 aikana liikearvoon ei ole kohdistunut arvonalennuksia.

HERKKYYSANALYYSI

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysit keskeisimpien oletusten, diskonttauskoron, käyttökatteen kehityksen sekä jäännösarvon kasvutekijän osalta. Laskelmissa käytetyt keskeiset muuttujat ovat diskonttauskoron kahden prosenttiyksikön muutos, käyttökatteen arviointua heikompi kehitys sekä ennustejakson jälkeisen kasvun lasku kahdella prosenttiyksiköllä. Herkkyyssanalyysien perusteella todennäköisyys liikearvon arvonalentumistappioille on hyvin pieni. Minkään keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva muutos erikseen tarkasteltuna ei johtaisi tilanteeseen, jossa kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaisi kirjanpitoarvon ja johtaisi arvonalentumisen kirjaamiseen.

Käytetty diskonttokorko (ennen veroja)

	2018	2017
CGU: LNG-liiketoimintayksikkö	7,01 %	7,12 %

3.2. Aineelliset hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääasiassa kaasun siirto- ja jake-luverkostosta sekä niihin liittyvistä laitteistoista ja rakennelmista, LNG-jakeluterminaaleista ja nesteytyslaitoksesta, biokaasun tuotantolaitoksista sekä muista koneista ja kalustosta. Aineellinen käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenuon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettynä.

Hankintamenuon sisällytetään aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta, rakentamisesta ja valmistamisesta välittömästi aiheutuneet menot sekä niistä johtuvat aktivoituvat vieraan pääoman kustannukset. Lisäksi aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintamenu sisältää arvioidut menot hyödykkeen purkamisesta, siirtämisestä ja alkuperäiseen tilaan palauttamisesta. Itse valmistetun omaisuuserän hankintamenu sisältää materiaalimenot, henkilöstökustannusten välittömät menot sekä muut välittömät menot, jotka johtuvat käyttöomaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta.

Myöhemmin syntyvät menot, jotka johtuvat hyödykkeeseen tehtävistä lisäyksistä, sen osan korvaamisesta uudella tai hyödykkeen ylläpidosta, sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määritettävissä. Huoltomenot eli korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne toteutuvat. Saadut avustukset kirjataan hankintamenuon vähennykseksi sitten kun niiden ehtojen täyttäminen ja niiden saaminen on kohtuullisen varmaa.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella. Maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Maakaasun siirtoverkko 40–65 vuotta*
- Terminaaleihin liittyvät putkistot 25 vuotta

- Terminaaleihin liittyvät rakennukset ja rakennelmat 40–52 vuotta
- Terminaaleihin liittyvät säiliöt 40 vuotta
- Muut rakennukset ja rakennelmat 30–40 vuotta
- Tankkausasemat 15–25 vuotta
- Tuotantolaitosten koneet ja kalusto 25 vuotta
- Muut koneet ja kalusto 3–25 vuotta

(*) Ei sovellu aineellisen käyttöomaisuushyödykkeenä käsiteltävään minimikaasun arvoon, josta kirjataan poisto ainoastaan silloin, kun sen arvioitu jäännösarvo on matalampi kuin hankintamenu tai raportointihetken tasearvo. Minimikaasu tarkoittaa sellaista kaasun minimimäärää siirtoverkossa, joka on välttämätön kaasunsiirron häiriöttömälle toiminnalle.

Omaisuuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksessa tapahtuneita muutoksia. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi.

Arvonalentumiset

Sellaiset aineelliset hyödykkeet, joilla on rajoitettu taloudellinen pitoaika, testataan arvonalentumista varten vain silloin, kun havaitaan indikaatioita siitä, että omaisuuserän arvo on alentunut. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineelliset hyödykkeet sekä keskeneräiset aineelliset hyödykkeet. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Muusta omaisuuserästä kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti.

AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN TÄSMÄTYSTAUUKKO

1 000 €

2018	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 285	950 709	440 251	42 444	20 356	1 459 046
Lisäykset*	233	1 201	70 625	942	43 796	116 797
Vähennykset	-79	-7 805	-11 104	-513	-1 105	-20 606
Hankitut liiketoiminnot	0	0	0	0	19 454	19 454
Siirrot ryhmien välillä	0	16 820	-6 729	1 871	-13 525	-1 562
Oikaisut	-1 561	-1 787	0	0	-949	-4 297
Kurssierot	-41	-1 083	-2 317	-77	-10	-3 528
Hankintameno 31.12.	3 837	958 055	490 726	44 667	68 019	1 565 304
Kertyneet poistot 1.1.	0	360 053	135 322	6 577	7 311	509 263
Poistot	0	23 305	24 361	3 388	0	51 054
Arvonalentumiset	0	6 768	4 510	0	189	11 467
Vähennysten kertyneet poistot	0	-7 699	-11 016	-513	0	-19 228
Siirrot ryhmien välillä	0	-163	163	0	0	0
Kurssierot		-84	-166	-38	0	-288
Kertyneet poistot 31.12.	0	382 180	153 174	9 414	7 500	552 268
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	5 285	590 656	304 929	35 868	13 045	949 783
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	3 837	575 875	337 552	35 254	60 519	1 013 036

*Suurin yksittäinen lisäys aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin on rahoitusleasingjärjestelyllä hankittu Coral EnergICE -alus. Kyseisen järjestelyn rahavirtavaikutus on esitetty rahavirtalaskelmassa Maksetut korot, leasingkorot ja muut rahoituserät sekä Rahoitusleasingvelkojen muutos erissä.

1 000 €

2017	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 808	992 796	359 641	41 499	33 133	1 432 878
Lisäykset	34	6 124	43 756	582	6 493	56 989
Vähennykset	-1 552	-53 474	-5 164	-87	0	-60 277
Hankitut liiketoiminnot	1 014	6 163	39 745	0	145	47 067
Myydyt liiketoiminnot	0	-2 698	1 431	0	0	-1 268
Siirrot ryhmien välillä	0	8 987	9 898	1 033	-19 391	527
Kurssierot	-19	-7 188	-9 055	-582	-25	-16 869
Hankintameno 31.12.	5 285	950 709	440 251	42 444	20 356	1 459 046
Kertyneet poistot 1.1.	0	376 229	117 334	4 660	7 311	505 534
Poistot	0	24 782	21 331	1 970	0	48 082
Arvonalentumiset	0	13 097	0	0	0	13 097
Vähennykset	0	-54 550	-2 687	-52	0	-57 290
Siirrot ryhmien välillä	0	575	-575	0	0	0
Kurssierot	0	-80	-81	0	0	-161
Kertyneet poistot 31.12.	0	360 053	135 322	6 577	7 311	509 263
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	5 808	616 567	242 307	36 839	25 822	927 343
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	5 285	590 656	304 929	35 868	13 045	949 783

Laadintaperiaatteet

Vuokrasopimukset, joissa konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimuksella hankittu omaisuus erä merkitään taaseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen sopimuksen syntymisajankohdan käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Rahoitusleasingisopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhempi. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen

vuokra-aikana siten, että kullakin kaudella jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Muuttuvat vuokrat kirjataan niiden kausien kuluksi, joiden aikana ne toteutuvat. Rahoitusleasingvelat sisältyvät pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin erääntymisensä mukaan.

Konsernin LNG-kuljetuksiin tarkoitetut laivat on luokiteltu rahoitusleasingisopimuksiksi, jos vuokra-aika kattaa valtaosan laivan taloudellisesta vaikutusajasta. Rahoitusleasingisopimuksiksi luokitellut laivat vuokrataan tyypillisesti 20–25 vuodeksi. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokranantajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina ja ne kirjataan tulosaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingisopimuksilla vuokralle otettuja hyödykkeitä seuraavasti:

1 000 €	2018	2017
Rahoitusleasingisopimusten perusteella kirjattu hankintameno 31.12.	150 698	83 394
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	19 709	13 351
Kirjanpitoarvo	130 989	70 043

Konsernin rahoitusleasingisopimukset koostuvat LNG-kuljetukseen käytetyistä laivoista ja trailereista sekä toimistokoneista ja -laitteista. Laivojen vuokra-ajat ovat 20–25 vuotta, trailereiden 8 vuotta ja toimistolaitteiden 3–5 vuotta.

3.3. Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista

Laadintaperiaatteet

Yhteis- ja osakkuusyhtyritykset

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätöstiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa yritysosuudet kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla konsernin osuus hankinta-ajankohdan jälkeisistä

voitoista tai tappioista ja muista laajan tuloksen eristä. Jos konsernin osuus yhteis- tai osakkuusyhtyrityksen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteis- tai osakkuusyhtyrityksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta eikä se ole suorittanut maksuja yhteisyrityksen puolesta.

Yhteis- ja osakkuusyhtyritykset 31.12.2018

	Rekisteröintimaa	Omistusosuus %	Arvostusmenetelmä	
Manga LNG Oy	Suomi	25,0	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys
Hirtshals LNG A/S	Tanska	50,0	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys
GreenLNG A/S	Tanska	33,3	Pääomaosuusmenetelmä	Osakkuusyhtiö
Vadsbo Biogas AB	Ruotsi	50,0	Pääomaosuusmenetelmä	Yhteisyritys

1 000 €

Osuudet yhteis- ja osakkuusyrityksissä	2018	2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	10 510	10 398
Osuus kauden tuloksesta	143	-139
Lisäykset	0	972
Vähennykset	-136	-721
Kurssierot	14	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 530	10 510

YHTEISYRITYSTEN TALOUDELLINEN YHTEENVETO

1 000 € Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Liikevaihto	Voitto/ Tappio	Omistus- osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat			
2018							
Manga LNG Oy*	87 953	72 700	27 460	13 645	17 163	172	25 %
Hirtshals LNG A/S	2 279	0	66	4	0	132	50 %
Green LNG A/S**	-	-	-	-	-	-	33 %
Vadsbo Biogas AB	3 164	1 703	1 047	802	1 182	2	50 %
Yhteensä	93 396	74 403	28 573	14 451	18 345	306	

*Manga LNG Oy yhdessä tytäryhtiönsä kanssa muodostaa konsernin. Esitetyt luvut ovat konsernin lukuja.

**GreenLNG A/S:n tilinpäätöstietoja ei Gasum Oy:n konsernitilinpäätöstä 31.12.2018 laadittaessa ollut vielä saatavilla. Tällä ei ollut olennaista vaikutusta Gasum Oy:n konsernitilinpäätökseen 31.12.2018.

1 000 € Yhteisyritysten taloudellinen yhteenveto	Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Liikevaihto	Voitto/ Tappio	Omistus- osuus
	Varat	Velat	Varat	Velat			
2017							
Manga LNG Oy	28 761	2 269	4 805	1 432	912	100	25 %
Hirtshals LNG A/S	2 410	0	21	5	0	-153	50 %
GreenLNG A/S*	-	-	-	-	-	-	33 %
Vadsbo Biogas AB	3 607	2 310	545	673	1 258	3	50 %
Yhteensä	34 778	4 579	5 371	2 110	2 170	-50	

*GreenLNG A/S:n tilinpäätöstietoja ei Gasum Oy:n konsernitilinpäätöstä 31.12.2017 laadittaessa ollut vielä saatavilla. Tällä ei ollut olennaista vaikutusta Gasum Oy:n konsernitilinpäätökseen 31.12.2017.

3.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Laadintaperiaatteet

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset ovat saamisia, jotka johtuvat asiakkaille tavanomaisessa liiketoiminnassa myydyistä tuotteista tai tuotetuista palveluista. Myyntisaamiset on kirjattu kirjanpitoon alkuperäisen myynnin määrällisenä ja arvonalentuminen kirjataan, kun on objektiivista näyttöä siitä, että arvonalentumistappio on syntynyt.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvot vastaavat niiden käypää arvoa. Saamisiin liittyvä luottoriski on enimmäilään niiden kirjanpitoarvo. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumilla epäolennaisen pieniä, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

1 000 €

Myyntisaamiset ja muut saamiset	2018	2017
Myyntisaamiset	173 784	126 827
Siirtosaamiset	7 214	4 143
Investointituet	30 748	0
Muut saamiset	11 406	8 908
Yhteensä	223 152	139 878

Muihin saamisiin sisältyy 6,8 miljoonan euron saaminen liittyen maksettuihin energiankulutusveroihin Norjassa. Gasum LNG Production AS maksaa Norjassa energiankulutusveroa yhtiön toimintaan liittyvän luokituksen perusteella. Paikallinen tilasto- viranomais määrittelee yhtiön toimialaluokituksen ja verottaja veron suuruuden tämän luokituksen perusteella. Tuotantolaitoksen luokitus on muutettu takautuvasti vuodesta 2014 alkaen, jolloin se on nostanut myös tuotantolaitokselle määrättyä veroa.

Asian käsittely on kesken, ja yhtiön näkemys on, että uusi luokittelu ei ole asianmukainen ja se johtaa liian korkeiden verojen maksuun vertailuryhmässään. Näin ollen muutetun ja yhtiön näkemyksen perusteella oikean luokituksen mukaisten verojen erosta on kirjattu saaminen tilinpäätökseen. Lisätietoja myös kohdassa 1.5 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät.

Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumisten jälkeen:

1 000 € Myyntisaamisten ikäjakauma arvonalentumisten jälkeen	2018	2017
Erääntymättömät	159 562	123 672
Erääntyneet		
Alle 3 kuukautta sitten erääntyneet	14 178	3 094
Yli 3 kuukautta sitten erääntyneet	44	60
Yhteensä	173 784	126 827

3.5. Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuun tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Nettorealisointiarvo tarkoittaa tavanomaisessa liiketoiminnassa toteutuvaa arvioitua

myyntihintaa, josta on vähennetty muuttuvat myyntikulut. Hankintamenu määritetään FIFO-menetelmällä (first in, first out) ja se sisältää kaikki ne menot, jotka ovat aiheutuneet vaihto-omaisuuden saattamisesta tarkasteluhetken sijaintipaikkaan ja tilaan.

1 000 €

Vaihto-omaisuus	2018	2017
Tuotevarastot	18 997	21 339
Muu vaihto-omaisuus	1 580	6 803
Ennakkomaksut	3 610	70 513
Yhteensä	24 186	98 654

Gasum on solminut pitkäaikaisen kaasun hankintasopimuksen, jossa toimitettavan maakaasun sopimusvolyymien lisäksi on määritelty vuosittainen toimitettavan maakaasun vähimmäisvolyymi. Mikäli yhtiö ei käytä koko sopimuksessa määriteltyä vuosittaista vähimmäisvolyymia, maksaa yhtiö erotuksen osalta ennakkomaksun, joka oikeuttaa yhtiön saamaan sopimuksen mukaisesta vuositoimitusmäärästä jääneen kaasun myöhempinä vuosina. Vaihto-omaisuuteen sisältyy sopimuksen perusteella maksettua ennakkomaksuja 3,6 miljoonaa euroa (70,5 milj. euroa).

3.6. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 €

Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	2018	2017
Ostovelat	69 598	60 602
Sopimuksiin perustuvat velat	5 022	0
Osallistumismaksujen tuloutusvelka	1 151	1 131
Muut velat	50 460	40 428
Siirtovelat	44 856	16 116
Pankkitililiimiitti	0	23 161
Rahoitusleasingvelat – lyhytaikainen osuus	4 427	2 415
Yhteensä	175 514	143 854

Muut velat koostuvat pääosin arvonlisäverovelasta (41,0 miljoonaa euroa). Siirtovelkoihin sisältyy ennakkoon saatuja investointitukia liittyen Biokaasuliiketoimintayksikön investointeihin Ruotsissa. Sopimuksiin perustuvat velat sisältävät ennakkomaksuja, jotka koskevat tulevaisuudessa tapahtuvia tavaroiden luovuttamisia.

Osallistumismaksujen tuloutusvelka liittyy maksuihin, joita asiakkaat maksavat verkkoon liittyessä ja jotka tuloutetaan asiakassuhteen keskimääräisenä kestoaikana. Osallistumismaksujen tuloutusvelan pitkäaikainen osuus on esitetty liitetiedossa 4.6 Muut pitkäaikaiset velat.

3.7. Myytävänä olevat omaisuuserät

Laadintaperiaatteet

Konserni on luokitellut myytävänä oleviksi omaisuuseriksi sellaiset omaisuuserät, joiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuden myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevat omaisuuserät on arvostettu kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla. Myytävänä oleviksi luokiteltuihin omaisuuseriin ei liity velkoja.

1 000 €

Myytävänä olevat omaisuuserät	2018	2017
Myytävänä olevat omaisuuserät	3 348	0
Yhteensä	3 348	0

Yhtiö on lakkauttanut tilikauden 2018 aikana Porvoossa sijaitsevan LNG-nesteytyslaitoksen. Laitoksesta kirjattiin 11,1:n miljoonan euron alaskirjaus ja samassa yhteydessä loput laitokseen ja maa-alueeseen liittyvät omaisuuserät luokiteltiin myytävänä oleviksi.

Vuoden 2017 lopussa taseessa ei ollut myytävänä olevia omaisuuseriä.

3.8. Rahavarat

Laadintaperiaatteet

Rahavarat

Konsernin rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytössä olevat pankkilimiitit esitetään taseen muissa lyhytaikaisissa veloissa.

1 000 €

Rahavarat	2018	2017
Rahat ja pankkisaamiset	17 850	2 662
Yhteensä	17 850	2 662

3.9. Laskennalliset verot

Laadintaperiaatteet

Laskennalliset verot

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista siltä osin kuin ero ei toteudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, johdannaissopimusten arvostamisesta käypään arvoon, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ja käyttämättömistä verotuksellisista tappioista.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallista verosaamista ei kuitenkaan kirjata jos se johtuu omaisuuserän

tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Konserni vähentää laskennalliset verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvolliselta, jotka aikovat joko kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään tai realisoida saamisen ja suorittaa velat samanaikaisesti jokaisella sellaisella tulevalla kaudella, jonka aikana odotetaan suoritettavan merkittävä määrä laskennallisia verovelkoja tai hyödynnettävän merkittävä määrä laskennallisia verosaamia.

1 000 €

Laskennalliset verot	2018	2017
Laskennalliset verosaamiset:		
Rahoitusinstrumentit	2 957	1 354
Eläkkeet ja työsuhte-etuudet	1 348	1 474
Vahvistetut tappiot	16 411	9 070
Varaukset	1 507	1 444
Käyttöomaisuus	1 289	1 755
Rahoitusleasing	3 131	2 757
Muut väliaikaiset erot	142	1 300
Yhteensä	26 786	19 154
Kauden alussa	19 154	15 755
Kirjattu tuloslaskelmaan	8 811	3 525
Kirjattu laajaan tulokseen	-1 174	18
Kurssierojen vaikutukset	-5	-144
Tasearvo kauden lopussa	26 786	19 154
Netotettu laskennallisesta verovelasta	26 786	19 154
Yhteensä, netto	0	0
Laskennalliset verovelat:		
Aineelliset hyödykkeet	70 174	66 859
Aineettomat hyödykkeet	19 295	28 675
Rahoitusinstrumentit	791	154
Muut väliaikaiset erot	463	387
Yhteensä	90 722	96 076
Kauden alussa	96 076	108 412
Hankitut liiketoiminnot	1 873	0
Kirjattu tuloslaskelmaan	-5 283	-9 900
Kirjattu laajaan tulokseen	-1 633	0
Kurssierojen vaikutukset	-310	-2 435
Tasearvo kauden lopussa	90 722	96 076
Netotettu laskennallisesta verosaamisesta	26 786	19 154
Yhteensä, netto	63 936	76 922
Laskennalliset verosaamiset ja -velat netto	-63 936	-76 922

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamia siihen määrään saakka, kun verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä.

Konsernin verovelosta suuri osuus liittyy käyttöomaisuuteen. Käyttöomaisuuden poistot eroavat ajallisesti verotuksen ja kirjanpidon välillä, mistä syntyy laskennallinen verovelka.

Konsernilla oli 31.12.2018 yhteensä 20 miljoonaa euroa sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ollut kirjattu laskennallista verosaamista. Näillä väliaikaisilla eroilla on rajoittamaton vanhenemisaika.

3.10. Varaukset

Laadintaperiaatteet

Varaukset

Konserni kirjaa varaukset ympäristön alkuperäiseen tilaan palauttamisesta, hyödykkeen käytöstä poistamisesta, uudelleenjärjestelykuluista ja lakiin perustuvista vaateista silloin, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasial-

linen velvoite, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksen määrä on niiden menojen nykyarvo, joita veloitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

1 000 €

Varaukset	2018	2017
Varaukset kauden alussa	9 959	9 441
Hankitut liiketoiminnot	0	582
Diskonntausvaikutuksen purkaminen	141	141
Valuuttakurssivaikutus	-51	-205
Varaukset kauden lopussa	10 049	9 959
Josta lyhytaikaisia varauksia	0	0
Josta pitkäaikaisia varauksia	10 049	9 959

Varaukset liittyvät terminaalien ja laitosten sopimusten mukaisesti purkuvelvoitteisiin.

3.11. Eläkeveloitteet

Laadintaperiaatteet

Eläkeveloitteet

Konsernilla on työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuusjärjestelyjä, joihin kuuluu sekä maksupohjaisia että etuusjärjestelyjä. Eläkejärjestelyt on hoidettu ulkopuolisissa eläke- ja henkivakuutusyhtiöissä.

Maksupohjaisella järjestelyllä tarkoitetaan eläkejärjestelyä, jonka mukaan tehdään kiinteitä maksusuorituksia erilliselle eläkevakuutusyhtiölle ja konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia veloitteita lisämaksujen suorittamiseen myöhemmin. Suoritettavat maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritettavat maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä. Lakisääteiset eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Muut kuin maksupohjaiset eläkejärjestelyt ovat etuusjärjestelyjä.

Etuusjärjestelyssä tyypillisesti määritellään eläke-etuus, jonka työntekijä saa eläkkeelle jäädessään, ja etuuden määrä riippuu yhdestä tai useammasta tekijästä, kuten iästä, palvelusvuosista ja palkkatasosta. Etuusjärjestelyistä merkitään taseeseen velaksi veloitteen raportointikauden päätty-

mispäivän nykyarvo, josta vähennetään järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot. Etuusjärjestelyjen veloitteen määrä perustuu riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen vuosittaisiin laskelmiin, joissa käytetään ennakoitua etuusjärjestelyyn perustuvaa menetelmää. Veloitteen nykyarvo määritetään diskonttaamalla arvioidut vastaiset rahavirrat korolla, joka vastaa yritysten liikkeenlaskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeeseen samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet ja erääntyvät suunnilleen samaan aikaan kuin vastaava eläkevelvoite.

Kokemusperusteisista tarkistuksista ja vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman hyvitykseksi tai veloituksiksi sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Eläkevakuutusyhtiössä vakuutettu Suomen lakisäätäinen työeläke käsitellään maksupohjaisena järjestelyinä konsernitiilin päätöksessä. Gasumin lisäeläkejärjestely käsitellään etuusjärjestelyinä.

1 000 €	2018	2017
Eläkevelvoitteet		
Taseeseen merkityt velat		
Eläkevelvoitteet	6 742	7 369
Velka taseessa	6 742	7 369

1 000 €	2018	2017
Liikevoittoon sisältyvä kulu tuloslaskelmassa*		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	445	454
Yhteensä	445	454

*Tuloslaskelmaan merkitty kulu, joka sisältyy liikevoittoon, koostuu kauden työsuoritukseen perustuvista menoista, nettokoroista, aiempaan työsuoritukseen perustuvista menoista sekä velvoitteiden täyttämistä.

ETUUSPOHJAISET ELÄKKEET

Gasumilla on etuuspohjaiseksi luokiteltava lisäeläkejärjestely Mandatum-henkivakuutusosakeyhtiössä. Järjestelyssä eläkkeen tavoitetaso on määritelty prosentuaalisesti, eikä maksettava etuus ole sidottu Gasumin järjestelyyn suorittamien maksujen määrään. Järjestely on suljettu vuonna 1994.

1 000 €	2018	2017
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	25 368	26 271
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-18 626	-18 902
Rahastoitujen velvoitteiden alijäämä	6 742	7 369
Velka taseessa	6 742	7 369

Etuuspohjainen velvoite on muuttunut tilikauden aikana seuraavasti:

1 000 €	Etuuspohjaisen velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka
1.1.2018	26 271	18 902	7 369
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	339		339
Korkokulu tai -tuotto (-)	386	280	106
	26 996	19 182	7 814
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto (-)/tappio			0
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto (-)/tappio	-361		-361
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot	-345		-345
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä eriä		-321	321
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		687	-687
Järjestelyihin osallistuvilta			0
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-922	-922	0
31.12.2018	25 368	18 626	6 742

Diskonttaus korkona on käytetty 31.12.2018 tilanteen laskelmissa 1,6 %, kun edellisenä vuonna se oli 1,5 %. Diskonttaus korkon muutos aiheutti 361 tuhannen euron voiton etuuspohjaiseen eläkevelkaan.

1 000 €	Etuuspohjaisen velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka
1.1.2017	26 458	18 972	7 486
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	347		347
Korkokulu tai -tuotto (-)	388	281	107
	27 193	19 253	7 940
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva voitto/ tappio			0
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto/tappio	397		397
Kokemusperusteiset voitot (-) / tappiot	-238		-238
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluihin tai -tuottoihin sisältyviä eriä		70	-70
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta		660	-660
Järjestelyihin osallistuvilta			0
Järjestelystä suoritettavat maksut:			
Maksetut etuudet	-1 081	-1 081	0
31.12.2017	26 271	18 902	7 369

Merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2018	2017
Diskonttaus korko	1,6 %	1,5 %
Inflaatio	1,7 %	1,7 %
Eläkkeiden korotus	2,0 %	2,0 %
Palkkakerroin	2,9 %	2,9 %

Odotettavissa olevaa elinikää koskevat oletukset tehdään vakuutusmatemaattikkojen ohjeistusten pohjalta, ja ne perustuvat julkaistuihin TyEL (K2008) kuolevuustaulukoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdetaan odotettavissa oleva keskimääräinen jäljellä oleva elinikä 65-vuotiaana eläkkeelle jääville henkilöille. Eliniänodote tarkoittaa odotettavissa olevien elinvuosien määrää tietyssä iässä olevalle henkilölle, ja sen laskenta perustuu Gompertzin malliin:

1 000 €	Mies	Nainen
Eliniänodote 65-vuotiaana		
Tilinpäätöshetkellä 45-vuotias	22,0	27,0
Tilinpäätöshetkellä 65-vuotias	21,4	25,4

Seuraavissa taulukoissa on esitetty herkkyysanalyysit keskeisimpien oletusten, diskonttaus korkon ja palkkakertoimen muutoksille 0,5 prosentin muutoksille. Herkkyysanalyysit perustuvat siihen, että yhden oletuksen muuttuessa kaikki muut oletukset säilyvät ennallaan.

1 000 €	31.12.2018 päättyvä raportointikausi				
	Etuuspohjaisen velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Diskonttaus korko 1,60 %	25 368	18 626	6 742	256	102
Diskonttaus korko + 0,50 %	23 678	17 602	6 076	239	121
Diskonttaus korko - 0,50 %	27 256	19 758	7 498	276	79
Prosentuaalinen muutos					
Diskonttaus korko 1,60 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Diskonttaus korko + 0,50 %	-6,7 %	-5,5 %	-9,9 %	-6,8 %	17,7 %
Diskonttaus korko - 0,50 %	7,4 %	6,1 %	11,2 %	7,6 %	-23,2 %

1 000 €

31.12.2018 päättyvä raportointikausi

	Etuuspohjaisen velvoitteiden nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuuspohjainen nettovelka	Kauden työsuoritukseen perustuva meno	Nettokorko
Palkkakerroin 2,9 %	25 368	18 626	6 742	256	102
Palkkakerroin + 0,50 %	25 562	18 626	6 936	263	106
Palkkakerroin – 0,50 %	25 179	18 626	6 552	250	100
Prosentuaalinen muutos					
Palkkakerroin 2,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Palkkakerroin + 0,50 %	0,8 %	0,0 %	2,9 %	2,5 %	3,0 %
Palkkakerroin – 0,50 %	-0,7 %	0,0 %	-2,8 %	-2,3 %	-2,9 %

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin useille eri riskeille, joista merkittävimpiä kuvataan lähemmin seuraavassa:

MUUTOKSET JOUKKOVELKAKIRJALAINOJEN TUOTOSSA

Yritysten liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen tuoton aleneminen kasvattaa järjestelyistä aiheutuvia velkoja. Jos diskonttauskoron perustana olevien joukkovelkakirjojen tuotot muuttuvat, niin konserni voi joutua muuttamaan diskonttaus-korkoa. Tämä vaikuttaa sekä etuuspohjaiseen nettovelkaan että muihin laajan tuloksen eriin kirjattavaan uudelleenmäärittä-misestä johtuvaan erään.

INFLAATORISKI

Osa konsernin etuusperusteisista velvoitteista on sidoksissa inflaation kehitykseen ja inflaation kasvu kasvattaa etuuspoh-jaista velvoitetta. Jos työnantajan tuottavuus kehittyy hitaammin kuin inflaatio, niin inflaation kiihtyminen saattaa kasvattaa etuuspohjaisten järjestelyjen alijäämää.

Diskonttaamattomien eläke-etuuksien odotettavissa oleva maturiteettijakauma on seuraava:

31.12.2018	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	5-10 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Eläke-etuudet	1 031	4 821	5 487	19 208	30 547
Yhteensä	1 031	4 821	5 487	19 208	30 547

4 Pääomarakenne

4.1. Pääoman hallinta

Konsernin tavoitteena on tukea kannattavaa kasvua tehokkaalla pääomarakenteella, jonka hallinta perustuu konsernia kos-kevien oleellisten riskien arviointiin. Pääomarakenteen muutokset ovat seurausta investoinneista liiketoimintaan sekä osin-gonjaosta omistajalle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Gasumin nettovelat ja velkaantumisaste, joita yhtiö seuraa osana pääomanhallintaa. Konsernin velkaantumisastetta rajoittaa rahoituslainsopimuksessa oleva kovenanttiehto (nettovelkaantumisaste). Muilta osin konsernin pääomarakenteelle ei ole määritelty tiettyä tavoitetasoa vaan tavoitteena on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja si-ten mahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseen ja omistaja-arvon luomiseen.

1 000 €

Pääoman hallinta	2018	2017
Korolliset velat	580 565	588 534
Rahavarat	-17 850	-2 662
Nettovelat	562 715	585 872
Oma pääoma yhteensä	664 481	590 871
Pääoma yhteensä	1 227 196	1 176 744
Nettovelkaantumisaste	85 %	99 %

1 000 €

Korolliset velat	2018	2017
Rahalaitoslainat	434 919	439 365
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	0	43 558
Rahoitusleasingvelat	145 646	82 449
Pankkitililimiitti	0	23 161
Korolliset velat	580 565	585 534

Muut pitkäaikaiset korolliset velat sisältää vertailuvuonna mm. lainan vähemmistöomistajalle, joka on rahalaitoslainoihin näh-den huonommalla etuoikeudella. Lisäksi erä sisältää osto-optiovelan liittyen Gasum AS:n 30 %:n hankintaan. Optiovelan ar-vostusperiaatteista kerrottu liitetietojen kohdassa 5.1 Yrityshankinnat ja -myynnit.

NETTOVELKOJEN TÄSMÄYTYSLASKELMA

Alla on esitetty erittely nettoveloista ja nettovelkojen muutos kuluvalta tilikaudelta.

1 000 €

Nettovelat	2018	2017
Rahavarat	-17 850	-2 662
Lyhytaikaiset korolliset velat	24 234	55 300
Pitkäaikaiset korolliset velat	556 331	533 234
Nettovelat	562 715	585 872

1 000 €	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat			
	Rahavarat	Lyhytaikaiset rahoitus-leasingvelat	Pitkäaikaiset rahoitus-leasingvelat	Lyhytaikaiset korolliset velat	Pitkäaikaiset korolliset velat	Yhteensä
Nettovelat 31.12.2016	-23 425	1 359	45 598	70 480	514 671	608 683
Rahavirrat	20 763	1 056	-2 047	-19 171	-122 125	-121 523
Hankinnat			36 483	1 374	35 875	73 732
Valuuttakurssioikaisut				202	977	1 179
Muut muutokset, joihin ei liity maksua *					23 801	23 801
Nettovelat 31.12.2017	-2 662	2 415	80 034	52 885	453 200	585 872
Rahavirrat	-15 188	2 012	-6 119	-53 158	-38 735	-111 189
Hankinnat			67 304		25 000	92 304
Valuuttakurssioikaisut				-88	-681	-769
Muut muutokset, joihin ei liity maksua *				20 168	-23 673	-3 504
Nettovelat 31.12.2018	-17 850	4 427	141 219	19 808	415 111	562 715

* Sisältää pääosin siirtoja pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen välillä vuonna 2018. Vertailuvuoden osalta muissa muutoksissa esitetty tytäryhtiöosuuden osto-option kirjaamisesta aiheutunut velan muutos.

4.2. Rahoitusriskien hallinta

Gasum-konsernin hyödyke- ja Treasury-politiikan tarkoituksena on identifioida ja analysoida konsernin riskejä, asettaa asianmukainen riskitaso sekä kontrollit. Riskipolitiikan kontrollien tehtävänä on monitoroida riskejä sekä valvoa, että riskipolitiikan mukaisissa rajoissa pysytään. Riskipolitiikka arvioidaan säännöllisesti, jotta se vastaa markkinaolosuhteissa ja konsernin toiminnoissa tapahtuviin muutoksiin.

Konserni ja sen operatiiviset toiminnot ovat alttiita sekä operatiiviselle riskille että taloudelliselle riskille. Liiketoimintaan liittyviä operatiivisia riskejä ovat öljyn ja kaasutuotteiden markkinahintakehitykseen liittyvät riskit. Lisäksi hankittuihin liiketoimintoihin liittyy riskiä niiden liiketoiminnan kehitykseen. Rahoitusriskejä ovat korkoriski, hintariski, valuuttariski, luottoriski ja maksuvalmiusriski. Konsernin riskienhallintaa hoitaa konsernin talousyksikkö yhdessä liiketoiminnan suunnittelun ja liiketoimintojen kanssa.

HYÖDYKEJOHDANNAISET JA -RISKIT

Hyödykejohdannaisilla suojataan sekä konsernin myyntitoiminnassa syntyvää avointa hyödykepositiota että sähkönhankintaan liittyvää hintariskiä. Avointen hyödykejohdannaisten nimellisarvot tilinpäätöspäivänä olivat 90,7 miljoonaa euroa (2017: 9,9 miljoonaa euroa). Hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinoilta saataviin hintanoteerauksiin.

Konsernin hyödykeriskejä hallinnoidaan hyödykeriskipolitiikalla, joka asettaa rajat hyödykeriskeille. Hyödykeriskipolitiikalla ohjataan myynti- ja ostosopimusten avoimien positioiden sulkemista. Avoimet positiot voivat syntyä myynnin ja hankinnan volyymin, hintaindeksin tai eri hinnoitteluperusteiden epätasapainosta.

Pääsääntöisesti konsernin kaasunhankintasopimukset on hinnoiteltu seuraten kaasun kansainvälisten markkinahintojen kehitystä. Maakaasuyksikössä kaasun hankintahinta on sidottu energia- ja kustannuskehitystä seuraaviin indekseihin. Tilikaudella 2018 maakaasun myyntihintoihin sovellettiin samoja indeksejä kuin kaasun hankintaan, joten avointa hyödykeriskiä ei ole päässyt syntymään.

LNG-liiketoiminnassa kaasun hankinta on valtaosin kaasuindeksisidonnaista – samaa indeksointia käytetään pääasiallisesti myös LNG-liiketoiminnan myyntisopimuksissa. Konserni on suojannut osto- ja myyntisopimusten välisestä strukturoinnista syntyvää riskiä hyödykejohdannaisilla. Myytässä LNG:tä kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla Gasum suojaaa myynnin avointa hintapositiona hyödykejohdannaisilla. Mikäli osto- tai myyntisopimuksessa on muita riskikomponentteja kuin hyödykkeen markkinariskikomponentteja, niitä ei suojata.

Kaasuliiketoiminnat kuluttavat prosesseissaan merkittävässä määrin sähköä, josta aiheutuu hintariski sähkön hinnan muuttuessa. Tämän vuoksi sähköä on suojattu konsernissa johdannaisilla.

Konserni on soveltanut suojauslaskentaa hyödykejohdannaisiin päättäneestä tilikaudesta alkaen, pääsääntöisesti LNG-liiketoiminnan osto- ja myyntisopimusten hyödykeriskin suojaamiseksi. Tehottomuutta ei odoteta syntyvän, koska suojat täsmäävät sekä markkinariskikomponenttiltaan että maturiteetiltaan suojattaviin osto- ja myyntisopimuksiin. Suojauslaskentaan kuuluvien hyödykejohdannaisten nimellisarvo oli tilinpäätöspäivänä 80,2 miljoonaa euroa (2017: 0,0 miljoonaa euroa). Suojauslaskennan ulkopuolella olevien hyödykejohdannaisten nimellisarvo oli tilinpäätöspäivänä 10,5 miljoonaa euroa (2017: 9,9 miljoonaa euroa).

HYÖDYKERISKIHERKKYYS

Seuraavassa taulukossa on esitetty herkkyysoanalyysit merkittäville hyödykeriskeille. Hyödykkeiden hintariskin laskennassa positioon on luettu mukaan avoimet johdannaiset ulkoisten vastapuolten kanssa. Alla olevassa taulukossa on esitetty euronäärä kunkin hyödykkeen hinnan nousun/laskun vaikutuksista konsernin tulokseen verojen jälkeen. Luvut perustuvat oletukseen, että hyödykkeen hinta on noussut/laskenut 10 % kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan. Luvut eivät kuvaa todellista vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan, koska ne eivät sisällä suojattavan kohteen vastakkaissuuntaista käyvän arvon muutosta.

	31.12.2018	31.12.2017
Kaasun hinnan 10 %:n nousu vaikuttaisi tilikauden tulokseen ja suojausreserviin	-0,7 milj.	0,1 milj.
Kaasun hinnan 10 %:n lasku vaikuttaisi tilikauden tulokseen ja suojausreserviin	0,7 milj.	-0,1 milj.

KORKOJOHDANNAISET JA -RISKIT

Korkojohdannaisilla suojataan konsernin vaihtuvakorkoisten lainojen korkoriskiä. Avointen korkojohdannaisten nimellisarvot 31.12.2018 olivat 4 08,7 miljoonaa euroa (2017: 668,4 miljoonaa euroa). Koronvaihtosopimusten voitot ja tappiot markkinahintaa vastaan kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan arvoitujen tulevien rahavirtojen nykyarvona markkinahinnoiteltujen tuottokäyrien pohjalta. Konsernin korkoriskiä hallinnoidaan Treasury-politiikalla, joka asettaa vähimmäis- ja enimmäisrajat korkosuojien määrälle suhteessa lainojen määrään.

Konsernin liiketoiminta on pääomavaltaista. Nykyisten lainojen pitkäaikainen ja lyhytaikainen osuus muodostuu pankki-rahautuksesta. Kaikki lainat ovat euromääräisiä. Kausiluontoiset vaihtelut käyttöpääomassa pyritään rahoittamaan tulorahoituksella, käyttöpääoman hallinnalla, yritystodistuksilla ja tililimiiteillä.

Konsernin korollisista rahalaitosveloista 100 % on vaihtuvakorkoista lainaa, josta syntyy konsernille korkohintariskiä (2017: 98 %). Korkokulujen vaihtelua tuloslaskelmassa vähennetään suojaamalla osa koroista johdannaisilla Treasury-politiikan määrittämien rajojen puitteissa. Suojausinstrumentteina on käytetty korkokatto ja -lattia sopimuksia sekä tulevaisuudessa alkavia koronvaihtosopimuksia, joissa konsernin lainoista maksama vaihtuva korko on kiinnitetty. Tästä johtuen lainan ja johdannaisten nimellisarvon välillä saattaa esiintyä eroavaisuuksia. Konsernissa ei ole vuonna 2018 sovellettu suojauslaskentaa korkojohdannaisiin. Korkoriskin hallinnassa pyritään löytämään optimaalinen suhde riskien ja suojauskustannusten välillä. Rahoitusta on nostettu sekä emoyhtiöön että tytäryhtiöille.

Konsernin korolliset velat 31.12.2018 olivat yhteensä 580,6 miljoonaa euroa (2017: 588,5 miljoonaa euroa). Korolliset velat sisältävät sekä lainat rahoituslaitoksilta että rahoitusleasingvelat.

Vuoden 2018 lopussa Gasumin velkasalkun keskimääräinen maturiteetti oli 1,7 vuotta (2017: 2,2 vuotta).

Alla on esitetty konsernin ulkoisten vaihtuvakorkoisten lainojen korkoriski.

1 000 €	Lainat rahoituslaitoksilta Vaihtuvakorkoiset lainat Kiinteäkorkoiset lainat Johdannaissopimukset			
31.12.2018				
Nimellisarvo	434 919	434 919	0	408 717

1 000 €	Lainat rahoituslaitoksilta Vaihtuvakorkoiset lainat Kiinteäkorkoiset lainat Johdannaissopimukset			
31.12.2017				
Nimellisarvo	439 365	429 365	10 000	668 417

KORKORISKIHERKKYYS

Korkoherkkyyttä on tarkasteltu 1 %-yksikön nousulla markkinakoroissa ja sen vaikutusta konsernin tulokseen. Vaikutus tulokseen muodostuu lainojen korkotasoriskistä seuraavan 12 kuukauden aikana sekä korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksesta tarkasteluhetkellä. Laskelmassa ovat mukana kaikki rahalainat ja korkojohdannaiset tilikauden päättyessä. Herkkyystar-kastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

Herkkyyso kororiskille, euroa:	31.12.2018	31.12.2017
Markkinakorkojen 1 %-yksikön tasonousun vaikutus tulokseen	3,1 milj.	6,1 milj.
Josta lainojen korkokustannusten vaikutus	-4,2 milj.	-4,5 milj.
Josta korkojohdannaisten markkina-arvon muutosta	7,3 milj.	10,6 milj.
Markkinakorkojen 1 %-yksikön tasolaskun vaikutus tulokseen	-3,5 milj.	-7,0 milj.
Josta lainojen korkokustannusten vaikutus	4,2 milj.	4,5 milj.
Josta korkojohdannaisten markkina-arvon muutosta	-7,7 milj.	-11,5 milj.

VALUUTTAJOHDANNAISET JA -RISKIT

Valuuttajohdannaisilla suojataan konsernin ulkomaisissa tytäryhtiöissä muodostuvaa valuuttatransaktioriskiä. Avointen valuuttajohdannaisten nimellisarvot 31.12.2018 olivat 150,5 miljoonaa euroa (2017: 141,4 miljoonaa euroa). Valuuttajohdannaisten käypä arvo lasketaan käyttäen havainnoitavissa olevia valuuttojen termiinihintoja sekä volatiliiteettejä.

Konsernin valuuttariskiä hallinnoidaan Treasury-politiikalla, joka asettaa vähimmäis- ja enimmäisrajat suojaussuhteelle. Konsernin liiketoiminnan rahavirrat ovat pääsääntöisesti euromääräisiä. Tämän lisäksi konsernin norjalaisissa ja ruotsalaisissa tytäryrityksissä, joiden toiminnallinen valuutta on euro, muodostuu kuluja paikallisissa valuutoissa ja jotka eivät nettoudu vastaavilla valuuttamääräisillä tuloilla. Näistä kuluista konsernille muodostuu valuuttariskiä, jota on suojattu valuuttajohdannaisilla. Gasum ei ole vuonna 2018 soveltanut suojauslaskentaa valuuttajohdannaisiin, joten johdannaissopimusten markkina-arvon muutokset kirjataan suoraan tulokseen.

Osassa konsernin euroalueen ulkopuolella toimivissa tytäryhtiöissä on määritelty toiminnalliseksi valuutaksi euro. Näiden yhtiöiden euromääräisistä tapahtumista ei muodostu valuuttariskiä konserniin. Tytäryhtiöistä, joissa on määritelty toiminnalliseksi valuutaksi paikallinen valuutta (NOK, SEK), syntyy valuuttariskiä, mikäli tapahtuman valuutta on muu kuin toiminnallinen valuutta. Paikallisen valuutan tytäryhtiöiden valuuttariskit suojataan Treasury-politiikan mukaisesti, huomioiden liiketoiminnan valuuttamääräisten rahavirtojen suojaava vaikutus.

Alla on esitetty konsernin valuuttariski valuuttapareittain. Valuuttariski sisältää rahoitusvarat- ja velat kyseisessä valuuttaparissa kuten valuuttajohdannaiset, käteinen, ulkoiset ja sisäiset lainat sekä myyntisaamiset ja ostovelat.

Valuuttariski euroa vastaan, 1 000 €	NOK	SEK	GBP	USD	DKK	Yhteensä
31.12.2018	253 992	90 786	-231	-908	-159	343 480
31.12.2017	288 054	77 371	-309	-598	-193	364 326

VALUUTTARISKIHERKKYYS

Valuuttariskierkkyys on laskettu valuuttariskin 10 % kurssimuutoksella konsernin tulokseen. Gasumin merkittävimmät liiketoimintaan ja rahoitukseen liittyvät valuuttariskit ovat Norjan ja Ruotsin kruunuissa. Herkkyystarkastelussa ei ole huomioitu verojen vaikutusta.

Herkkyys valuuttariskille, euroa:	31.12.2018	31.12.2017
NOK vahvistuu 10 %	19,2 milj.	23,9 milj.
NOK heikkenee -10 %	-15,7 milj.	-14,9 milj.
SEK vahvistuu 10 %	2,5 milj.	2,6 milj.
SEK heikkenee -10 %	-2,0 milj.	-3,0 milj.

LUOTTORISKI

Gasum-konsernin luottoriskin hallinnan prosessi ja vastuunjako on määritelty Gasumin luottopolitiikassa, jonka mukaisesti luottoriskien tarkastelu ja ohjaus on keskitetty Group Risk Management -yksikköön. Luottopolitiikan mukaisesti kaikkien uusien vastapuolien luottokelpoisuus varmistetaan ennen liiketoimien aloittamista ja sitä monitoroidaan säännöllisesti. Luottotappioriski on analysoitu IFRS 9:n mukaisesti. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumilla epäolennaisen pieniä, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

Konsernin asiakkaila on pääsääntöisesti hyvä luottoluokitus. Konserni myi kaasun vähittäismyyntiliiketoiminnan vuoden 2017 alussa, jolloin konserniin jäävien vähittäisasiakkaiden luottoriski pieneni merkittävästi. Kaasuautojen määrän kasvaessa liikenneasiakkaiden luottoriskin merkitys kasvaa, vaikkakin monetärisesti yksittäiseen asiakkaaseen kohdistuva riski on pieni. Gasum Oy suojaa riskejään johdannaisilla vain luotettavien vastapuolien kanssa. Nykyisten johdannaistavastapuolten heikoin luottoluokitus on A+.

MAKSUVALMIUSRISKI

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan konsernin riskiä suoritua rahamääräisistä velvoitteistaan. Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on varmistaa rahoituksen saatavuus ja edulliset rahoituskustannukset.

Maksuvalmiusriskin hallitsemiseksi konsernissa ylläpidetään riittävää likviditeettireserviä. Tilinpäätöspäivänä 31.12.2018 yhtiöllä oli käyttämätöntä likviditeettireserviä riittävästi likviditeettitarpeen kattamiseksi, nostamatonta kommitoitua limiittiä oli yhteensä 120 miljoonaa euroa (2017: 97 miljoonaa euroa).

Konsernin velkaisuutta säädellään rahoituskovenantilla, joka on nettovelkaantumisaste (gearing). Kovenantin kehityksestä raportoidaan rahoittajille neljännesvuosittain. Konsernin kovenantti ei ole rikkoutunut tilikauden aikana.

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin johdannaistavastapuolien kuulumatottomat rahoitusvelat ja johdannaistavastapuolten sopimusten maturiteetteihin tilinpäätöspäivänä. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja. Lisäksi on esitetty johdannaistavastapuolten maturiteetti.

Rahoitus- ja johdannaistavastapuolten maturiteetti:

1 000 € 31.12.2018	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	19 808	204 936	178 188	31 987	434 919
Ostovelat	69 598	0	0	0	69 598
Johdannaistavastapuolet (ei suojauslaskennan alla)	2 517	1 706	2 774	0	6 997
Johdannaistavastapuolet (suojauslaskennan alla)	7 160	1 007	0	0	8 167
Rahoitusleasingvelat	4 427	4 097	13 852	123 271	145 646
Koronmaksut	3 564	2 762	786	100	7 212
Yhteensä	107 074	214 508	195 601	155 357	672 539

1 000 € 31.12.2017	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	29 724	179 674	229 501	466	439 365
Muut korolliset velat	0	0	0	43 558	43 558
Ostovelat	60 602	0	0	0	60 602
Johdannaistavastapuolet (ei suojauslaskennan alla)	2 826	3 754	1 629	0	8 207
Rahoitusleasingvelat	2 415	3 262	8 152	68 620	82 449
Käytetyt pankkilimiitit	23 161	0	0	0	23 161
Koronmaksut	4 359	3 663	3 195	0	11 216
Yhteensä	123 087	190 353	242 477	112 644	668 560

Johdannaistavastapuolten maturiteetti:

1 000 € 31.12.2018	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Johdannaistavastapuolet (ei suojauslaskennan alla)	1 276	766	0	0	2 042
Johdannaistavastapuolet (suojauslaskennan alla)	5 127	357	0	0	5 483
Yhteensä	6 403	1 123	0	0	7 526

1 000 € 31.12.2017	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 10 vuotta	Yhteensä
Johdannaistavastapuolet (ei suojauslaskennan alla)	816	1 502	0	0	2 318
Yhteensä	816	1 502	0	0	2 318

4.3. Rahoitusinstrumentit

Gasum-konserni on ottanut uuden IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin käyttöönsä 1.1.2018 alkaen. Uusi standardi korvaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IFRS 9 sisältää uudistetun ohjeistuksen koskien rahoitusinstrumenttien luokittelua, arvostusta ja arvonalentumista. Standardissa on lisäksi uudet yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset. Konserni on päivittänyt rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelun, jota havainnollistetaan seuraavassa taulukossa vertailuvuoden 2017 luvuilla. Uudella luokittelulla ei ollut vaikutusta arvoihin. Rahoitusvaroja ja -velkoja koskevat liitetiedot on päivitetty vastaamaan uutta standardia. Vertailutiedot on laadittu IAS 39 -standardin mukaisesti eikä niitä ole oikaistu vastaamaan IFRS 9:n vaatimuksia. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta lukuihin.

Konserni arvioi rahoitusvaroihin liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot perustuen aikaisempiin toteutuneisiin luottotappioihin huomioituna nykyiset ja tulevat olosuhteet. Myyntisaamisten toteutuneet luottotappiot ovat olleet Gasumilla epäolennaisen pieniä, joten myyntisaamisista ei ole kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota.

Rahoitusinstrumenttien uudelleenluokittelu IFRS 9:n soveltamisen seurauksena:

1 000 €	Luokittelu IAS 39	Luokittelu IFRS 9	Kirjanpitoarvo (31.12.2017) IAS 39	Kirjanpitoarvo (31.12.2017) IFRS 9
Rahoitusvarat				
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	Myytavissä olevat sijoitukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	50	50
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	2 318	2 318
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenuon	139 878	139 878
Muut pitkäaikaiset saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenuon	411	411
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenuon	2 662	2 662
Rahoitusvelat				
Lainat	Velat jaksotettuun hankintamenuon	Jaksotettuun hankintamenuon	439 365	439 365
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	8 207	8 207
Ostovelat ja muut velat	Velat jaksotettuun hankintamenuon	Jaksotettuun hankintamenuon	141 439	141 439
Muut pitkäaikaiset velat	Velat jaksotettuun hankintamenuon	Jaksotettuun hankintamenuon	47 174	47 174

Laadintaperiaatteet

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti (tai muiden laajan tuloksen erien kautta) kirjattavat rahoitusvarat sekä jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat. Luokittelu perustuu rahoitusvarojen hallinnointiin käytettäviin liiketoimintamalleihin ja sopimuksiin perustuviin rahavirtaominaisuuksiin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luetaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sekä sijoitukset, jotka yhtiö on päättänyt olla kirjaamatta muiden laajan tuloksen erien kautta. Rahoitusvarat luokitellaan lyhytaikaisiksi, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä.

Lisäksi johdannais sopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Johdannaisten käypä arvo määritetään markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten perusteella. Hyödyke- ja valuuttajohdannaisten osalta käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot ja tappiot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa, korkojohdannaisten osalta rahoituserissä.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat

Gasum luokittelee rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviksi, kun molemmat seuraavat ehdot täyttyvät: erä pi-

detään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on sopimukseen perustuvien rahavirtojen kerääminen, ja erän sopimusehdot määräävät tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvaroihin luokitellaan lainat ja muut saamiset, jotka ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja ja joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Lainat ja muut saamiset luokitellaan lyhytaikaisiksi, paitsi jos ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Rahavarat sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Tililimiitti sisältyy lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa esitettäviin muihin lyhytaikaisiin velkoihin.

Konserni soveltaa myyntisaamisten odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamiseen IFRS 9:n mukaista yksinkertaistettua mallia. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty yhteisten luottoriskiominaisuuksien ja ikäjakautaman perusteella. Odotettavissa oleva luottotappio määritetään historiallisiin luottotappiomääriin perustuen huomioiden nykyiset ja tulevat olosuhteet.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sekä jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei yhtiöllä ole ehdotonta oikeutta lykätä ve-

lan suorittamista yli 12 kuukauden päähän, jolloin ne luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin luetaan johdannais sopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Johdannaisten käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat Nostetut lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

Johdannais sopimukset

Johdannais sopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannais sopimuksen käyttötarkoituksen määrämällä tavalla.

Konserni suojaa rahoitukseen ja liiketoimintaan liittyviä riskejä johdannaisilla konsernin hyväksytyn hyödyke- ja Treasury-politiikan mukaisesti. Johdannaisten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti (tai muiden laajan tuloksen erien kautta) jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Gasumilla on jokaisen johdannaistapapuolen kanssa voimassa oleva ISDA tai vastaava sopimus, jonka puitteissa vastapuolesta riippumatta voidaan netottaa johdannaissaamiset tai -velat.

Johdannais sopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoituseriksi ja niiden käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot

ja tappiot kirjataan hyödykejohdannaisten osalta liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin ja korkojohdannaisten osalta rahoitustuottoihin tai -kuluihin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Ulkomaanrahanmäärien erien valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin ja tulevia sähköstöjä varten tehtyjen sähkötermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostoihin. Tilinpäätöshetkellä käyvältä arvoltaan positiiviset instrumentit on kirjattu taseeseen saamisiksi ja käyvältä arvoltaan negatiiviset instrumentit veloiksi. Yli 12 kuukauden kuluttua erääntyvät erät on kirjattu pitkäaikaisiin saamsiin ja velkoihin ja sitä aikaisemmin erääntyvät lyhytaikaisiin.

Konserni voi soveltaa suojauslaskentaa sellaisiin riskikomponentteihin, jotka täyttävät IFRS 9 -standardissa määritellyt suojauslaskennan edellytykset. Tällaisia eräiä ovat lainojen korot, avoimet valuuttapositiot, hyödykkeiden hankinta sekä strukturoidut myyntisopimukset. Konsernin kiinteän hinnan myyntisopimuksia suojaaviin johdannaisiin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa. Kyseisten myyntisopimusten käypä arvo kirjataan taseeseen omaisuuseräksi ja vastaavan omaisuuserän muutokset voittona tai tappiona tulosvaikutteisesti. Kiinteän hinnan myyntisopimusta suojaavaan johdannaisten käypä arvo esitetään taseessa velkana tai saamisena, ja arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti. Ne johdannais sopimukset, joihin sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa, kirjataan muun laajan tuloksen käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjattujen johdannaisten kertyneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sen tilikauden tuotoksi tai kuluksi, jolla suojauksen kohde kirjataan tuloslaskelmaan. Kun johdannaisten sovelletaan suojauslaskentaa, konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskinhallintatavoitteen ja siihen sovelletun strategian. Tämän prosessin kautta suojausinstrumentti kytetään siihen liittyviin varoihin ja velkoihin, ennakoituihin transaktioihin tai sitoviin sopimuksiin. Konserni dokumentoi myös arvionsa suojauksen tehokkuudesta.

RAHOITUSINSTRUMENTIT LUOKITTAIN

1 000 €

31.12.2018	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintamenuon	Yhteensä
Varat taseessa:				
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	56			56
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	2 042			2 042
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	125	5 358		5 483
Myyntisaamiset ja muut saamiset			192 404	192 404
Muut pitkäaikaiset saamiset			31 054	31 054
Rahavarat			17 850	17 850
Yhteensä	2 223	5 358	241 309	248 890

1 000 €

31.12.2018	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Velat taseessa:				
Lainat			434 919	434 919
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	6 997			6 997
Johdannaisinstrumentit (suojauslaskennan alla)	125	8 042		8 167
Ostovelat ja muut velat			171 086	171 086
Muut pitkäaikaiset velat			2 274	2 274
Yhteensä	7 122	8 042	608 279	623 443

1 000 €

31.12.2017	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Varat taseessa:				
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	50			50
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	2 318			2 318
Myyntisaamiset ja muut saamiset			139 878	139 878
Muut pitkäaikaiset saamiset			411	411
Rahavarat			2 662	2 662
Yhteensä	2 368	0	142 950	145 318

1 000 €

31.12.2017	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	Jaksotettuun hankintameno	Yhteensä
Velat taseessa:				
Lainat			439 365	439 365
Johdannaisinstrumentit (ei suojauslaskennan alla)	8 207			8 207
Ostovelat ja muut velat			118 277	118 277
Muut pitkäaikaiset velat			47 174	47 174
Yhteensä	8 207	0	604 816	613 023

Alla olevassa taulukossa esitetään hyödykejohdannaiset sopimustyypeittäin. Hyödykejohdannaiset sisältävät öljy-, kaasu- ja sähköjohdannaiset. Vuoden 2018 lopussa suojauslaskennan piirissä olevat hyödykejohdannaiset suojaavat LNG-liiketoiminnan osto- ja myyntisopimuksia. Lisäksi konsernilla on vähäisissä määrin sähköjohdannaisia, joilla on suojattu yhtiön sähkönhankintaa. Sähköjohdannaiset ovat myös suojauslaskennan piirissä, mutta vaikutus konsernin lukuihin on epäolennainen eikä niitä ole esitetty erikseen.

Hyödykejohdannaiset 31.12.2018	Määrä 2019 MWh	Määrä 2019 MT	Käypäarvo Netto, 1000 €	Määrä 2020 MWh	Määrä 2020 MT	Käypäarvo Netto, 1000 €
Myyntisopimukset						
Ilman suojauslaskentaa	57 190	0	162	0	0	0
Suojauslaskennan alla:						
Rahavirran suojaus	1 512 287	0	4 964	343 140	0	196
Yhteensä	1 569 477	0	5 126	343 140	0	196
Ostosopimukset						
Ilman suojauslaskentaa	431 142	0	292	0	0	0
Suojauslaskennan alla:						
Rahavirran suojaus	323 850	42 000	-6 997	0	8 000	-846
Käyvän arvon suojaus	109 835	0	-91	0	0	0
Yhteensä	864 827	42 000	-6 797	0	8 000	-846

KÄYVÄN ARVON ARVIOIMINEN

Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuina. Käytetyt hierarkiatasot on määritelty seuraavasti:

- Taso 1: täysin samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla
- Taso 2: muut syöttötiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina)
- Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot, jotka eivät perustu havainnoitavissa olevaan markkinatietoon (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot)

1 000 €

Johdannaisinstrumentit	Varat 31.12.2018	Velat 31.12.2018	Varat 31.12.2017	Velat 31.12.2017
Korkojohdannaiset (hierarkian taso 2)	11	3 030	704	2 275
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	6 371	8 601	509	719
Valuuttajohdannaiset (hierarkian taso 2)	1 143	3 534	1 105	5 213
Yhteensä	7 526	15 165	2 318	8 207

Vähennetään pitkäaikainen osuus:

Korkojohdannaiset (hierarkian taso 2)	2 833	640	2 268
Hyödykejohdannaiset (hierarkian taso 2)	357	1 007	
Valuuttajohdannaiset (hierarkian taso 2)	766	1 647	862
Pitkäaikainen osuus	1 123	5 488	1 502
Lyhytaikainen osuus	6 403	9 677	816

Konsernilla on johdannaisinstrumenttien lisäksi taseessa muita käypään arvoon kirjattavia sijoituksia noin 56 tuhatta euroa, jotka on määritelty hierarkian taso 3 kuuluviksi. Näitä ei ole analysoitu enempää, koska erä ei ole olennainen.

JOHDANNAISTEN NETOTTAMINEN

Gasumilla on johdannaisoppimuksissa voimassa oleva puitesopimus (ISDA) kunkin vastapuolen kanssa. ISDA-sopimuksen mukaisesti sopimuksen alaiset johdannaiset voidaan netottaa ehdollisissa tilanteissa kuten sopimusrikkomus tai konkurssi. Konsernilla ei ole muita netotussopimuksia kuin johdannaisiin liittyvät sopimukset. Johdannaisien käyvät arvot esitetään bruttomääräisenä taseessa. Seuraavassa taulukossa esitetään taseeseen merkityt johdannaisinstrumentit, jotka on vähennetty toisistaan taseessa tai joita koskee nettoutusjärjestely, mutta joita ei ole vähennetty toisistaan taseessa. Nettomäärä-sarakkeessa esitetään vaikutus konsernin taseeseen, jos kaikki kuittausoikeudet käytettäisiin.

1 000 €

Johdannaisien netottaminen 31.12.2018	Bruttomäärä ennen vähentämistä	Vähennettävä bruttomäärä	Bruttomääräiset rahoitusinstrumentit taseessa	Liittyvät johdannaisinstrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat					
Johdannaiset					
Korkojohdannaiset	11	0	11	11	0
Hyödykejohdannaiset	6 371	0	6 371	2 719	3 652
Valuuttajohdannaiset	1 143	0	1 143	1 143	0
Yhteensä	7 526	0	7 526	3 874	3 652
Rahoitusvelat					
Johdannaiset					
Korkojohdannaiset	3 030	0	3 030	11	3 019
Hyödykejohdannaiset	8 601	0	8 601	2 719	5 882
Valuuttajohdannaiset	3 534	0	3 534	1 143	2 390
Yhteensä	15 165	0	15 165	3 874	11 291

1 000 €

Johdannaisten netottaminen 31.12.2017	Bruttomäärä ennen vähentämistä	Vähennettävä bruttomäärä	Bruttomääräiset rahoitus-instrumentit taseessa	Liittyvät johdannaisten-instrumentit, joita ei kuitata taseessa	Nettomäärä
Rahoitusvarat					
Johdannaiset					
Korkojohdannaiset	704	0	704	360	344
Hyödykejohdannaiset	510	0	510	471	39
Valuuttajohdannaiset	1105	0	1105	1105	0
Yhteensä	2 318	0	2 318	1 935	383
Rahoitusvelat					
Johdannaiset					
Korkojohdannaiset	2 275	0	2 275	360	1 915
Hyödykejohdannaiset	720	0	719	471	249
Valuuttajohdannaiset	5 213	0	5 213	1105	4 108
Yhteensä	8 207	0	8 207	1 935	6 273

4.4. Oma pääoma

Laadintaperiaatteet

Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseenlaskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien vel-

kojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oma pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa voitonjakoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Osakepääoma	A-osakkeiden lukumäärä	K-osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden lukumäärä yhteensä	Osakepääoma (1 000 €)
31.12.2018	50 200 000	2 800 001	53 000 001	178 279
31.12.2017	50 200 000	2 800 001	53 000 001	178 279

Yhtiön osakepääoma jakautuu A- ja K-sarjan osakkeisiin. A-sarjaan kuuluvia osakkeita on 50 200 000. K-sarjaan kuuluvia osakkeita on 2 800 001. Yhtiöjärjestyksen mukaan A-sarjaan kuuluvia osakkeita on vähintään 30 000 000 ja enintään 120 000 000. A-sarjan osakkeiden lisäksi yhtiössä on vähintään yksi K-sarjan osake.

K-sarjaan kuuluva osake tuottaa yhtiökokouksessa äänestettäessä kymmenen ääntä ja A-sarjaan kuuluva yhden äänen. K-sarjaan kuuluvan osakkeen omistajalla on oikeus vaatia osakkeensa muuntamista A-sarjan osakkeeksi ilmoittamalla siitä yhtiön hallitukselle.

OSINGOT

Hallituksen maksettavaksi esittämää osinkoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää. Tilikauden 2017 tilinpäätöksen perusteella maksettu osinko oli 0,6208 euroa osakkeelta.

4.5. Lainat

Laadintaperiaatteet

Lainat

Lyhytaikaisten lainojen käypä arvo vastaa niiden kirjanpitoarvoa, sillä diskonttauksen vaikutus ei ole merkittävä. Pitkäaikaiset lainat

ovat vaihtuvakorkoisia ja ne on kirjattu tilinpäätöksessä jaksotettuun hankintamenuun. Lainan transaktiomenot on lisätty lainan käypään arvoon efektiivisen koron menetelmällä.

1 000 €

Lainat	2018	2017
Pitkäaikaiset:		
Lainat rahoituslaitoksilta	415 111	409 641
Yhteensä	415 111	409 641
Lyhytaikaiset:		
Lainat rahoituslaitoksilta	19 808	19 728
Yritystodistukset	0	9 995
Yhteensä	19 808	29 724
Lainat yhteensä	434 919	439 365

Kaikki lainat rahoituslaitoksilta ovat euromääräisiä pankkilainoja, jotka erääntyvät vuosien 2020 ja 2021 aikana.

4.6. Muut pitkäaikaiset velat

1 000 €

Muut pitkäaikaiset velat	2018	2017
Rahoitusleasingvelat – pitkäaikainen osuus	141 219	80 034
Osallistumismaksujen tuloutusvelka	2 274	3 616
Muut velat*	0	43 558
Yhteensä	143 493	127 208

*Vertailuvuoden muut velat sisältävät mm. lainan määräysvallattomalle omistajalle, joka on rahalaitoslainoihin nähden huonommalla etuoikeudella.

Osallistumismaksujen tuloutusvelka liittyy maksuihin, joita asiakkaat maksavat verkkoon liittyttäessä, ja jotka tuloutetaan asiakassuhteen keskimääräisenä kestoaikana. Osallistumismaksujen tuloutusvelan lyhytaikainen osuus on esitetty liitetiedossa 3.6 Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat.

Rahoitusleasingvelkojen ryhmittelystä on esitetty lisätietoja liitetiedossa 4.2. Rahoitusriskien hallinta.

Rahoitusleasingvelkojen bruttomääräiset vähimmäisvuokrat erääntyvät seuraavasti:

1 000 €	2018	2017
Vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	11 868	2 378
1–5 vuoden kuluttua	47 787	12 861
Yli 5 vuoden kuluttua	192 478	137 454
Yhteensä	252 133	152 693

1 000 €	2018	2017
Vähimmäisvuokrien nykyarvon erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	11 381	2 415
1–5 vuoden kuluttua	39 953	8 949
Yli 5 vuoden kuluttua	102 885	69 799
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	154 219	81 163
Kertymättömät rahoituskulut	97 914	71 530
Yhteensä	252 133	152 693

5 Muut liitetiedot

5.1. Yrityshankinnat ja -myynnit

YRITYSHANKINNAT JA LIIKETOIMET MÄÄRÄYS-VALLATTOMIEN OMISTAJIEN KANSSA 2018

Gasum toteutti elokuussa yrityskaupan, jonka seurauksena Gasum Oy:lle siirtyi koko osakekanta yhtiöistä Enegia Consulting Oy, Enegia Portfolio Services Oy sekä Intstream Oy. Kauppa saatettiin päätökseen 31.8.2018 ja se tukee Gasumin pohjoismaista strategiaa mahdollistamalla palveluiden laajentamisen energian tukkumarkkinoilla. Kaupan jälkeen Enegia Consulting Oy:n nimi muutettiin Gasum Consulting Oy:ksi, ja Enegia Portfolio Services Oy:n nimi muutettiin Gasum Portfolio Services Oy:ksi.

Hankittujen yhtiöiden luvut on yhdistelty Gasum-konserniin syyskuun alusta alkaen. Kauppahinta-allokaatioissa käytetyt luvut ovat alustavia ja kirjanpitoikäisyyttä saattaa tarkentua 12 kuukauden tarkastelujakson aikana hankintapäivästä lukien. Hankintamenolaskelman perusteella on tehty käyvän arvon kohdistuksia asiakassuhteisiin liittyviin aineettomiin oikeuksiin, jotka poistetaan asiakassuhteiden keskimääräisen kestoajan mukaisesti keskimäärin 10–15 vuodessa. Hankintoihin liittyvät kulut olivat 0,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 aikana toteutettujen hankintojen vaikutus konsernin liikevaihtoon oli 32,6 miljoonaa euroa.

Hankittujen liiketoimintojen laadintaperiaatteet on esitetty kohdassa 1.3. Konsolidointiperiaatteet.

10.10.2018 Gasum toteutti osto-option Skangas AS:n (nyk. Gasum AS) osakkeista nostaan omistusosuutensa yhtiön osakkeista 100 prosenttiin. Tämä määräysvallattoman omistajan 30 prosentin osuuden hankinta on toteutettu oman pääoman sisäisenä kirjauksena ja rahavirtalaskelmalla esitetty rahoituksen rahavirrassa. Osto-optiosta oli kirjattuna velka konsernin muissa pitkäaikaisissa veloissa. Option toteutushinta oli 25,1 miljoonaa euroa ja kirjatun velan uudelleenarvostus aiheutti 1,2 miljoonan euron kuluvaikutuksen konsernin tuloslaskelmaan. Yhtiöstä on ollut määräysvalta jo ennen osto-option toteuttamista, joten hankintaa ei käsitellä liiketoimintahankintana.

Vuoden 2018 lopussa kaasuyhdysputkea Suomen ja Viron välille rakentava Baltic Connector Oy on siirtynyt Suomen valtiolta Gasum-konserniin. Baltic Connector Oy on siirtynyt konserniin pääomasijoituksena eikä sitä käsitellä liiketoimintahankintana. Kyseessä on vastikkeeton sijoitus varoista ja veloista, jotka yhdessä muodostavat liiketoiminnan. Baltic Connector Oy on yhdistelty konserniin IFRS:n mukaisella menetelmällä (Predecessor value), jonka mukaan konserniin yhdistellään tasearvot IFRS-standardien mukaisin kirjanpitoarvoin.

YRITYSHANKINNAT JA LIIKETOIMET MÄÄRÄYS-VALLATTOMIEN OMISTAJIEN KANSSA 2017

Gasum toteutti vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä Swedish Biogas International -yrityskaupan, jonka seurauksena Gasumille siirtyi koko osakekanta Swedish Biogas International AB:stä ja sen omistamista yhtiöistä. Kauppa saatettiin päätökseen 2.1.2017 ja sen myötä Gasumista tuli Pohjoismaiden suurin biokaasun tuottaja. Swedish Biogas International AB:n nimi on muutettu kaupan jälkeen Gasum AB:ksi. Toukuussa Gasum AB kasvatti omistustaan SBI Västerås AB:ssa 80 prosenttiin aiemmasta 51 prosentista ja joulukuussa edelleen 98,7 prosenttiin. SBI Västerås AB osuuksien kasvattamisella ei ollut olennaista vaikutusta konsernin lukuihin. Hankintoihin liittyvät kulut olivat yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 aikana toteutettujen hankintojen vaikutus konsernin liikevaihtoon oli 18,6 miljoonaa euroa.

2.5.2014 Gasum hankki 51 prosentin osake-enemmistön norjalaisesta Skangas AS:sta (nykyisin Gasum AS) ja tämän tytäryrityksistä Lyse-konsernilta. Osana järjestelyä Gasum ja Lyse-konserni sitoutuivat optiojärjestelyyn, jossa Lyse-konsernilla on myyntioptio ja Gasumilla osto-optio 15,6 prosentin osuuteen Skangas AS:n osakkeista. 22.6.2017 Gasum toteutti tämän osto-option. Toteutetun osto-option lisäksi Gasum kasvatti omistusosuuttaan Skangas AS:n osakkeista 3,4 prosenttia. Gasumin omistusosuus Skangas AS:n osakkeista nousi yhteensä 19 prosenttia 70 prosenttiin. Jo ennen option toteuttamista 15,6 prosentin osuus konsolidoitiin Gasum-konserniin. Osto-optiosta oli kirjattuna velka konsernin muissa pitkäaikaisissa veloissa. Koko 19,0 prosentin lisäosuuden hankintahinta oli 50,0 miljoonaa euroa, josta velkana olleen option toteutushinta oli 44,0 miljoonaa euroa. Kirjatun optiovelan uudelleenarvostus aiheutti 7,4 miljoonan euron positiivisen tulosvaikutuksen konsernin tuloslaskelmaan. Yhtiöstä on ollut määräysvalta jo ennen osto-option toteuttamista, joten hankintaa ei käsitellä liiketoimintahankintana. Samalla tehtiin uusi osto-optio sopimus liittyen jäljelle jäävän 30 prosentin hankintaan. Optiovelan arvostusperiaatteissa huomioitiin alakonsernin oman pääoman muodostuminen sekä kiinteä premio.

MYYDYT LIIKETOIMINNOT 2017

7.2.2017 Gasum Oy allekirjoitti myyntisopimuksen, jolla se myi lämpöliiketoiminnan ja paikallissjakeluverkoston kaasun myynnin Auris Kaasunjakelu Oy:lle. Paikallissjakeluverkoston kaasun myynnistä luopumisella selkeytettiin Gasumin asemaa tulevan maakaasumarkkinalain uudistuksen myötä muuttuvalla kaasumarkkinalla.

5.2. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

1 000 €

Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	2018	2017
Pantit	193	214
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vastuusitoumukset	304 225	311 088
Yhteensä	304 418	311 302

Gasum-konserniin on yhdistelty Baltic Connector Oy, joka on siirtynyt konserniin Suomen valtiolta pääomasijoituksena joulukuussa 2018. Edellä esitettyjen vastuiden lisäksi konsernilla on Baltic Connector Oy:n kautta Suomen ja Viron välille rakennettavan kaasuyhdysputken rakentamiseen liittyviä vastuita, summaltaan noin 600 miljoonaa euroa. Yhdysputki tullaan liittää tänään osaksi siirtoverkosta.

Gasum Oy vastaa nesteytetyn maakaasun hankinnasta ja laivakuljetuksista Manga LNG Oy:n Tornion LNG-termiinaliin osapuolten välisen pitkäkestoisen toimitussopimuksen mukaisesti. Manga LNG Oy on osakkaidensa yhteisyritys, joka vastaa kaasun hankinnasta ja LNG-termiinalipalveluiden toimittamista osakkaidensa tarpeisiin. Gasum LNG Oy:llä on 25 % omistusosuus Manga LNG Oy:stä, ja yhtiö vastaa sopimustensa mukaisesti kaasun hankinnasta Manga LNG Oy:ltä sekä omistukseen perustustuvasta osuudestaan Manga LNG Oy:n ja sen tytäryhtiön Manga Terminaali Oy:n investointikustannuksista, hallinnollisista ja operatiivisista kustannuksista sekä Manga Terminaali Oy:n tuottamien termiinalipalveluiden kustannuksista.

VUOKRAVASTUUT

Konsernin vuokrausjärjestelmät koostuvat tavanomaisista toimitila-, maa-alue- ja laitevuokrista. Vuokra määräytyy ajan kulumisen perusteella eivätkä sopimukset sisällä osto-optioita tai indeksisidonnaisuuksia, jotka olennaisesti vaikuttaisivat vuokrien määrään.

1 000 €

Vuokravastuut	2018	2017
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	4 116	4 492
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	11 001	11 744
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	32 572	31 953
Yhteensä	47 689	48 189

5.3. Konserniyritykset

Seuraavassa taulukossa on esitetty konserniin kuuluvat yritykset sekä konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset 31.12.2018.

Emoyhtiö	Rekisteröintivaltio		
Gasum Oy	Suomi		

Tytäryhtiöt	Rekisteröintivaltio	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänimäärästä %
Gasum Consulting Oy	Suomi	100	100
Gasum LNG Oy	Suomi	100	100
Gasum Portfolio Services Oy	Suomi	100	100
Gasum Tekniikka Oy	Suomi	100	100
Intstream Oy	Suomi	100	100
Kaasupörssi Oy	Suomi	100	100
Oulun Biotechdas Oy	Suomi	100	100
Riihimäen Biotechdas Oy	Suomi	100	100
Suomen Kaasunsiirtopalvelut Oy	Suomi	100	100
Baltic Connector Oy	Suomi	100	100
Gasum AB	Ruotsi	100	100
Gasum Jordberga AB	Ruotsi	100	100
Gasum LNG AB	Ruotsi	100	100
Gasum Stigtomta AB	Ruotsi	71,3	71,3
Gasum Västerås AB	Ruotsi	98,7	98,7
Gasum AS	Norja	100	100
Gasum Holding AS	Norja	100	100
Gasum LNG Production AS	Norja	100	100
Gasum Traffic AS	Norja	100	100

Yhteis- ja osakkuusyritykset	Rekisteröintivaltio	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänimäärästä %
GreenLNG A/S	Osakkuusyhtiö	Tanska	33,3
Hirtshals LNG A/S	Yhteisyritys	Tanska	50,0
Manga LNG Oy	Yhteisyritys	Suomi	25,0
Vadsbo Biogas AB	Yhteisyritys	Ruotsi	50,0

5.4. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat (a) Gasum Oy:n osakkuus- ja yhteisyritykset; (b) Yhtiön johto, johon kuuluu Gasum Oy:n hallituksen jäsenet ja sihteeri, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenet ja yritykset, joissa heillä tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta ja (c) Gasum Oy:n omistaja.

Konsernin emoyhtiö on Gasum Oy. Liiketoimet konsernin ja sen tytäryritysten kesken on eliminoitu konserniyhdistelyssä eivätkä ne sisälly tämän liitetiedon lukuihin. Muiden lähipiiriin kuuluvien yritysten kanssa tehty liiketoimet on eritelty alla olevassa taulukossa pois lukien Gasum Oy:n omistaja, sillä Gasum on julkiseen valtaan sidoksissa oleva yhteisö. Liiketoimet konsernin lähipiiriin kanssa tapahtuvat markkinaehtoisesti.

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

1 000 €

Liiketoimet lähipiirin kanssa 2018	Tavaroiden ja palveluiden myynti	Tavaroiden ja palveluiden ostot	Rahoitustuotot ja -kulut	Saamiset	Velat
Yhteisyritykset	14 640	3 173	0	2 280	885
Yhteensä	14 640	3 173	0	2 280	885

1 000 €

Johdon työsuhde-etuudet	2018	2017
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	2 722	2 795
Muut pitkäaikaiset etuudet	209	0
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	251	143
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	437	422
Yhteensä	3 618	3 361

5.5. Oikeudenkäynnit ja vaateet

Yhtiön norjalainen LNG:n tuotantolaitostoimintaa harjoittava yhtiö Gasum LNG Production AS käynnisti heinäkuussa 2018 oikeusprosessin Stavangerin alioikeudessa Norjan talous- ja kauppaministeriötä vastaan koskien paikallisten viranomaisten tekemää yhtiön tilastollista luokitusta, joka on vaikuttanut negatiivisesti yhtiön energiankulutusverotukseen. Yhtiö vaatii oikeusprosessissa korkeamman veroluokan mukaisesti vuosina 2014–2018 maksettua veroja korkoineen palautettavaksi. Lisätietoja on annettu myös liitetiedossa 1.5 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkinnanvaraiset erät. Oikeusprosessin suullinen käsittely pidetään huhtikuussa 2019.

5.6. Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Oulun Biotechdas Oy on fuusioitunut Gasum Oy:öön 1.1.2019.

Gasum Oy on allekirjoittanut tammikuun 17. päivä sopimuksen, jolla se myy tytäryhtiönsä Gasum Tekniikka Oy:n osakkeet kunnossapitopalveluihin erikoistuneelle Viafin Service Oy:lle. Kaupan odotetaan toteutuvan helmikuun loppuun mennessä. Gasum Tekniikka Oy jatkaa palveluidensa tuottamista nykyisille ja uusille asiakkaille.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

EUR

	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevaihto	1	885 791 086,54	701 493 301,44
Liiketoiminnan muut tuotot	2	7 221 716,64	17 937 504,81
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	3	-675 229 181,52	-508 406 420,63
Varastojen muutos	3	2 328 582,29	-1 809 780,14
Ulkoiset palvelut		-4 317 053,21	-6 228 510,57
		-677 217 652,44	-516 444 711,34
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	4	-13 931 473,64	-13 131 035,73
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	4	-2 625 771,06	-2 682 529,02
Muut henkilösivukulut	4	-633 031,58	-678 544,63
		-17 190 276,28	-16 492 109,38
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	5	-22 467 487,72	-23 673 385,55
Arvonalentumiset	5	-1 590 308,10	-13 097 031,37
		-24 057 795,82	-36 770 416,92
Liiketoiminnan muut kulut	6	-55 663 320,89	-31 500 437,35
Liikevoitto		118 883 757,75	118 223 131,26
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Saman konsernin yrityksiltä	8	8 339 072,10	7 352 954,42
Muilta	8	3 213 887,96	2 089 547,71
		11 552 960,06	9 442 502,13
Muut korko- ja rahoituskulut			
Muille	8	-8 156 021,13	-8 701 294,49
		-8 156 021,13	-8 701 294,49
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		3 396 938,93	741 207,64
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		122 280 696,68	118 964 338,90
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	9	20 020 011,52	33 957 458,31
Saatu konserniavustus	9	692 250,00	147 000,00
Annettu konserniavustus	9	-1 015 000,00	-1 460 000,00
		19 697 261,52	32 644 458,31
Tuloverot	10	-31 354 988,48	-31 440 949,49
Tilikauden voitto / tappio		110 622 969,72	120 167 847,72

EMOYHTIÖN TASE

EUR

	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		5 379,89	74 348,01
Muut pitkävaikutteiset menot		9 269 314,77	9 067 313,85
	11	9 274 694,66	9 141 661,86
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		2 587 851,78	2 666 891,78
Rakennukset ja rakennelmat		314 033 120,58	327 156 038,36
Koneet ja kalusto		31 692 398,52	33 276 543,34
Muut aineelliset hyödykkeet		6 147 778,32	5 556 578,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		31 671 264,00	8 021 736,05
	12	386 132 413,20	376 677 788,29
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		324 290 120,81	263 023 579,28
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		97 147 522,17	83 076 557,23
Muut osakkeet ja osuudet		49 853,40	49 853,40
	13	421 487 496,38	346 149 989,91
Pysyvät vastaavat yhteensä		816 894 604,24	731 969 440,06
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	11 596 717,06	75 064 340,59
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Pitkäaikaiset muut saamiset		207 921,48	373 102,77
	15	207 921,48	373 102,77
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		132 811 913,62	96 124 580,06
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		90 028 466,09	57 782 236,71
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä		2 280 273,13	0,00
Lyhytaikaiset muut saamiset		0,00	356 705,62
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		3 514 834,48	2 584 382,54
	16	228 635 487,32	156 847 904,93
Rahat ja pankkisaamiset	17	8 219 403,85	11 130,13
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		248 659 529,71	232 296 478,42
Vastaavaa yhteensä		1 065 554 133,95	964 265 918,48

EMOYHTIÖN TASE

EUR	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		178 279 205,41	178 279 205,41
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		26 313 227,74	33 700,18
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		232 198 802,28	144 933 355,18
Tilikauden voitto (tappio)		110 622 969,72	120 167 847,72
		342 821 772,00	265 101 202,90
Oma pääoma yhteensä	18	547 414 205,15	443 414 108,49
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Kertynyt poistoero	19	155 642 704,72	175 662 716,24
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		160 000 000,00	160 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat		4 472 783,96	2 785 252,96
	20	164 472 783,96	162 785 252,96
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		0,00	9 995 141,25
Ostovelat		35 264 857,79	37 873 848,14
Velat saman konsernin yrityksille		95 534 167,84	54 140 510,95
Muut velat		47 948 105,22	57 984 489,43
Siirtovelat		18 392 505,19	22 409 851,02
Muut lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrityksille		884 804,08	0,00
	21	198 024 440,12	182 403 840,79
Vieras pääoma yhteensä		362 497 224,08	345 189 093,75
Vastattavaa yhteensä		1 065 554 133,95	964 265 918,48

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

EUR	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		122 280 697	118 964 339
Oikaisut:			
Suunnitelman mukaiset poistot	5	24 057 796	36 770 417
Realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot	8	13 222 020	1 176 342
Rahoitustuotot- ja kulut	8	-3 396 939	-741 208
Muut erät, joihin ei liity maksua		1 846 346	-14 157 223
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		158 009 919	142 012 667
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)		-39 956 165	3 292 166
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)		64 412 624	29 171 424
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		3 430 081	10 237 250
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		185 896 459	184 713 508
Maksetut korot ja muut liiketoiminnan rahoituskulut		-3 048 421	-2 559 588
Saadut korot liiketoiminnasta		8 978 990	8 195 004
Maksetut välittömät verot		-36 640 908	-28 658 000
Liiketoiminnan rahavirta		155 186 120	161 690 923
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-32 392 121	-12 217 779
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		334 056	-825 328
Yrityshankinnat ja myynnit		-35 516 540	-49 518 875
Myönnettyt lainat		-14 070 965	-34 072 096
Investointien rahavirta		-81 645 570	-96 634 078
Rahoituksen rahavirrat			
Lyhytaikaisten lainojen nostot		5 077 382	43 112 869
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-33 156 585	-39 000 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-3 037 672	-20 043 895
Saadut ja annetut konserniavustukset		-1 313 000	0
Maksetut osingot		-32 902 401	-50 000 201
Rahoituksen rahavirta		-65 332 276	-65 931 227
Rahavarojen muutos		8 208 274	-874 382
Rahavarat tilikauden alussa		11 130	885 512
Rahavarat tilikauden lopussa		8 219 404	11 130

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Gasum Oy:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2018.

TULOUTUSPERIAATE

Gasum Oy:n liikevaihto koostuu pääasiassa kaasun myynnistä. Myynti tuloutetaan, kun kaasu on toimitettu. Palveluiden myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitysmenot ovat kirjattu vuosikuluksi silloin kun ne syntyvät.

ELÄKKEET

Gasum Oy:n lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

LEASING

Leasingmaksut on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin. Leasingosimusten jäljellä olevat vuokrat on esitetty liitetietojen vastuissa. Leasingosimusten ehdot eivät poikkea tavanomaisista ehdoista.

JOHDANNAISET

Yhtiön hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Rahoituspolitiikan tavoitteena on suojata liikevaihdon kaasumyynnin myyntikatetta ja pienentää yhtiön tuloksen vaihtelua.

Korkoriskin hallintaan tehtyjen johdannaisosimusten käyvän arvon muutoksesta johtuva realisoitumaton tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, mutta saadut voitot kirjataan varovaisuuden periaatteella vasta sopimuksen erääntymisessä. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitua rahavirrat arvostushetken markkinakorkokäyrillä.

Valuuttajohdannaisia ja hyödykejohdannaisia käytetään yhtiössä sekä yhtiön transaktioista että tytäryrityksistä tulevan transaktioriskin suojautumiseen. Valuutta- ja hyödykejohdannaiset arvostetaan tilinpäätöspäivänä käypään arvoon ottaen huomioon korkotekijöitä valuuttajohdannaisten osalta. Johdannaisten käyvän arvon muutoksesta johtuva realisoitumaton tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, mutta saadut voitot kirjataan vasta sopimuksen erääntyessä.

VEROT

Veroihin sisältyy verotettavan tulon perusteella laskettu vero. Aikaisempien tilikausien verot sisältyvät tuloslaskelman tulo- ja menoille.

PYSYVÄT VASTAAVAT JA POISTOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasa-poistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvioitun taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja Rakennelmat 15–65 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–15 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 20–40 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5–10 vuotta
- Aineettomat oikeudet 3–5 vuotta.
- Maa-alueista ei voi tehdä poistoja.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoa.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenoonsa tai sitä alempaan jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1 Liikevaihto

EUR	2018	2017
Liikevaihdon maantieteellinen jakauma		
Kotimaa	879 911 320,70	700 725 301,44
Alankomaat	570 299,07	768 000,00
Muut	5 309 466,43	0,00
Yhteensä	885 791 086,54	701 493 301,44

2 Liiketoiminnan muut tuotot

EUR	2018	2017
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	251 285,00	266 840,78
Vuokratuotot konserni	92 135,25	148 467,75
Käyttöomaisuuden myynti	811 545,96	13 556 950,89
Johdannaisten voitot	3 332 438,17	458 205,95
Muut tuotot	2 734 312,26	3 507 039,44
Yhteensä	7 221 716,64	17 937 504,81

3 Materiaalit ja palvelut

EUR	2018	2017
Materiaalit ja palvelut		
Materiaalit ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	675 229 181,52	508 406 420,63
Varastojen muutos	-2 328 582,29	1 809 780,14
Materiaalit ja tarvikkeet yhteensä	672 900 599,23	510 216 200,77
Ulkopuoliset palvelut	4 317 053,21	6 228 510,57
Yhteensä	677 217 652,44	516 444 711,34

Verolliseen käyttöön luovutetun kaasun ostohintaan sisältyvä valmistevero 67,1 miljoonaa euroa (2017: 59,2 miljoonaa euroa) on kirjattu ostoihin.

4 Henkilöstökulut ja henkilöstön määrä

EUR		
Henkilöstökulut	2018	2017
Palkat ja palkkiot	13 931 473,64	13 131 035,73
Eläkekulut	2 625 771,06	2 682 529,02
Lakisääteiset henkilösivukulut	633 031,58	678 544,63
Yhteensä	17 190 276,28	16 492 109,38

Henkilöstön määrä keskimäärin		
	2018	2017
Toimihenkilöitä	148	141
Työntekijöitä	8	7
Henkilöstön määrä keskimäärin	156	148

5 Poistot ja arvonalentumiset

EUR		
Poistot ja arvonalentumiset	2018	2017
Poistot aineettomista oikeuksista	68 968,12	104 800,04
Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	2 820 882,96	2 749 294,90
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	14 764 034,11	15 309 731,04
Poistot koneista ja laitteista	4 539 011,99	5 249 898,12
Poistot muista aineellisista hyödykkeistä	274 590,54	259 661,45
Suunnitelman mukaiset poistot	22 467 487,72	23 673 385,55
Arvonalentumiset	1 590 308,10	13 097 031,37
Yhteensä	24 057 795,82	36 770 416,92

6 Liiketoiminnan muut kulut

EUR		
Liiketoiminnan muut kulut	2018	2017
Vuokrat	9 010 948,04	2 381 273,57
Kunnossapitokulut	10 931 345,76	10 489 117,22
Palveluostot	10 860 053,62	7 143 420,03
Markkinointikulut	2 389 131,13	2 131 313,71
Johdannaisten realisoitunut tappio	3 765 867,32	2 611 009,12
Johdannaisten realisoitumaton tappio	13 745 761,47	1 143 783,88
Muut	4 960 213,55	5 600 519,82
Yhteensä	55 663 320,89	31 500 437,35

7 Tilintarkastajan palkkiot

EUR		
Tilintarkastajan palkkiot	2018	2017
Lakisääteinen tilintarkastus	85 017,60	79 900,00
Tilintarkastajien lausunnot	5 050,00	4 400,00
Veropalvelut	38 925,50	37 500,09
Muut palvelut	88 774,63	198 375,41
Yhteensä	217 767,73	320 175,50

8 Rahoitustuotot ja -kulut

EUR		
Rahoitustuotot	2018	2017
Korkotuotot muista pitkäaikaisista saamisista	679 919,98	672 027,60
Korko- ja rahoitustuotot, ulkoiset	2 533 967,98	1 417 520,11
Korko- ja rahoitustuotot, konserni	8 339 072,10	7 352 954,42
Yhteensä	11 552 960,06	9 442 502,13

EUR		
Rahoituskulut	2018	2017
Rahoituslainojen korkokulut	1 136 874,35	1 272 261,08
Tappiot johdannaisten käyvän arvon muutoksesta	1 170 832,20	-319 332,12
Muut rahoituskulut*	5 848 314,58	7 748 365,53
Yhteensä	8 156 021,13	8 701 294,49

*Vertailuvuoden muut rahoituskulut sisältävät mm. 4,3 milj. euron fuusiotappion tytäryhtiöiden sulautumisista.

9 Tilinpäätössiirrot

EUR		
Tilinpäätössiirrot	2018	2017
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	20 020 011,52	33 957 458,31
Saatu konserniavustus	692 250,00	147 000,00
Annettu konserniavustus	-1 015 000,00	-1 460 000,00
Yhteensä	19 697 261,52	32 644 458,31

10 Verot

EUR		
Verot	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-30 930 950,27	-31 264 348,04
Edellisten tilikausien verot	-424 038,21	-176 601,45
Yhteensä	-31 354 988,48	-31 440 949,49

EMOYHTIÖN TASEEN LIITETIEDOT

11 Aineettomat hyödykkeet

EUR	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
2018			
Hankintameno 1.1.	1 228 901,70	29 187 011,31	30 415 913,01
Lisäykset	0,00	1 872 967,81	1 872 967,81
Vähennykset	0,00	-1 638 917,45	-1 638 917,45
Siirrot erien välillä	0,00	1 427 169,20	1 427 169,20
Hankintameno 31.12.	1 228 901,70	30 848 230,87	32 077 132,57
Kertyneet poistot 1.1.	1 154 553,69	20 119 697,46	21 274 251,15
Poistot	68 968,12	2 820 882,96	2 889 851,08
Arvon alentumiset	0,00	277 253,13	277 253,13
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-1 638 917,45	-1 638 917,45
Kertyneet poistot 31.12.	1 223 521,81	21 578 916,10	22 802 437,91
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	74 348,01	9 067 313,85	9 141 661,86
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	5 379,89	9 269 314,77	9 274 694,66

EUR	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
2017			
Hankintameno 1.1.	1 228 901,70	28 875 615,53	30 104 517,23
Lisäykset	0,00	447 266,85	447 266,85
Fuusiossa siirtyneet	0,00	279 758,36	279 758,36
Vähennykset	0,00	-590 343,49	-590 343,49
Myydyt liiketoiminnot	0,00	-203 346,90	-203 346,90
Siirrot erien välillä	0,00	378 060,96	378 060,96
Hankintameno 31.12.	1 228 901,70	29 187 011,31	30 415 913,01
Kertyneet poistot 1.1.	1 049 753,65	17 909 225,71	18 958 979,36
Poistot	104 800,04	2 749 294,90	2 854 094,94
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-576 207,85	-576 207,85
Fuusiossa siirtyneet	0,00	37 384,70	37 384,70
Kertyneet poistot 31.12.	1 154 553,69	20 119 697,46	21 274 251,15
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	179 148,05	10 966 389,82	11 145 537,87
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	74 348,01	9 067 313,85	9 141 661,86

12 Aineelliset hyödykkeet

EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
2018						
Hankintameno 1.1.	2 666 891,78	624 732 930,02	131 974 947,56	9 345 895,08	8 021 736,05	776 742 400,49
Lisäykset	0,00	2 693 758,36	3 133 348,24	865 790,10	28 946 060,34	35 638 957,04
Vähennykset	-79 040,00	-1 663 229,44	-1 341 947,68	0,00	-1 084 999,07	-4 169 216,19
Siirrot erien välillä	0,00	1 226 514,74	419 996,40	0,00	-3 073 680,34	-1 427 169,20
Saadut investointituet	0,00	-1 049 728,50	-515 612,80	0,00	0,00	-1 565 341,30
Oikaisut	0,00	0,00	0,00	0,00	-948 941,56	-948 941,56
Hankintameno 31.12.	2 587 851,78	625 940 245,18	133 670 731,72	10 211 685,18	31 860 175,42	804 270 689,28
Kertyneet poistot 1.1.	0,00	297 576 891,66	98 698 404,22	3 789 316,32	0,00	400 064 612,20
Poistot	0,00	14 764 034,11	4 539 011,99	274 590,54	0,00	19 577 636,64
Arvon alentumiset	0,00	1 124 143,55	0,00	0,00	188 911,42	1 313 054,77
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-1 557 944,72	-1 259 083,01	0,00	0,00	-2 817 027,73
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	311 907 124,60	101 978 333,20	4 063 906,86	188 911,42	418 138 276,08
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	2 666 891,78	327 156 038,36	33 276 543,34	5 556 578,76	8 021 736,05	376 677 788,29
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	2 587 851,78	314 033 120,58	31 692 398,52	6 147 778,32	31 671 264,00	386 132 413,60

EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
2017						
Hankintameno 1.1.	4 149 080,71	665 971 520,14	117 699 241,65	9 032 607,26	10 995 454,50	807 847 904,26
Lisäykset	15 397,50	3 075 858,76	1 365 101,85	311 254,08	6 207 230,05	10 974 842,24
Fuusiossa siirtyneet	54 397,00	6 923 708,05	14 114 948,03	78 626,03	165 546,43	21 337 225,54
Vähennykset	-1 551 983,43	-53 473 759,61	-4 705 009,23	-87 378,92	0,00	-59 818 131,19
Myydyt liiketoiminnot	0,00	-2 698 224,67	0,00	0,00	0,00	-2 698 224,67
Siirrot erien välillä	0,00	4 933 827,35	3 500 665,26	10 786,63	-8 550 235,10	-104 955,86
Hankintameno 31.12.	2 666 891,78	624 732 930,02	131 974 947,56	9 345 895,08	8 817 995,88	777 538 660,32
Kertyneet poistot 1.1.	0,00	321 546 635,28	87 896 622,54	3 556 247,25	796 259,83	413 795 764,90
Poistot	0,00	15 309 731,04	5 249 898,12	259 661,45	0,00	20 819 290,61
Arvon alentumiset	0,00	13 097 031,37	0,00	0,00	0,00	13 097 031,37
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	-55 044 188,93	-2 259 499,79	-52 366,87	0,00	-57 356 055,59
Fuusiossa siirtyneet	0,00	2 667 682,90	7 811 383,35	25 774,49	0,00	10 504 840,74
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	297 576 891,66	98 698 404,22	3 789 316,32	796 259,83	400 860 872,03
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	4 149 080,71	344 424 884,86	29 802 619,11	5 476 360,01	10 199 194,67	394 052 139,36
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	2 666 891,78	327 156 038,36	33 276 543,34	5 556 578,76	8 021 736,05	376 677 788,29

13 Sijoitukset

EUR				
2018	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Saamiset konserni-yrityksiltä	Sijoitukset
Hankintameno 1.1.	263 023 579,28	49 853,40	83 076 557,23	346 149 989,91
Lisäykset	65 516 541,53	0,00	14 070 964,94	79 587 506,47
Vähennykset	-4 250 000,00	0,00	0,00	-4 250 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	324 290 120,81	49 853,40	97 147 522,17	421 487 496,38

EUR				
2017	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut sijoitukset	Saamiset konserni-yrityksiltä	Sijoitukset
Hankintameno 1.1.	210 370 796,93	70 643,88	49 004 461,45	259 445 902,26
Lisäykset	60 878 738,11	0,00	34 072 095,78	94 950 833,89
Fuusio	-8 225 955,76	0,00	0,00	-8 225 955,76
Vähennykset	0,00	-20 790,48	0,00	-20 790,48
Kirjanpitoarvo 31.12.	263 023 579,28	49 853,40	83 076 557,23	346 149 989,91

14 Vaihto-omaisuus

EUR		
Vaihto-omaisuus	2018	2017
Tuotevarastot	6 407 405,21	2 971 746,43
Muu vaihto-omaisuus	1 579 800,96	1 579 800,96
Ennakkomaksut	3 609 510,89	70 512 793,20
Yhteensä	11 596 717,06	75 064 340,59

Vaihto-omaisuuteen sisältyy maakaasun pitkäaikaisen hankintasopimukseen liittyvä ennakkomaksu 3,6 miljoonaa euroa (2017: 70,5 miljoonaa euroa).

15 Pitkäaikaiset saamiset

EUR		
Pitkäaikaiset saamiset	2018	2017
Muut pitkäaikaiset saamiset	207 921,48	373 102,77
Yhteensä	207 921,48	373 102,77

16 Lyhytaikaiset saamiset

EUR		
Lyhytaikaiset saamiset ulkopuolisilta	2018	2017
Myyntisaamiset	132 811 913,62	96 124 580,06
Siirtosaamiset	3 514 834,48	2 584 382,54
Muut saamiset	0,00	356 705,62
Yhteensä	136 326 748,10	99 065 668,22

EUR		
Siirtosaamiset	2018	2017
Investointitukisaamiset	2 842 928,20	1 253 794,00
Muut siirtosaamiset	671 906,28	1 330 588,54
Yhteensä	3 514 834,48	2 584 382,54

EUR		
Lyhytaikaiset saamiset konserniyrityksiltä	2018	2017
Myyntisaamiset	1 136 933,19	799 828,86
Siirtosaamiset	37 147,21	88 330,88
Konsernipankkitilisaamiset	85 552 524,20	56 513 376,97
Muut saamiset	3 301 861,49	380 700,00
Yhteensä	90 028 466,09	57 782 236,71

EUR		
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyryksiltä	2018	2017
Myyntisaamiset	2 280 273,13	0,00
Yhteensä	2 280 273,13	0,00

17 Rahavarat

EUR		
Rahavarat	2018	2017
Rahat ja pankkisaamiset	8 219 403,85	11 130,13
Yhteensä	8 219 403,85	11 130,13

18 Oma pääoma

EUR				
Laskelma oman pääoman muutoksista	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Tasearvo 1.1.	178 279 205,41	33 700,18	265 101 202,90	443 414 108,49
Voitonjako			-32 902 400,62	-32 902 400,62
Lisäykset		26 279 527,56		26 279 527,56
Tilikauden voitto			110 622 969,72	110 622 969,72
Tasearvo 31.12.	178 279 205,41	26 313 227,74	342 821 772,00	547 414 205,15

EUR		
Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta	2018	2017
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	26 313 227,74	33 700,18
Kertyneet voittovarot	232 198 802,28	144 933 355,18
Tilikauden voitto (tappio)	110 622 969,72	120 167 847,72
Yhteensä	369 134 999,74	265 134 903,08

19 Tilinpäätössiirtojen kertymä

EUR		
Tilinpäätössiirtojen kertymä	2018	2017
Kertynyt poistoero 1.1.	175 662 716,24	209 032 132,01
Siirtynyt fuusiossa	0,00	588 042,54
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-20 020 011,52	-33 957 458,31
Kertynyt poistoero 31.12.	155 642 704,72	175 662 716,24

20 Pitkäaikainen vieras pääoma

EUR	2018	2017
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	160 000 000,00	160 000 000,00
Muut pitkäaikaiset velat	4 472 783,96	2 785 252,96
Yhteensä	164 472 783,96	162 785 252,96

Kaikki rahoituslainat erääntyvät alle 5 vuoden päästä.

21 Lyhytaikainen vieras pääoma

EUR	2018	2017
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		
Yritystodistukset	0,00	9 995 141,25
Yhteensä	0,00	9 995 141,25

EUR	2018	2017
Lyhytaikaiset velat ulkopuolisille		
Ostovelat	35 264 857,79	37 873 848,14
Muut velat*	47 948 105,22	57 984 489,43
Siirtovelat	18 392 505,19	22 409 851,02
Yhteensä	101 605 468,20	118 268 188,59

*Koostuu pääosin arvonnäisäverovelasta 37,7 miljoonaa euroa ja rahoitusinstrumenttivelasta 7,1 miljoonaa euroa.

EUR	2018	2017
Lyhytaikaiset velat konserniyrityksille		
Ostovelat	2 923 412,27	2 166 918,56
Siirtyvät ostovelat	112 204,35	32 706,89
Muut siirtovelat	795 846,66	0,00
Muut lyhytaikaiset velat	91 702 704,56	51 940 885,50
Yhteensä	95 534 167,84	54 140 510,95

EUR	2018	2017
Lyhytaikaiset velat omistusyhteisyrityksille		
Velat omistusyhteisyrityksille	884 804,08	0,00
Yhteensä	884 804,08	0,00

EUR	2018	2017
Siirtovelat		
Siirtyvät korkovelat	273 777,78	277 317,73
Siirtyvät verovelat	11 795 428,95	17 081 348,12
Palkkoihin liittyvät erät	4 393 109,18	1 609 373,95
Muut siirtovelat	1 930 189,31	3 441 811,22
Yhteensä	18 392 505,22	22 409 851,02

22 Vastuut

EUR	2018	2017
Annetut vakuudet ja vastuuitoumukset		
Omasta puolesta annetut:		
Vastuuitoumukset ja muut vastuut	1 961 117,00	3 237 195,00
Pantit	174 535,40	214 028,00
Konserniyhtiöiden puolesta annetut:		
Vastuuitoumukset ja muut vastuut	300 145 908,57	303 455 614,00
Yhteensä	302 281 560,97	306 906 837,00

EUR	2018	2017
Käyttöleasingvastuut		
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	709 131,11	737 972,48
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	495 325,49	683 922,96
Yhteensä	1 204 456,60	1 421 895,44

EUR	2018	2017
Vuokravastuut		
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	531 349,62	1 162 627,00
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua erääntyvät	1 485 988,61	2 048 659,00
Yhteensä	2 017 338,23	3 211 286,00

MEUR	2018	2017
Johdannaissopimukset		
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Valuuttajohdannaiset	-1,7	-2,1
Hyödykejohdannaiset	0,2	0,0
Korkojohdannaiset	-1,9	-1,6
Johdannaissopimusten käyvät arvot yhteensä	-3,5	-3,7
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Valuuttajohdannaiset	150,5	141,4
Hyödykejohdannaiset	176,8	11,6
Korkojohdannaiset	195,0	285,0
Johdannaissopimusten nimellisarvot yhteensä	522,4	438,0

MAAKAASULIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Maakaasumarkkinalain (587/2017) 13 luvussa säädetään maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollisesta eriyttämisestä muista liiketoiminnoista. Lisäksi laskennallista eriyttämistä säätelee sitovasti Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus maakaasuliiketoimintojen eriyttämisestä (973/2000).

Gasum Oy:n verkkoliiketoimintaan sisältyy siirtoverkosto, kaasun siirtomaksut sekä energiaverot. Myyntiliiketoiminta sisältää maakaasun energiamaksujen osuuden. Muu liiketoiminta sisältää yhtiössä olevan LNG -liiketoiminnan, biokaasuliiketoiminnan sekä maakaasun liikennekäytön.

Maakaasumarkkinalain mukaan liiketapahtumat ja tase-erät kirjataan liiketoimintojen tuloslaskelmiin ja taseisiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Lisäksi lain edellyttämällä tavalla yhteiset tulot ja menot sekä tase-erät jaetaan eriyttämisen yhteydessä laskennallisesti eri toimintoille siten, että aiheuttamisperiaate mahdollisuuksien mukaan toteutuu. Tuloslaskelman ja taseen erät, jotka eivät ole suoraan kohdennettavissa liiketoiminnoille, jaetaan liiketoiminnan laajuuteen perustuvilla jakoperusteilla. Rahat ja pankkisaamiset kohdistetaan laskennallisesti eri liiketoimintojen välillä edellisten tilikausien voittojen suhteessa.

Energiavirasto on 26.2.2019 antanut koskien Gasum Oy:n eriytettyä tilinpäätöstä päätöksen, jota tulee noudattaa muutoksenhausta huolimatta. Tämän vuoksi yhtiö esittää eriytetyn tilinpäätöksen 2018 sekä vertailukauden 2017 alla käsiteltynä Energiaviraston edellyttämällä tavalla. Gasum tulee hakemaan päätökseen muutosta, sillä päätös ja siten osittain tässä liitetiedossa esitetyt luvut eivät vastaa yhtiön näkemystä maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen eriyttämistä koskevien säännösten tulkinnasta. Muutoksenhaku ei kohdistu tase-eriin, jotka vaikuttavat valvontamenetelmän mukaiseen yhtiön siirtoliiketoiminnan kohtuullisen tuoton laskentaan.

Verkkoliiketoiminnan käyttöomaisuuden nettoinvestoinnit vuonna 2018:

EUR	
Aineettomat hyödykkeet	679 413,47
Rakennukset ja rakennelmat	153 070,59
Koneet ja kalusto	2 253 763,03
Nettoinvestoinnit yhteensä	3 086 247,09

Verkkoliiketoiminnan sijoitetun pääoman tuottoprosentti:

	2018	2017
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	28 %	23 %

Gasum Oy, verkkoliiketoiminta

EUR

Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevaihto	208 275 646,50	189 047 557,14
Liiketoiminnan muut tuotot	687 043,81	1 146 559,49
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-70 437 280,85	-59 083 159,57
Varastojen muutos	2 897 857,70	-963 716,31
Ulkopuoliset palvelut	-371 003,92	0,00
	-67 910 427,07	-60 046 875,88
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 678 492,72	-4 137 811,28
Henkilösivukulut	-1 150 554,60	-1 110 487,14
	-5 829 047,32	-5 248 298,42
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 331 129,00	-19 897 393,51
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-1 262 770,12	-13 097 031,37
	-19 593 899,12	-32 994 424,88
Liiketoiminnan muut kulut	-14 894 549,64	-12 388 826,69
Liikevoitto	100 734 767,16	79 515 690,76
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	2 930 242,05	1 993 582,17
Korkotuotot		
Muut korko- ja rahoituskulut	-2 888 009,90	-3 640 641,05
Korko- ja rahoituskulut	42 232,15	-1 647 058,88
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	100 776 999,31	77 868 631,88
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	17 254 054,07	25 739 779,12
Konserniavustus annettu (-) tai saatu (+)	0,00	-555 399,00
Tuloverot	-23 859 091,48	-21 283 491,44
Tilikauden voitto / tappio	94 171 961,90	81 769 520,56

Gasum Oy, verkkoliiketoiminta

EUR			
Tase		31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		2 420,95	41 634,89
Muut pitkävaikuttaiset menot		6 522 899,97	6 915 568,20
		6 525 320,92	6 957 203,09
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Aineelliset hyödykkeet		324 430 640,00	342 436 702,05
Ennakot ja keskeneräiset hankinnat		3 690 368,89	2 604 150,21
		328 121 008,89	345 040 852,26
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		26 702 500,00	84 093,96
		26 702 500,00	84 093,96
Pysyvät vastaavat yhteensä		361 348 829,81	352 082 149,31
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus		5 900 296,78	1 406 067,97
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Pitkäaikaiset muut saamiset		64 176,77	0,00
		64 176,77	0,00
Lyhytaikaiset saamiset			
Laskennalliset yhtiön sisäiset saamiset		292 560 285,35	227 341 539,37
Myyntisaamiset		30 794 522,95	25 929 067,43
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		22 036,27	20 316 072,26
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä		6 559,60	0,00
Lyhytaikaiset muut saamiset		202 515,48	113 503,73
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		0,00	186 421,10
		323 585 919,65	273 886 603,89
Rahat ja pankkisaamiset		2 374 665,29	1 399,00
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		331 925 058,49	275 294 070,86
Vastaavaa yhteensä		693 273 888,30	627 376 220,17

Gasum Oy, verkkoliiketoiminta

EUR			
Tase		31.12.2018	31.12.2017
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		156 483 590,33	156 483 590,33
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		26 279 527,56	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		67 084 480,53	18 217 360,59
Tilikauden voitto (tappio)		94 171 961,90	81 769 520,56
		187 535 969,99	99 986 881,15
Oma pääoma yhteensä		344 019 560,32	256 470 471,48
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Kertynyt poistoero		159 392 066,45	171 814 460,91
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta		160 000 000,00	160 000 000,00
		160 000 000,00	160 000 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Ostovelat		9 048 165,77	10 357 609,90
Velat saman konsernin yrityksille		548 658,31	931 191,97
Muut velat		9 246 992,30	14 905 886,53
Siirtovelat		11 018 445,15	12 896 599,38
		29 862 261,53	39 091 287,78
Vieras pääoma yhteensä		189 862 261,53	199 091 287,78
Vastattavaa yhteensä		693 273 888,30	627 376 220,17

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR		
Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevaihto	632 639 834,98	488 611 258,84
Liiketoiminnan muut tuotot	453 053,71	168 833,09
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-581 082 592,48	-440 342 842,30
	-581 082 592,48	-440 342 842,30
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3 577 538,52	-3 789 398,71
Henkilösivukulut	-858 054,00	-1 025 637,11
	-4 435 592,52	-4 815 035,82
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-700 302,67	-743 916,06
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-83 175,94	0,00
	-783 478,61	-743 916,06
Liiketoiminnan muut kulut	-6 873 452,42	-5 881 711,72
Liikevoitto	39 917 772,66	36 996 586,03
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 129 926,23	882 897,93
Muilta	217 302,45	276 490,80
	1 347 228,68	1 159 388,73
Muut korko- ja rahoituskulut	-804 709,37	-2 117 263,02
	542 519,31	-957 874,29
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	40 460 291,97	36 038 711,74
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	26 237,23	3 142 574,23
Konserniavustus annettu (-) tai saatu (+)	0,00	-322 998,00
Tuloverot	-8 114 926,83	-7 726 333,77
Tilikauden voitto / tappio	32 371 602,37	31 131 954,20

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR		
Tase	31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 721,56	17 843,52
Muut pitkävaikuttavat menot	1 441 229,04	1 074 386,01
	1 442 950,60	1 092 229,53
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Maa-alueet	0,00	26 346,66
Rakennukset ja rakennelmat	0,00	34 829,35
Koneet ja kalusto	86 485,38	76 549,32
Ennakot ja keskeneräiset hankinnat	0,00	530 640,19
	86 485,38	668 365,52
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	9 853,40	9 853,40
	9 853,40	9 853,40
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 539 289,38	1 770 448,45
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	5 189 311,85	72 817 511,93
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset muut saamiset	45 636,81	0,00
	45 636,81	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Laskennalliset yhtiön sisäiset saamiset	67 815 576,17	0,00
Myyntisaamiset	99 700 042,67	66 987 007,09
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksille	47 035,67	158 299,60
Lyhytaikaiset muut saamiset	213 976,48	104 158,04
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	0,00	228 684,62
	167 776 630,99	67 478 149,35
Rahat ja pankkisaamiset	2 546 996,68	3 134,83
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	175 558 576,33	140 298 796,11
Vastaavaa yhteensä	177 097 865,71	142 069 244,56

Gasum Oy, myyntiliiketoiminta

EUR		
Tase	31.12.2018	31.12.2017
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Osakepääoma	21 607 846,61	21 607 846,61
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	71 952 855,94	40 820 901,74
Tilikauden voitto (tappio)	32 371 602,37	31 131 954,20
	104 324 458,31	71 952 855,94
Oma pääoma yhteensä	125 932 304,92	93 560 702,55
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	86 526,00	78 315,71
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Laskennalliset yhtiön sisäiset velat	0,00	27 587 977,01
Ostovelat	18 580 637,41	782 326,08
Velat saman konsernin yrityksille	37 242,58	328 684,56
Muut velat	27 518 301,88	12 867 743,69
Siirtovelat	4 942 852,92	6 863 494,96
	51 079 034,79	48 430 226,30
Vieras pääoma yhteensä	51 079 034,79	48 430 226,30
Vastattavaa yhteensä	177 097 865,71	142 069 244,56

Gasum Oy, muu liiketoiminta

EUR		
Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	44 875 605,06	23 834 485,50
Liiketoiminnan muut tuotot	6 081 619,11	16 622 112,24
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-23 709 024,42	-8 978 305,34
Varastojen muutos	-569 559,18	-848 275,67
Ulkopuoliset palvelut	-3 946 049,29	-6 228 412,15
	-28 224 632,89	-16 054 993,16
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-5 675 442,40	-5 203 825,75
Henkilösivukulut	-1 250 194,04	-1 224 949,38
	-6 925 636,44	-6 428 775,13
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 436 056,06	-3 032 076,00
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-244 362,05	0,00
	-3 680 418,11	-3 032 076,00
Liiketoiminnan muut kulut	-33 895 318,81	-13 229 898,92
Liikevoitto	-21 768 782,08	1 710 854,53
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	4 646 196,30	4 951 902,76
Muilta	2 629 293,03	1 337 628,50
	7 275 489,33	6 289 531,26
Muut korko- ja rahoituskulut		
Muilta	-4 463 301,86	-2 943 390,42
	2 812 187,47	3 346 140,84
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-18 956 594,61	5 056 995,37
Tilinpäätössiirrot		
Konserniavustus annettu (-) tai saatu (+)	-322 750,00	-434 603,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	2 739 720,22	5 075 104,96
	2 416 970,22	4 640 501,96
Tuloverot	619 029,83	-2 431 124,37
Tilikauden voitto / tappio	-15 920 594,56	7 266 372,96

Gasum Oy, muu liiketoiminta

EUR			
Tase		31.12.2018	31.12.2017
Vastaavaa			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		1 237,37	14 869,60
Muut pitkävaikutteiset menot		1 305 185,76	1 077 359,64
		1 306 423,14	1 092 229,24
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Maa-alueet		355 610,12	381 956,79
Rakennukset ja rakennelmat		15 098 022,11	13 826 966,62
Koneet ja kalusto		13 253 375,98	12 408 038,87
Muut aineelliset hyödykkeet		1 237 015,61	413 604,14
Ennakot ja keskeneräiset hankinnat		27 980 895,11	3 938 004,09
		57 924 918,93	30 968 570,51
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		297 587 620,81	262 939 485,32
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		97 147 522,17	83 076 557,23
Muut osakkeet ja osuudet		40 000,00	40 000,00
		394 775 142,98	346 056 042,55
Pysyvät vastaavat yhteensä		454 006 485,05	378 116 842,30
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus		507 108,43	840 760,69
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Pitkäaikaiset muut saamiset		98 107,90	373 102,77
		98 107,90	373 102,77
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		2 317 348,00	3 208 505,54
Lyhytaikaiset saamiset saman konsernin yrityksiltä		89 959 394,15	37 307 864,85
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyrityksiltä		2 273 713,53	0,00
Lyhytaikaiset muut saamiset		3 098 342,52	139 043,85
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		0,00	2 169 276,82
		97 648 798,20	42 824 691,06
Rahat ja pankkisaamiset		3 297 741,88	6 596,30
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		101 551 756,41	44 045 150,82
Vastaavaa yhteensä		555 558 241,46	422 161 993,12

Gasum Oy, muu liiketoiminta

EUR			
Tase		31.12.2018	31.12.2017
Vastattavaa			
Oma pääoma			
Osakepääoma		187 768,47	187 768,47
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		33 700,18	33 700,18
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		93 161 466,51	85 895 093,55
Tilikauden voitto (tappio)		-15 920 594,56	7 266 372,96
		77 240 871,95	93 161 466,51
Oma pääoma yhteensä		77 462 340,60	93 382 935,16
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Kertynyt poistoero		-3 835 887,73	3 769 939,62
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Johdannaisinstrumenttivelka		4 472 783,96	2 785 252,96
		4 472 783,96	2 785 252,96
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Laskennalliset yhtiön sisäiset velat		360 375 860,83	199 753 561,66
Ostovelat		7 636 054,61	40 056 989,30
Velat saman konsernin yrityksille		89 296 534,09	52 880 634,42
Muut velat		16 834 543,90	26 882 923,19
Muut velat omistusyhteisyrityksille		884 804,08	0,00
Siirtovelat		2 431 207,12	2 649 756,81
		477 459 004,63	322 223 865,38
Vieras pääoma yhteensä		481 931 788,59	325 009 118,34
Vastattavaa yhteensä		555 558 241,46	422 161 993,12

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

$$\text{Omavaraisuusaste (\%)} = 100 \times \frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$$

$$\text{Oman pääoman tuotto (\%)} = 100 \times \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto (\%)} = 100 \times \frac{\text{Tilikauden voitto + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma yhteensä + korolliset velat (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Korolliset nettovelat} = \text{Korolliset velat - rahavarat}$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste (\%)} = 100 \times \frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$$

$$\text{Nettovelat / käyttökate} = 100 \times \frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Käyttökate}}$$

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITONJAOSTA

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2018 oli 369 134 999,74 euroa, johon sisältyy tilikauden tulos 110 622 969,72 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan päättyneen tilikauden tuloksesta 0,6208 euroa osakkeelta eli yhteensä 32 902 400,62 euroa. Loput tilikauden tuloksesta siirretään voittovaroihin.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 8. päivänä maaliskuuta 2019

Juha Rantanen
hallituksen puheenjohtaja

Stein Dale
hallituksen jäsen

Elina Engman
hallituksen jäsen

Timo Koponen
hallituksen jäsen

Päivi Pesola
hallituksen jäsen

Elisabet Salander Björklund
hallituksen jäsen

Jarmo Väisänen
hallituksen jäsen

Johanna Lamminen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 15. päivänä maaliskuuta 2019
PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Gasum Oy:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

TILINTARKASTUKSEN KOHDE

Olemme tilintarkastaneet Gasum Oy:n (y-tunnus 0969819-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää:

- konsernitaseen, konsernituloslaskelman, laajan konsernituloslaskelman, laskelman konsernin oman pääoman muutoksista, konsernin rahavirtalaskelman ja konsernitilinpäätöksen liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

RIIPPUMATTOMUUS

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän

kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida,

onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto maakaasumarkkinalain 13. luvun 64 §:n edellyttämistä seikoista.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat siitä, että eriytettyjen maakaasuliiketoimintojen tuloslaskelmat ja taseet sekä niiden lisätiedot ovat maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä määräysten mukaiset.

Lausuntonamme esitämme, että eriytettyjen maakaasuliiketoimintojen tuloslaskelmat ja taseet sekä niiden lisätiedot ovat maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä määräysten mukaiset.

Muut lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 15.3.2019

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Pasi Karppinen

KHT

4041 0209
Painotuote

ClimateCalc CC-000025/FI

HÄMEEN KIRJAPAINO OY

Gasum

WWW.GASUM.COM

[f](#) [t](#) [@](#) @GasumOy